

Mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning

Utredningsinstitutet HANDU AB, genomför undersökningar, utvärderingar och uppföljningar med professionell kompetens.

Allt arbete utgår från perspektivet jämlikhet och full delaktighet för alla individer.

Innehållsförteckning

Inledning	5
1. TEKNISK BESKRIVNING	7
2. KORT OM RAPPORTEN	12
3. SAMMANFATTNING	13
3.1 STUDIE OM MÄNS VÅLD MOT KVINNOR MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING	13
3.2 STUDIE OM MÄNS VÅLD MOT KVINNOR MED MÅTTLIG ELLER LINDRIG UTVECKLINGSSTÖRNING	15
4. RESULTATSAMMANSTÄLLNING	16
4.1 STUDIE OM MÄNS VÅLD MOT KVINNOR MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING	16
A. Frågor till alla kvinnor	16
B. Frågor till alla kvinnor om trakasserier från män i allmänhet. Händelser som inträffat efter deras 15-årsdag.	22
C. Frågor till alla kvinnor om olika former av hot, fysiskt våld och sexuella övergrepp från män som de inte har haft ett sexuellt förhållande med.....	25
D. Frågor till kvinnor som har/har haft en sexuell relation med en man som hon inte varit gift eller bott tillsammans med. Händelser efter 15-årsdagen.	29
E. Frågor till kvinnor som idag är gifta eller sammanboende med en man.	31
F. Frågor till kvinnor som har en före detta make eller sambo.....	34
G. Frågor till alla kvinnor om allt våld och alla hotelser efter 15-årsdagen.	37
H. Frågor till kvinnor som är eller har varit i ett äktenskap/förhållande där det förekommit våld	41
I. Frågor till alla kvinnor.	43
4.2 STUDIE OM MÄNS VÅLD MOT KVINNOR MED MÅTTLIG ELLER LINDRIG UTVECKLINGSSTÖRNING	45
A. Resultaten av undersökningen	46
5. TABELLBILAGA -	57
STUDIE OM MÄNS VÅLD MOT KVINNOR MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING	57
A. Frågor till alla kvinnor	57
B. Frågor till alla kvinnor om män i allmänhet. Händelser som inträffat efter Din 15- årsdag.	71
C. Frågor till alla kvinnor om olika former av hot, fysiskt våld och sexuella övergrepp som inträffat efter att de fyllt 15 år	74

D. Frågor till kvinnor som har/har haft en sexuell relation med en man som hon <i>inte</i> varit gift eller bott tillsammans med. Händelser efter 15-årsdagen.	78
E. Frågor till kvinnor som idag är gifta eller sammanboende med en man.	81
F. Frågor till kvinnor som har en <i>före detta</i> make eller sambo.....	88
G. Frågor till alla kvinnor om allt våld och alla hotelser som de blivit utsatta för <i>efter</i> sin 15-årsdag.	94
H. Frågor till kvinnor som är eller har varit i ett äktenskap/ förhållande där det förekommit våld	101
I. Frågor till alla kvinnor.	105
J. De svarandes egna kommentarer	109
6. TABELLBILAGA -	115
STUDIE OM MÄNS VÅLD MOT KVINNOR MED MÅTTLIG ELLER LINDRIG UTVECKLINGSSTÖRNING.....	115

UTREDNINGSINSTITUTET HANDU AB
<http://www.handu.se>

Samtliga tabeller till rapporten finns att hämta på Utredningsinstitutet HANDUs hemsida; <http://www.handu.se> under rubriken ”Rapporter”.

Inledning

Denna rikstäckande studie Mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning föregicks av en pilotstudie år 2004. Båda studierna är genomförda av Utredningsinstitutet HANDU på uppdrag av De Handikappades Riksförbund, DHR, Riksförbundet för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna, FUB, Neurologiskt Handikappades Riksförbund, NHR, Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade, RTP och Synskadades Riksförbund, SRF. På FUB:s uppdrag genomfördes pilotprojektet del om kvinnor med utvecklingsstörning av Agneta Kanold och Ingegärd Rören, Stockholm. Pilotstudien redovisas i ett särskilt dokument år 2004. Båda studierna har bekostats av Allmänna Arvsfonden.

Till grund för pilotstudien och föreliggande studie låg den nationella studien Slagen Dam, Mäns våld mot kvinnor i jämställda Sverige, Brottsoffermyndigheten, Uppsala Universitet, år 2001, *Fritzes offentliga publikationer ISBN 91-973223-7-7*. Resultaten redovisas för olika åldersgrupper, civilstånd, födelseland, utbildningsnivå, sysselsättning och inkomst. Däremot lyfts inte kvinnor med olika former av funktionsnedsättningar fram i undersökningen. Möjligheterna att delta för kvinnor som av olika skäl inte kan besvara en traditionell enkät var också begränsade. Projektgruppen för studien är väl medveten om att förövaren inte alltid behöver vara en man och att det förekommer även våld mot män som har funktionsnedsättning. Men vid planeringen av denna studie, Mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning, beslutades att den första ansatsen att undersöka våldet skulle vara med inriktning mot kvinnor.

Arbetsgruppen för pilotstudien hade ansatsen KVINNA i första hand och i andra hand funktionsnedsättningen. Därför har frågorna i Slagen Dam varit utgångspunkten. Arbetsgruppen såg dock att frågorna inte gav en heltäckande bild över olika situationer som berör alla kvinnors levnadsförhållanden. Till exempel uppfattas beroendet till andra människor, till exempel färdtjänst-, boende-, vårdpersonal som aspekter som är mer frekventa i den livsföring som kvinnor med funktionsnedsättning har. Att inte se alls eller enbart till viss del, att inte kunna förflytta sig helt och hållet eller med begränsning, att vara beroende av hjälp för medicinerings etcetera kan göra vissa kvinnor mer eller lättare sårbara. Med det inte sagt att det berör alla kvinnor som har funktionsnedsättningar men det intressanta och viktiga för pilotstudien var att utarbeta ett underlag som belyser kvinnans situation från flera olika infallsvinklar.

Förstudiens syfte var även att se till metodval. Enkätfrågorna testades på ett antal kvinnor med funktionsnedsättning som fick svara på frågorna och inkomma med synpunkter. För målgruppen kvinnor med måttlig och lindrig utvecklingsstörning utformades en enkätstruktur som i möjligaste mån skulle svara upp mot att kvinnorna själva skulle kunna besvara frågorna. Kvinnor

med svår/grav utvecklingsstörning kan inte förmedla sina erfarenheter med den undersökningsmetod som använts här i denna studie.

Frågorna i enkäten skulle dock följa upplägget i den andra enkäten som skulle gå ut till övriga kvinnor med funktionsnedsättning. Under utveckling av enkäten genomfördes en fokusgrupp med kvinnor som har måttlig eller lindrig utvecklingsstörning. Det visade sig att respondenterna behövde stöd av en handledare när de besvarade enkäten. Det gällde även de kvinnor som själva kunde läsa. Med anledning av detta utbildades ”enkätstödjare” som skulle kunna ge stöd utan att styra.

Studien ”Mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning” syftar till att ge ökad information om den specifika sårbarhet och utsatthet som finns bland kvinnor med funktionsnedsättning. Den kunskapen skall förhoppningsvis lyftas fram i rampljuset och spegla situationer och förhållanden som ökar utsatthet och sårbarhet när man som kvinna har funktionsnedsättningar. Den som ser dåligt eller går dåligt eller inte alls kan gå kan inte ta till flykten när mannen slår eller hotar att slå. Och var tar kvinnan vägen? Hur vet hon var hon skall ta vägen? Vem tror på henne? Vem vill hon fråga? Hur letar hon sig fram? Och hur vet den kvinna som har svårt att förstå sin omvärld och sig själv vad som är rätt och fel, vad som är våld och vad som är sexuella övergrepp om män lärt ut att så här går det till.

Utsattheten och sårbarheten blir inte minst märkbar när kvinnor är i ett praktiskt beroendeförhållande till andra människor. Det handlar om exempelvis hemtjänst, färdtjänst, behandling, olika omsorger och assistans. Det praktiska beroendet skapar närhet till någon annan och andra människor rör sig inom den sfär som är kvinnans integritet. Ju mer omfattande beroendet är desto större är sårbarheten. Det beroende som skall garantera skydd och trygghet kan bli själva hotet. Den sårbarheten, den rädslan, den skräcken måste in i samhällsmedvetandet om kvinnor, beroende och våld.

En förhoppning är även att kunskapen genom rapporten även kan bidra till ett bättre skydd mot mäns våld och hot om våld mot kvinnor med funktionsnedsättningar i framtiden.

1. Teknisk beskrivning

1.1 Bakgrund

Det har gjorts studier om mäns våld mot kvinnor, generellt. Men inget underlag har funnits om det råder andra förhållanden för kvinnor som har någon funktionsnedsättning och där specifika situationer och omständigheter kan påverka livet. De Handikappades Riksförbund, DHR, Riksförbundet för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna, FUB, Neurologiskt Handikappades Riksförbund, NHR, Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade, RTP och Synskadades Riksförbund, SRF uppfattar att det är mycket viktigt att även situationen för kvinnor med funktionsnedsättning lyfts fram till diskussion. Med stöd från Allmänna Arvsfonden har organisationerna gemensamt genomfört en undersökning med inriktningen på mäns våld mot specifikt kvinnor som har funktionsnedsättning.

1.2 Frågeformulär

Frågorna som ställdes inspirerades av den nationella studien Slagen dam, Fritzes ISBN 91-973223-7-7, år 2001, som genomfördes av Eva Lundgren, Gun Heimer, Jenny Westerstrand, Ann-Marie Kalliokoski. Därför går vissa frågor att jämföra med kvinnogenomsnittet i Sverige. I många stycken är resultaten desamma (eller ligger inom felmarginalen), men det kan konstateras att kvinnor med funktionsnedsättningar ofta utsätts för nedsättande tillmälen som får kvinnorna att känna sig underlägsna. Männerna hittar vägar att skada kvinnornas självförtroende och många kvinnor känner skam och funderar på självmord.

Frågeformuläret som riktade sig specifikt till kvinnor med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning hade anpassats i längd, typsnitt och ordval efter förutsättningar som gäller för kvinnor med denna funktionsnedsättning. Anpassningen av frågeformuläret har utgått från en generell beskrivning av utvecklingsstörningen som en nedsatt förmåga att ta emot, bearbeta och lämna information.

Det innebär till exempel svårigheter att hålla kvar ny information i minnet och behov av upprepning. I en mängd information kan det vara svårt att sortera fram det som är väsentligt i en viss situation. Att förstå och använda abstrakta symboler (exempelvis siffror) och begrepp som har liten eller ingen anknytning till egna erfarenheter innebär hinder, även om personen kanske kan läsa en text. Begrepp som rör tidsangivelser och orsakssamband kan även innebära svårigheter.

Pilotstudien som genomfördes för att testa frågeformuläret och metoden, visade att kvinnorna behövde stöd av en handledare när de besvarade enkäten. Det gällde även de kvinnor som själva kunde läsa. Med den erfarenheten genomfördes därför besöksintervjuerna med kvinnliga ”enkätstödjare”, som fått utbildning av FUB för att kunna bemöta de tillfrågade kvinnorna och ge

dem stöd utan att styra deras svar. De fick förklara ord som kunde vara komplicerade för den enskilda att förstå och ge information om hur man tekniskt skulle gå vidare i formuläret.

1.3 Metod och urval

Studien påbörjades under våren år 2006 med en undersökning bland kvinnor med funktionsnedsättning i åldern 18-64 år.

1.3.1 Kvinnor med funktionsnedsättning

Ett slumpmässigt urval av kvinnliga medlemmar med egen funktionsnedsättning i fem olika handikappförbund tillfrågades via postala enkäter och via telefon. Medlemmarna är hämtade från:

1. DHR och För, De Handikappades Riksförbund och Förbundet Rörelsehindrade.
2. NHR, Neurologiskt Handikappades Riksförbund.
3. RTP, Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade.
4. SRF, Synskadades Riksförbund.

Urvalet från För omfattade 27 medlemmar. Eftersom För omfattar förhållandevis få kvinnor redovisas dessa tillsammans med medlemmarna i DHR, vilka oftast har en liknande typ av funktionsnedsättning.

– "Några säkra uppgifter om hur många människor i Sverige som har något funktionshinder finns inte. Ett skäl till det är att definitionen av funktionshinder kan variera. I Sverige används i regel breda och miljörelaterade definitioner. Ett exempel är "att en person har någon fysisk eller psykisk sjukdom eller skada vilken i samspel med omgivningen vållar problem i den dagliga livsföringen" (denna definition används bland annat av SCB).

Enligt Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) och Statistiska Centralbyrån (SCB) säger drygt 20 procent av befolkningen mellan 16 och 64 år själva att de har någon form av funktionshinder eller funktionsnedsättning. Socialstyrelsen uppskattar andelen personer med funktionshinder till cirka 10 procent av befolkningen. Andelen ökar med stigande ålder."

Källa Handikappombudsmannen hemsida:
http://www.ho.se/Tpl/NormalPage_603.aspx

Kvinnorna som deltagit i undersökningen har huvudsakligen funktionsnedsättningar som gör att de har svårt att fly, försvara sig och orientera sig rumsligt i en hastigt uppkommen situation. I genomsnitt uppger de svarande att de har 2,1 olika funktionsnedsättningar.

Kvinnorna tillfrågades huvudsakligen per post och via telefon, beroende på vilken typ av funktionsnedsättning de hade. Kontaktformen anpassades efter den enskildas önskemål.

1.3.2 Studie specifikt riktad till kvinnor med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning

Urvalet till studien med kvinnor som har måttlig eller lindrig utvecklingsstörning gjordes på flera olika sätt.

Intervjuerna genomfördes med kvinnor på ett flertal orter inom följande län/regioner: Västra Götaland, Gotland, Uppsala, Kronoberg, Norrbotten, Stockholm, Halland, Kalmar, Västmanland, Örebro och Skåne. Ett tiotal kvinnor hade läst om undersökningen genom FUB:s medlemstidning och valde att spontant kontakta HANDU för en telefonintervju. Personal vid privata och kommunala dagcenterverksamheter ställde också upp på att dela ut eller skicka ut enkäter till de kvinnor med utvecklingsstörning som de hade kontakt med. Därefter besvarade kvinnorna enkäten och skickade sina svar per post till HANDU.

Genom att ett flertal kontaktvägar och geografiska regioner täcktes in minskar risken att det förekommer ett systematiskt fel i ”valet” av kvinnor som besvarat undersökningen.

(F6) På vilket sätt fick du det här frågeformuläret?	Procent av alla
I skolan	4
På mitt dagcenter	3
Via FUB	37
Av en kompis	13
På ett annat sätt	28
Med posten	14
Ej svar på frågan	1

Varför gjordes inte ett rikstäckande statistiskt urval? Svaret är att det inte finns något register i Sverige ur vilket det är möjligt att göra ett sådant urval av kvinnor med utvecklingsstörning. Därför kan inte resultaten av undersökningen sägas vara generaliserbara till hela populationen av ”kvinnor med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning i Sverige”. Av studien framgår att det förekommer våld mot kvinnor med utvecklingsstörning och att det inte är något som händer i sällsynta fall. Ibland är det till och med den personal som är satt att stödja och hjälpa kvinnorna som är förövare. Vi visar på att det förekommer men kan inte med bestämdhet säga om det är tre, fyra eller fem av tio kvinnor med utvecklingsstörning som råkar ut för det eftersom urvalet och antalet svarande är sviktande.

1.4 Fältarbetets resultat

Enkäterna besvarades anonymt.

Datinsamlingen påbörjades i mars år 2006 och avslutades i juli år 2006 för urvalsgrupperna DHR, FöR, NHR, RTP och SRF. Endast en påminnelse skickades ut, i april 2006, fältarbetet pågick fram till juli år 2006.

Totalt svarade 1063 kvinnor med funktionsnedsättning enkäten, vilket motsvarar en svarsfrekvens om 71 procent.

	Antal totalt	DHR/För	NHR	RTP	SRF
Ursprungligt antal i urvalet:	1538	444	417	417	260
Avliden/avflyttat utan eftersändning	6	2	2	1	1
Ej eget funktionshinder	17	11	3	1	2
Dubblett	9	8	0	1	0
Män ingår i urvalet	10	0	10	0	0
Summa egentlig population/urvalsstorlek:	1496	423	402	414	257
Fältarbetets bortfall:					
Ändrat till hemligt nummer/har hemligt nummer	6	-	-	-	6
Numret upphört utan hänvisning	4	-	-	-	4
Vill inte delta i intervju/orkar inte av på grund av hälsoskäl/ insänder tomt kuvert	119	47	23	33	16
Fel kontaktuppgifter	7	2	3	2	-
Nås ej på numret under fältarbetsperioden	32	-	-	-	32
Ej besvarade enkäter	303	139	80	84	-
Summa bortfall:	471	188	106	119	58
Antal svarande:	1063	273	296	295	199
Svarsfrekvens, procent	71	65	74	71	77

Datansamlingen för målgruppen kvinnor med måttlig och lindrig utvecklingsstörning påbörjades i september 2006 och avslutades i mars 2007.

Ur målgruppen **kvinnor med utvecklingsstörning besvarade 156 kvinnor enkäten** via besöks- och telefonintervjuer samt genom brevvetskick. Närmare en fjärdedel av alla svarande besvarade enkäten postalt. Antalet kvinnor med utvecklingsstörning som deltog i studien är lägre än det som ursprungligen förväntades. Enkätsvaren utgör dock en tillräcklig berättelse för att ställa frågor om hur situationen för kvinnor med utvecklingsstörning kan förbättras och vad som ska göras nu.

1.5 Kontaktpersoner

Projektledare vid Utredningsinstitutet HANDU AB är Irene J. Westerlund, irwe@handu.se, 08-505 805 71. Vid förfrågningar om hur rapporten och resultaten kan läsas eller värden tolkas kontakta Cecilia Ranemo på HANDU, telefon 08-505 805 72, e-post cera@handu.se.

Representerade handikapporganisationer i denna studie svarar på frågor gällande sina målgrupper.

För frågor gällande kvinnor med rörelsehinder: förbundsordförande DHR Karin Westlund, e-post: karin.westlund@dhr.se, 08-685 80 00, För Birgitta Andersson e-post: birgitta.mats@telia.com, Andre vice förbundsordförande NHR Marie Bager, e-post: nhr@nhr.se, 08-677 70 10 och RTP Ylva Lissegårdh Curbo, e-post: ylva.lc@rtp.se, 08-629 27 80.

Frågor om kvinnor med synskada: SRF, förbundsordförande Tiina Nummi-Södergren, e-post: tiina.nummi-sodergren@srfriks.org eller kanslichef Eva Björk, e-post: eva.bjork@srfriks.org, båda på telefon: 08-39 90 00.

För frågor och information om kvinnor med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning, FUB, förbundsordförande Anna-Lena Krook, e-post: anna-lena.krook@fub.se, 070-607 81 80 eller kanslichef Lars Stensborg, lars.stensborg@fub.se, 08-508 866 25.

2. Kort om rapporten

Med anledning av att målgruppen kvinnor med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning hade ett anpassat frågeformulär har resultaten delats in i två separata redovisningsavsnitt i rapporten. Rapporten inleds med en uppdelad sammanfattning från de både enkäterna.

Båda redovisningsavsnitten, kvinnor med funktionsnedsättning och kvinnor med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning, är indelade i två delar:

- Den första delen redovisar de viktigaste resultaten, där resultaten beskrivs i löpande text. I den mån det förekommer delgruppskillnader som är signifikanta och relevanta för frågeställningen kommenteras även dessa.
- En andra del där resultaten presenteras i sammanfattande sifvertabeller. Totalresultatet kan där betraktas samtidigt som värdena för varje urvalsgrupp visas. För redovisningen för kvinnor med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning redovisas enbart totalresultat.

I den beskrivande texten förekommer markeringar, t.ex. (F3). De visar vilket nummer som frågan hade i undersökningen och i vilken tabell som samtliga resultat återfinns.

Dessutom förekommer samtliga delgruppsresultat i tabellbilaga på HANDUs hemsida <http://www.handu.se/>.

3. Sammanfattning

3.1 Studie om mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning

- *”Har man gått över gränsen en gång finns den inte längre där.”*
- *”Jämo borde inte hindra oss att söka assistenter av samma kön.”*

Undersökningen om ”Mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning” besvarades av totalt 1.063 kvinnor (här exklusive kvinnor med utvecklingsstörning). Gemensamt för de allra flesta kvinnorna är att de har en funktionsnedsättning som gör att de har svårt att fly, förflytta sig snabbt eller orientera sig rumsligt vid en våldssituation. De har antingen ett rörelsehinder eller en synskada.

Totalt uppger en tredjedel, 33 procent, av samtliga kvinnor som besvarat enkäten att de har erfarenhet av hot, våld eller sexuella trakasserier från män. I hälften av de fallen, totalt 14 procent av samtliga svarande, har kvinnorna en eller flera gånger fått fysiska skador av män som utsatt dem för våld och sexuella övergrepp.

Totalt sett uppger 20 procent av de svarande kvinnorna att de nu bor, eller tidigare har bott tillsammans med, en man som utsatt dem för våld, hot eller sexuella övergrepp. Få av dem har fått eller sökt professionellt stöd från samhällets olika instanser, totalt sett svarar två tredjedelar att de aldrig fått eller sökt något stöd eller hjälp. Men många av kvinnorna har drabbats av våldet både fysiskt och psykiskt. Av de kvinnor som erhållit något stöd från samhället är nästan lika många missnöjda med den hjälp de fått från olika håll som det är kvinnor som är nöjda.

Totalt sett uppger 7 procent av samtliga kvinnor med funktionsnedsättning som deltar i undersökningen att de någon gång separerat från en man som hotat, eller våldfört sig på dem. En tredjedel av dessa kvinnor valde att flytta ihop med mannen igen efter en tid, oftast därför att mannen lovat att ändra på sig.

Totalt sett uppger en av tio kvinnor att deras far utsatt dem för våld innan de fyllt 15 år. Även andra familjemedlemmar, mor, syster, bror, har slagit dem. Det förekommer också i vissa fall att vårdpersonal, chaufförer samt lärare utsatt dem för våld i unga år.

Av samtliga svarande är det 5 procent av kvinnorna som uppger att någon man, innan de fyllt 15 år, *tvingat* dem till någon form av sexuell aktivitet och 8 procent har blivit utsatta för att en man *försökt* att tvinga dem till det. Totalt sett uppger 16 procent av alla att en man betett sig på ett sätt som de upplevt som sexuellt hotfullt någon gång innan kvinnan fyllde 15 år.

En femtedel, 18 procent av alla kvinnor svarar också att de efter 15-årsdagen, råkat ut för att en man fått dem att delta i någon form av sexuell aktivitet fast de egentligen inte ville det. Dessa män är oftast tillfälliga bekanta eller pojkvänner. Men det förekommer också att de är kvinnans kontaktman, lärare, chef, arbetskamrat eller släkting.

Totalt sett uppger 3 procent av de kvinnor som har barn att deras före detta make/sambo utsatt barnen för misshandel och 1 procent uppger att barnen/barnet blivit utsatta för sexuella övergrepp.

Tre procent av alla svarande kvinnor uppger att de blivit utsatta för våldtäkt, våldtäktsförsök eller sexuellt utnyttjande av två eller fler gärningsmän samtidigt.

Totalt sett uppger 7 procent av de svarande kvinnorna att de försökt ta sitt liv och 33 procent har funderat på att göra det. Det är betydligt vanligare att de som fått fysiska skador av våld försökt att ta sitt eget liv. Det är även betydligt vanligare att kvinnor som har omfattande funktionsnedsättning har funderat på att ta sitt liv än de som har lättare grad av nedsättning.

En procent av samtliga kvinnor uppger att de deltagit i någon form av sexuell aktivitet mot betalning. Det förekommer också att några enstaka kvinnor poserat för pornografi eller arbetat på en så kallad porrklubb.

Nedan återges en sammanfattande jämförelse av resultaten, i procent, från den nationella studien "Slagen Dam" och "Mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning":

Procentuell andel	HANDU	Slagen dam
Blivit utsatt för fysiskt våld av sin nuvarande make/sambo	6	7
Varit gift eller sammanboende med man som har utsatt dem för våld i tidigare förhållande	(57) inkl. hot	35
Blivit hotad av en tidigare make/sambo att han skall göra illa fysiskt	19	19
Exmake svartsjuk	34	33
Exmake fick kvinnan att känna sig underlägsen	42	29
Exmake kallade kvinnan nedsättande saker	34	25
Barnen har sett när exmake varit våldsam mot mamman	28	54
Barnen har utsatts för fysiskt våld av exmake	11	21
Utsatt för våld och känner skam	36	23
Utsatt för våld och känner rädsla	40	33
Försökt ta sitt liv	7	5
Haft självmordstankar	33	23

3.2 Studie om mäns våld mot kvinnor med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning

– ”Jag hoppas att min dotter inte ska vara med om våldtäkt som jag. Då dödar jag den karlen.”

Totalt 156 kvinnor, runt om i Sverige, med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning besvarade enkäten om mäns våld mot kvinnor. Sammanfattningsvis framkom att:

- En tredjedel av alla kvinnorna har blivit slagna innan de fyllt 15 år.
- En av fem tvingades till sex innan de fyllde 15 år.
- En tredjedel har blivit utsatta för våld efter att de fyllt 15 år.
- Sex av tio kvinnor har utsatts för sexuella trakasserier.
- En av tio har blivit våldtagen av en man som hon inte haft ett sexuellt förhållande med.
- En av fyra kvinnor har haft en ”pojkvän” som våldfört eller tvingat sig på henne på något sätt.
- Närmare en av tio har blivit våldtagen av en ”pojkvän”.
- Åtta av tio kvinnor som haft en ”pojkvän” som våldfört sig på henne fick fysiska skador av händelsen. I nästan en tredjedel av fallen fick polisen kännedom om det inträffade.
- Tre av fyra kvinnor som tidigare bott med en (annan) man uppger att den mannen våldförde sig på henne, misshandlade eller våldtog. Hälften av de männen fortsätter att utsätta kvinnan för våld och trakasserier efter separationen.
- Av kvinnor som separerat från ett förhållande där det fanns barn uppger hälften att även barnen blev misshandlade.
- En fjärdedel av kvinnorna som nu bor i ett förhållande uppger att deras nuvarande partner har kastat något på henne, knuffat henne, slagit eller sparkat henne eller varit våldsam på annat sätt.
- En av fem kvinnor har försökt att ta sitt liv.

En våldtagen kvinna skriver: ”Det är så svårt att veta vad man skall göra för man skäms också så man kan inte säga något till sin mamma eller kontaktperson. Alla tjejer borde få hjälp. Folk i vården och så måste lära sig att se när något har hänt, för det är svårt att beskriva och säga själv. Tänk om dom inte tror på mig när jag berättar.”

4. Resultatsammanställning

Nedan redovisas resultaten från undersökningen i löpande text med hänvisning till fråge- och tabellnummer som finns i bilaga. Efter inledande redovisning (4.1) Studie om mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning redovisas resultaten ur målgruppen kvinnor med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning, (4.2).

4.1 Studie om mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning

A. Frågor till alla kvinnor

- ”Berätta för så många som möjligt. Lasta inte dig och ditt funktionshinder för det som hänt. Det är han som är sjuk.”

För att få en bild av de kvinnor som besvarat undersökningens frågor, ställdes först frågor som beskriver dem och deras livssituation.

En tredjedel bor i ensamhushåll

Totalt sett bor 29 procent av de svarande ensamma i hushållet. I genomsnitt bor kvinnorna i ett hushåll som totalt sett har 2,2 hushållsmedlemmar, inklusive kvinnan själv. Naturligt nog är det de allra yngsta, 18-34 år, som i störst utsträckning bor i ensamhushåll, 48 procent. (F1)

Totalt sett svarar 30 procent av alla kvinnor i undersökningen att de har barn som bor hemma. Över hälften, 51 procent, av kvinnorna i åldern 35-54 år har egna barn som bor i hemmet. (F2)

Totalt sett uppger 64 procent av alla att de bor tillsammans med en partner. 38 procent bor med en partner utan barn samt 26 procent bor tillsammans med sin partner och deras gemensamma barn. (F2)

Närmare hälften är gifta och bor tillsammans med sin make

Totalt sett uppger 46 procent av kvinnorna att de är gifta och bor med sin make och 16 procent svarar att de är sambo med en man. Drygt en av tio, 12 procent, uppger att de är fränskilda/separerade från en man, nästan ingen av dessa kvinnor har träffat en ny partner som de bor med. Det förekommer

också att 5 procent av samtliga är så kallade särbo och 3 procent svarar att de är änkor. (F4)

Utbildningsnivån är hög

En av fyra, 23 procent, av kvinnorna uppger att de har examen från universitet eller högskola. Dessutom har en av tio, 9 procent, påbörjat högskoleutbildning, men inte tagit examen. Cirka en femtedel, 18 procent, har enbart genomgått obligatorisk grundskola. Hälften av alla kvinnor, 49 procent, svarar att de genomgått påbyggnadsskola, dvs. gymnasium eller yrkesskola. (F5)

En minoritet förvärvsarbetar

En majoritet av de tillfrågade kvinnorna uppbär sjukersättning, endast 39 procent av samtliga förvärvsarbetar. De flesta förvärvsarbetande kvinnorna med funktionsnedsättning arbetar deltid, 29 procent, och 10 procent uppger att de arbetar heltid. (F7)

En majoritet av de svarande, 61 procent, uppger att de har sjukersättning, 8 procent svarar att de är långtidssjukskrivna, 7 procent att de har sjukbidrag och 6 procent att de är arbetslösa. Av kvinnorna i åldern 55-65 år uppger totalt 72 procent att de har sjukersättning, endast 24 procent, i aktuellt åldersintervall, förvärvsarbetar i någon omfattning. (F7)

Totalt uppger 3 procent av kvinnorna att de är egna företagare och 3 procent uppger att de studerar. Kvinnor som givit en egen beskrivning av sin sysselsättning/inkomstkälla svarar t.ex. att de arbetstränar, har ett plusjobb, är politiker, går på dagcenter eller rehabilitering. (F7)

Nio av tio svarande är födda i Sverige av svenska föräldrar. (F14-F15)

Inkomsterna är låga

Som inkomst räknas lön, sjukpenning, pension, studiebidrag och arbetslöshetsersättning. Kvinnorna ombads att ange ett ungefärligt belopp av vad de har i nettoinkomst, dvs. vad de har kvar när skatten är dragen.

Fyra av tio kvinnor, 40 procent i åldern 18-64 år uppger att de har en nettoinkomst som är lägre än 10.000 kronor i månaden, 4 procent uppger att deras inkomster är lägre än 5.000. Fyra av tio, 39 procent uppger att deras nettoinkomst är mellan 10.001-15.000 kronor. (F6)

Sammantaget gör detta att många kvinnor med funktionsnedsättning har låga inkomster. (F7)

Ålder

Kvinnor med funktionsnedsättning som är medlem i en handikapporganisation har i regel något högre medelålder än kvinnor i allmänhet. Medelåldern på de svarande kvinnorna i denna undersökning är 48 år. (F8)

En av fem har en medfödd funktionsnedsättning

Totalt sett uppger en av fem, 21 procent, att deras funktionsnedsättning är medfödd och 52 procent av de med förvärvad skada fick sin nedsättning innan de fyllde 34 år. Få har fått sin nedsättning efter att de fyllt 55 år. I genomsnitt har de som förvärvat sin funktionsnedsättning fått den när de var 48 år. En

högre andel av kvinnorna som har medfödd funktionsnedsättning svarar vid frågetillfället att de inte bor tillsammans med en man. (F10)

En majoritet har svårt att gå

Kvinnorna i undersökningen har uppgett flera olika typer av funktionsnedsättningar, sjukdomsdiagnoser eller symptom. I genomsnitt uppgav kvinnorna 2,1 olika typer av nedsättningar vardera. Vanligen är det fråga om funktionsnedsättningar som gör att kvinnorna har svårt att fly snabbt eller värja sig om de blir ansatta. Totalt sett uppger 41 procent att de har svårt att gå och 13 procent att de inte kan gå alls. En tredjedel, 30 procent uppger att de har nedsatt rörlighet i armarna. En av tio, 9 procent har en hörselskada och en knapp tredjedel, 30 procent, uppger att de har en synskada; synsvag, gravt synskadad eller blind. Värt att nämna är att 12 procent uppger att de har medicinska funktionshinder, t.ex. astma och allergi och 11 procent uppger att de har inkontinens. (F11)

Tre av fyra använder hjälpmedel

Tre av fyra, 73 procent, kvinnor som besvarat enkäten i undersökningen använder hjälpmedel för sin funktionsnedsättning. I genomsnitt använder kvinnorna 1,7 olika hjälpmedel. I de allra flesta fall är det frågan om förflyttningshjälpmedel såsom rullstol, rollator, kryckor och käppar samt teknikkäppar för synskadade. (F13)

Hälften av kvinnorna får regelbunden hjälp på grund av sin funktionsnedsättning.

Oftast är det någon anhörig eller närstående som ger den hjälp som kvinnan behöver. Totalt sett uppger 36 procent att de får hjälp av en anhörig, 15 procent har personlig assistans, 9 procent får hjälp av hemtjänst och 5 procent får hjälp av ledsagarservice. Det förekommer också att några kvinnor får hjälp av servicepersonal som är knuten till deras bostad eller av personligt biträde.

Totalt sett svarar 55 procent att de får regelbunden hjälp av en eller flera på grund av sin funktionsnedsättning. Ju mer omfattande funktionsnedsättning kvinnan har, desto fler av dem har hjälp från utomstående, t.ex. personliga assistenter och hemtjänst, dessa kvinnor är också oftare än övriga beroende av hjälpen de får från sina anhöriga.

Totalt sett uppger en av fem kvinnor som inte bor med en man att de får regelbunden hjälp från anhöriga eller närstående. (F16)

En av tio är orolig för att de som hjälper henne skall vara våldsamma

Totalt uppger 11 procent av samtliga kvinnor att de är oroliga för att någon som de behöver hjälp av skall vara våldsam mot dem, vilket motsvarar 15 procent av de som behöver och får hjälp ifrån andra på grund av sin funktionsnedsättning.

Sex procent, av samtliga, uppger att de oroar sig för att taxichaufförer skall vara våldsamma mot dem och 2 procent oroar sig för färdtjänstbusschaufförer. Ju yngre kvinnorna är, desto större andel av dem oroar sig för att just chaufförer skall vara våldsamma mot dem.

Det förekommer också att kvinnor som får hjälp av hemtjänst, vårdpersonal, personliga assistenter, sjukhuspersonal och annan personal som kommer till hemmet och hjälper dem skall vara våldsamma. Några kvinnor nämner spontant också att de är oroliga för hur Försäkringskassans anställda eller hennes kontaktman skall agera. (F24)

Uppväxten

De allra flesta svarande, 96 procent, uppger att de huvudsakligen bodde hemma under sin uppväxt och att de gick i en vanlig klass, 83 procent, utan elevassistent. Totalt sett uppger 4 procent att de huvudsakligen bodde på internat eller elevhem under sin uppväxt. (F17-F18)

Få har utmärkt hälsa

Även om man har en funktionsnedsättning så innebär inte det att man för den skull har dålig hälsa. Att vara t.ex. rullstolsburen innebär inte att man är sjuk. Kvinnorna uppskattar i genomsnitt att deras hälsa är ”någorlunda bra”. Endast en av tio, 10 procent, säger att deras hälsa är utmärkt eller mycket god. En av fem, 20 procent, upplever att deras hälsa är dålig eller mycket dålig. (F9)

På en direkt fråga om kvinnan lidit av olika uppräknade besvär under den senaste månaden har kvinnorna svarat följande: (F19)

- Två av tre har haft huvudvärk.
- Hälften har haft magbesvär.
- Två tredjedelar har haft domningar eller kraftlöshet i armar eller ben.
- En av fem har haft hjärtklappning eller oregelbunden hjärtrytm.
- En av fem har varit illamående eller haft kräkningar.
- Hälften har haft yrsel.
- En av tre har lidit av darrhänthet.
- Var fjärde har haft rikliga svettningar utan att de ansträngt kroppen.
- Hälften har varit överansträngda.
- Hälften har haft försämrat minne eller koncentrationsförmåga.
- Åtta av tio har känt kraftlöshet eller trötthet.
- Två tredjedelar har haft svårt att sova eller varit sömlösa.
- En tredjedel har känt nervositet eller känt sig spänd.
- Hälften har känt sig irriterade.
- Hälften har varit nedstämda eller deprimerade.
- Hälften har haft en känsla av att allting är dem övermäktigt.
- En tredjedel har använt medicin för att kunna sova.
- En av tio har använt lugnande medicin.
- En av tio har använt antidepressiv medicin.

Det är framför allt de 143 kvinnor som någon gång drabbats av fysiska skador i samband med att de utsatts för våld eller sexuella övergrepp som upplever att de lidit av de uppräknade besvären under den senaste månaden, jämfört med övriga. Det skiljer annars inte nämnvärt mellan olika grupper av kvinnor, t.ex. om de bor med en man för tillfället, om de har barn som bor hemma, ålder eller utbildningsnivå, förutom de skillnader som kan vara direkt logiska, t.ex. att kvinnor med omfattande funktionsnedsättning oftare har upplevt domningar eller kraftlöshet i armar eller ben. Eller de skillnader som kan

märkas mellan kvinnor som har olika typer av funktionsnedsättning såsom att kvinnor som är medlemmar i RTP och som har fått whiplashskador eller postpolio upplever huvudvärk, domningar eller yrsel i högre grad. (F19+20+22)

Varannan har kronisk smärta

Hälften, 46 procent, av alla kvinnorna har kronisk smärta. Det är vanligare att kvinnor som blivit utsatta för fysiskt våld av en man också uppger att de har kroniska smärtor. (F12)

En minoritet har en aktiv fritid

Av samtliga tillfrågade från de olika handikappförbunden svarar 35 procent att de någon gång brukar delta i frivilligt arbetet eller föreningsarbete på sin fritid. (F21)

Två av tre, 68 procent, uppger att de ibland deltar i kultur- eller underhållningsaktiviteter på sin fritid. Sex av tio, 59 procent, går ibland på dans eller går ut med sina vänner. Fyra av tio, 40 procent, deltar ibland i studier genom t.ex. studieförbund eller annan hobbyverksamhet. En fjärdedel, 25 procent, uppger att de aldrig motionerar. (F21)

Kvinnor med hög utbildningsnivå deltar oftare i olika fritidsaktiviteter utanför hemmet jämfört med kvinnor som har lägre utbildning. Kvinnor med barn som fortfarande bor i hemmet deltar mer sällan i fritidsaktiviteter utanför hemmet än kvinnor som inte dagligen tar hand om barn. De allra yngsta kvinnorna, under 35 år, ägnar sig oftare åt motion och idrott än de äldre. Dessa yngre kvinnor uppger även i högre utsträckning inte lika omfattande funktionsnedsättning som äldre kvinnor. (F21)

En tredjedel går inte ut efter mörkrets inbrott

En av tio, 13 procent, går inte ut ensam när det är mörkt eftersom de är rädda för våld. En av fyra, 23 procent, går av andra skäl inte ut ensamma när det är mörkt.

En majoritet av de kvinnor som går ut ensamma när det är mörkt uppger att de då känner sig oroliga. Det är vanligare att kvinnor som uppgett att de har en synskada går ut när det är mörkt, men de känner sig då också mycket oroliga för vad som kan hända dem. (F23)

En av tre oroar sig för att bli våldtagen

En av tio kvinnor, 12 procent, är mycket orolig för att en man skall våldta henne och ytterligare 23 procent uppger att de är lite oroliga för att de skall bli utsatta för det. Det är framför allt unga kvinnor som oroar sig för detta. (F25)

Totalt sett uppger 1 procent av kvinnorna att de är oroliga för att bli våldtagna av någon i deras familj eller av någon annan släkting. (F26)

Hälften har förberett sig för våldssituationer

Totalt sett svarar 17 procent att de förberett sig på en våldssituation genom att ha med sig något föremål som de kan använda i självförsvar eller att kunna kalla på hjälp med. Detta gäller särskilt kvinnor som redan fått fysiska skador av en man. (F27)

Hälften, 46 procent, har förberett sig genom att tänka hur de skall bete sig i en våldssituation och 5 procent har gått en kurs i självförsvar. (F27)

Fyra av tio, 42 procent, uppger att de försöker undvika olika situationer eller att de undviker att gå ut och att de därigenom förebygger att hamna i en våldssituation. (F27)

B. Frågor till alla kvinnor om trakasserier från män i allmänhet. Händelser som inträffat efter deras 15-årsdag.

Närmare två av tre kvinnor, 62 procent, uppger att de en eller flera gånger i sitt liv blivit sexuellt trakasserade av män som de inte har eller inte har haft en sexuell relation med. Männerna som agerat på ett oönskat sätt uppges vara bekanta, släktingar, arbetskamrater, grannar eller helt okända män. De kvinnor som uppger att de blivit trakasserade svarar i genomsnitt att de blivit trakasserade av 1,7 män som de har olika relationer till.

Samtliga frågor inom detta avsnitt avser händelser som inträffade efter kvinnans 15-årsdag. Kvinnorna ombads uppge om det efterfrågade har hänt dem dels 1. under de senaste 12 månaderna och, dels 2. någon gång för mer än 12 månader sedan. (F28-29)

En av fyra har fått oanständiga eller snuskiga telefonsamtal

En av fyra kvinnor, 23 procent av samtliga 1.063 kvinnor, uppger att det för mer än 12 månader sedan hänt att de fått oanständiga telefonsamtal från män. Två procent uppger att detta hänt dem under det senaste året. Det är vanligare att ensamstående kvinnor uppger att de fått denna typ av samtal. (F28)

En av fem träffar på blottare

Var femte kvinna med funktionsnedsättning, 19 procent, har någon gång stött på en man som blottat sig för dem. Av naturliga skäl är det inte lika hög andel av de synskadade kvinnorna som uppger att de råkat ut för blottare. (F28)

En av tre har känt sig illa till mods av kommentarer

Totalt sett uppger 35 procent av kvinnorna att de för mer än 12 månader sedan, och 6 procent att de under senaste året, stött på en man som fått dem att känna sig illa till mods genom att kommentera hennes kropp, hennes privatliv eller kommit med sexuella anspelningar. Det är något vanligare att ensamstående kvinnor, 11 procent, uppger att de råkat ut för detta under det senaste året. (F28)

En av fem råkar ut för män som inte accepterar ordet nej

En av fem kvinnor uppger att de stött på en eller flera män som fått dem att känna sig illa till mods genom att de flera gånger frågat om de kan träffas men inte accepterar ett nej som svar. Totalt sett uppger 2 procent av samtliga kvinnor att detta hänt henne under det senaste året. (F28)

En tredjedel har utsatts för obehagligt närgånga män

Under det senaste året har 6 procent av kvinnorna med funktionsnedsättningar råkat ut för att en man som de inte har en sexuell relation med, lutat sig över henne, kommit för nära, trängt in henne i ett hörn eller varit närgångna på ett sätt som kvinnan upplevt som obehagligt. Totalt sett svarar 38 procent av samtliga att de råkat ut för detta för mer än 12 månader sedan. Det är framför allt de yngsta kvinnorna som uppger att de råkat ut för detta under senaste tiden, 15 procent. (F28)

En tredjedel har råkat på män som uppträder sexuellt hotfullt.

Totalt 33 procent har för mer än 12 månader sedan råkat ut för att en man betett sig på ett sätt som kvinnan upplevt vara sexuellt hotfullt. 4 procent har råkat ut för detta under det senaste året. (F28)

En av fyra har blivit förföljda

En av fem kvinnor uppger att hon blivit förföljd av en man så att hon blivit rädd, 2 procent uppger att detta hänt under det senaste året. Det är något vanligare att kvinnor med synskada uppger att de har blivit förföljda så att de har blivit rädda. (F28)

Chefer och arbetskamrater

I Sverige är det relativt vanligt att personer träffar sin partner genom studier eller yrkesliv. Men totalt sett uppger 4 procent av samtliga svaranden, 1.063, att en man någon eller några gånger låtit dem förstå att det är till skada för hennes jobb eller studier om hon inte går med på att ha sexuell umgänge med honom. (F28)

Totalt sett uppger 10 procent, av alla kvinnor som någon eller några gånger trakasserats av män (totalt 664 stycken), att det var deras chef eller handledare som visat det oönskade beteendet, 5 procent uppger att det var en lärare och 20 procent att det var en arbets- eller studiekamrat eller en manlig kollega. Det motsvarar att en av fyra av samtliga kvinnor som besvarat enkäten blivit trakasserade av män via arbetat eller vid studier. Det är särskilt vanligt att just kvinnor med synskada uppger att de råkar ut för detta på arbetsplatsen. (F29)

Det är oftast okända män som trakasserar

Trots att det är vanligt att kvinnor har råkat ut för oönskat beteende från män på sin arbetsplats är det dock vanligast att männen som utsätter dem för de nämnda handlingarna är mer eller mindre okända för dem. Totalt sett uppger 60 procent av de kvinnor som trakasserats, det vill säga 37 procent av samtliga kvinnor i undersökningen, att de råkat ut för trakasserier av en okänd man. (F29)

Färdtjänst- och taxichaufförer

Det är värt att notera att 3 procent, av alla kvinnor som trakasserats (664 stycken), uppger att det var en färdtjänstbusschaufför och 9 procent uppger att det var en taxichaufför (som eventuellt vid tillfället körde färdtjänst) som utsatte dem för någon av de nämnda handlingarna. Det motsvarar ca 7 procent av samtliga kvinnor som besvarat undersökningen. Det är särskilt vanligt, 22

procent, att kvinnor i åldern 18-34 år råkat ut för att taxichaufförer och färdtjänstbusschaufförer trakasserat dem. (F29)

Även personal inom vård och behandling

Det förekommer också att kvinnor trakasseras av män som de är i beroendeställning till, till exempel uppges av kvinnorna hemtjänstpersonal, vårdpersonal, personliga assistenter, vårdpersonal på sjukhus eller annan personal som hjälper till i hemmet. En procent av alla kvinnor som trakasserats uppger att det var en man som arbetade på någon av dessa tjänster som visade det oönskade beteendet, gentemot kvinnan ifråga. Totalt sett svarar således 5 procent av kvinnorna att de blivit ansatta av vård-/servicepersonal. (F29)

Vanligt att manliga släktingar, vänner och bekanta visar oönskat beteende

Totalt sett uppger 11 procent av de kvinnor som trakasserats att det var en manlig vän som gjorde den oönskade handlingen och 28 procent svarar att det var en bekant eller granne, 1 procent svarar att det var deras far eller bror och 7 procent uppger att det var en annan släkting. (F29)

Läkare, psykologer eller präster.

Totalt sett uppger 2 procent av de kvinnor som trakasserats att det var en läkare, psykolog eller präst som visade det av kvinnan oönskade beteendet. Han har till exempel upplevts komma för nära, uppträdde sexuellt hotfullt, kommenterade kvinnans kropp eller gav sexuella anspelningar. (F29)

Arbetsförmedlingschef, kontaktman, husvärd

Några kvinnor valde att besvara frågan med egna ord för att uppge vem mannen som trakasserat dem på något sätt som frågorna avsåg. Det förekom då att kvinnor skrev Internetbekant, medlem i handikappförbund, kontaktman, annan patient på rehabiliteringsanläggning, arbetsförmedlingschef, fritidsledare och husvärd. (F29)

C. Frågor till alla kvinnor om olika former av hot, fysiskt våld och sexuella övergrepp från män som de inte har haft ett sexuellt förhållande med

Var tredje kvinna med funktionsnedsättning som gör att hon har svårt att förflytta sig eller lokalisera sig i rummet har råkat ut för att en eller flera män som hon aldrig haft en sexuell relation med har tvingat henne till sexuella aktiviteter, hotat, hållit fast henne, trakasserat eller givit henne fysiska skador. En del av kvinnorna blir också utsatta för detta i situationer då de inte kunnat försvara sig. Totalt sett svarade 35 procent av samtliga kvinnor att de blivit utsatta för något av det sju uppräknade situationerna i frågeformuläret.

Grundfrågan löd:

*”Har det hänt att en man, som du **inte** har/inte har haft en sexuell relation med har... efter att du fyllt 15 år?”*

Sammanfattningsvis kan det konstateras att av samtliga 1.063 kvinnor uppger...

- 8 procent att en man *tvingat* henne till någon form av sexuell aktivitet genom att hota, hålla fast eller göra henne illa på något sätt.
- 11 procent att en man *försökt* tvinga henne till någon form av sexuell aktivitet genom att hota henne, hålla fast eller göra henne illa på något sätt.
- 8 procent att en man tvingat henne eller försökt att tvinga henne till någon form av sexuell aktivitet när hon inte kunnat försvara sig.
- 27 procent att en man tagit på henne på ett sexuellt sätt mot hennes vilja, till exempel genom att ta tag i, hålla fast, kyssa eller krama.
- 9 procent att en man utsatt henne för fysiskt våld.
- 8 procent att en man stått ansikte mot ansikte med henne och hotat att skada henne fysiskt.
- 5 procent att en man per telefon eller brev hotat att skada henne fysiskt.

En av tio har blivit *tvingade* till sexuella aktiviteter av män i deras omgivning

Totalt sett uppger 8 procent av samtliga (1063 stycken) kvinnor att de för längre än ett år sedan har blivit tvingade till någon form av sexuell aktivitet genom hot, fasthållande eller genom att bli skadad av en man som hon inte hade en sexuell relation med. Nästan samtliga som blivit utsatta för detta har

blivit det i yngre år. Första gången det hände så var kvinnorna i genomsnitt cirka 20 år och senaste gången det hände var i 28 årsåldern. En lägre andel av de allra äldsta kvinnorna uppger att något sådant hänt dem någon gång, 12 procent av de yngsta i åldern 18-34 år uppger att de blivit tvingade och 7 procent av kvinnorna i åldern 55- 64 uppger detsamma. (F30)

En av tio har stött på män som försökt tvinga dem till sexuella aktiviteter

Av samtliga kvinnor uppger 11 procent att det hänt, för mer än 12 månader sedan, att någon man försökt att tvinga henne till någon form av sexuell aktivitet genom hot, fasthållande eller genom att göra henne illa. Totalt uppger 1 procent att de har råkat ut för en sådan situation under de senaste 12 månaderna. Även detta drabbar i första hand unga kvinnor. Första gången de befunnit sig i en sådan situation var de i genomsnitt 20 år och senaste gången det hände var de 28 årsåldern. (F30)

En av tio har tvingats till sexuell aktivitet när de inte kan försvara sig

Totalt sett uppger 8 procent av samtliga kvinnor att en man som de aldrig haft en sexuell relation med, tvingat dem eller försökt att tvinga dem till någon form av sexuell aktivitet när kvinnan varit i en situation då hon inte kunnat försvara sig. 1 procent av kvinnorna uppger att detta också hänt under det senaste året. Första gången det hände var kvinnorna i genomsnitt 21 år och senaste gången 28 år. (F30)

Var fjärde utsatt för ofrivillig beröring av sexuell art

En av fyra, 26 procent, kvinnor uppger att de för mer än 12 månader sedan råkat ut för att en man tagit på dem på ett sexuellt sätt mot hennes vilja, till exempel genom att ta tag i, hålla fast, kyssa eller krama. Första gången det hände var kvinnorna i genomsnitt 22 år och senaste gången 31 år. Totalt uppger också 4 procent att det hänt dem under det senaste året. (F30)

En av tio har blivit utsatta för fysiskt våld av en man

Totalt sett har en tiondel av samtliga kvinnor blivit utsatta för fysiskt våld av en man som hon aldrig haft en sexuell relation med, någon eller flera gånger i sitt liv. Av samtliga kvinnor i undersökningen svarar 8 procent att detta hänt dem för mer än 12 månader sedan och 2 procent har (även) drabbats av fysiskt våld under de senaste 12 månaderna. Kvinnorna drabbas i genomsnitt av fysiskt våld i något högre åldrar än då de blir utsatta för trakasserier och sexuellt tvång. Första gången de blir fysiskt skadade är de i genomsnitt 27 år och senaste gången det hände var de i medeltal i 31 årsåldern.

En något högre andel av kvinnorna som *inte* bor med en man har blivit utsatta för fysiskt våld under det senaste året. (F30)

En av tio hotas ansikte mot ansikte

En av tio, 8 procent av kvinnorna uppger att hon någon eller några gånger stått ansikte mot ansikte med en man som hotat att skada henne fysiskt. 1 procent uppger att det även hänt att de blivit fysiskt skadade under det senaste året. I genomsnitt är kvinnorna 28 år första gången det händer och 32 år senaste gången det hände. (F30)

En av tjugo blir hotade per telefon eller brev

Fem procent av kvinnorna uppger att en man, som de aldrig haft en sexuell relation med, har någon eller några gånger hotat att skada henne fysiskt per telefon eller brev. I genomsnitt är kvinnorna 32 år första gången det händer dem och 36 år senaste gången det händer. 1 procent uppger att det också hänt dem under det senaste året. (F30)

Det händer inte bara en, utan flera gånger

En majoritet av de kvinnor som drabbats av sexuella trakasserier, blivit tvingade till sexuella handlingar, bitna, slagna, hotade av män som de inte har eller har haft en sexuell relation med, har drabbats av detta ett flertal gånger. Hälften, 54 procent, av de drabbade kvinnorna har råkat ut för detta 2 till 10 gånger under sitt liv, 3 procent av alla har drabbats fler än 50 gånger. En av fyra, 23 procent, uppger att det hänt dem en gång. (F31)

Egen eller andras bostäder den vanligaste platsen för hot och våld

När kvinnor har blivit utsatta för hot eller våld av en man som de aldrig har haft en sexuell relation med har de oftast befunnit sig i någons bostad. 26 procent av kvinnorna uppger att det hänt i deras egen bostad och 20 procent har blivit utsatt för det i någon annans bostad. Andra ställen som kvinnorna nämner där de utsatts för våld, hot och tvång är i skolan eller på arbetsplatsen, 18 procent. Något färre har nämnt att platsen där de blivit utsatta är på restauranger och andra nöjeslokaler, 14 procent. (F32)

Det är vanligare att kvinnor som inte bor med en man drabbas i sitt eget hem och kvinnor som har ett förhållande istället drabbas på sin arbetsplats eller på någon restaurang. (F32)

Det är mindre vanligt att kvinnorna blir utsatta utomhus i parker, 4 procent, eller på gator och torg, 4 procent. (F32)

Vård- och servicepersonal utnyttjar sin ställning

Det är särskilt värt att notera andelen kvinnor som uppger att de blivit utsatta i en färdtjänstbuss, 2 procent, taxi (färdtjänst), 3 procent eller i lokaler för vård och behandling, 2 procent. (F32)

Närmare en av tio kvinnor som blivit hotade, tvingade eller fysiskt skadade av män som de aldrig haft en sexuell relation med, har således utsatts av män som de är beroende av; färdtjänstpersonal, vårdare, assistenter, kontaktmän, boendepersonal eller liknande. (F33)

Vanligast är dock att det är vänner, 11 procent, bekanta/grannar, 19 procent eller arbetskamrater, 12 procent, som utsatt kvinnan för hot eller våld. Även chefer och handledare, 8 procent, uppger vara de som utsatt kvinnan. (F33)

Fäder, bröder och andra släktingar

Totalt sett uppger 2 procent av de kvinnor som varit utsatta för hot, fysiskt våld och sexuella övergrepp av en man som de inte har en frivillig sexuell relation med att det är deras far som är förövaren. I en procent av fallen är det en styvfar, 2 procent en bror och 5 procent av de utsatta kvinnorna uppger att det varit en annan manlig släkting. (F33)

Antagandet kan göras att det i Sverige finns åtminstone 300.000 kvinnor med funktionsnedsättning som den tillfrågade gruppen representerar.

Uppskattningsvis har således minst 27.000 av dessa någon gång utsatts för fysiskt våld av en man som de inte har en sexuell relation med, efter att de fyllt 15 år.

D. Frågor till kvinnor som har/har haft en sexuell relation med en man som hon *inte* varit gift eller bott tillsammans med. Händelser efter 15-årsdagen.

Totalt sett uppger tre av fyra kvinnor, 75 procent av alla, att de haft en sexuell relation med en man som de inte varit gifta eller sambo med. Av dessa kvinnor är det totalt sett 15 procent som någon gång blivit utsatta för hot, fysiskt våld eller sexuella övergrepp av dessa män. (F34)

Var tionde kvinna har haft en sexuell relation med en man som ansatt dem
Således har, totalt sett av samtliga, var tionde kvinna, 11 procent, haft en övergående sexuell relation med en man som utsatt dem för hot, fysiskt våld eller sexuella övergrepp på något sätt. Det är vanligare att kvinnor som nu inte bor med en man, ansatts på olika sätt av män de känt under sitt liv, än de kvinnor som nu bor i ett förhållande med en man. (F34)

Grundfrågan löd:

”Har det hänt att en man, som du har/har haft en sexuell relation med har... efter att du fyllt 15 år?”

Sammanfattningsvis kan det konstateras att av de kvinnor som haft en sexuell relation med en eller flera män som de inte bott tillsammans med (totalt 792 stycken) uppger...

- 5 procent att den mannen *tvingat* dem till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dem, hålla fast dem eller göra dem illa på något sätt.
- 6 procent att den mannen *försökt* tvinga dem till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dem, hålla fast dem eller göra dem illa på något sätt.
- 4 procent att den mannen tvingat dem eller försökt att tvinga dem till någon form av sexuell aktivitet när de inte kunnat försvara sig.
- 13 procent att den mannen tagit på dem på ett sexuellt sätt mot deras vilja, t.ex. genom att ta tag i, hålla fast, kyssa eller krama.
- 5 procent att den mannen har utsatt dem för fysiskt våld.
- 4 procent att den mannen stått ansikte mot ansikte med dem och hotat att skada dem fysiskt.
- 4 procent att den mannen, per telefon eller brev, hotat att skada dem fysiskt.

Det är ingen engångsföreteelse att pojkvännen blir aggressiv

En femtedel, 19 procent, av de kvinnor som blivit utsatta för någon form av hot, våld eller sexuella trakasserier uppger att det skett vid ett tillfälle.

Det är vanligen ingen engångsföreteelse att pojkvännerna utsätter kvinnan för våld, hot eller sexuellt tvingande handlingar. Drygt hälften, 58 procent, av de som ansatts, har blivit det 2-10 gånger och 3 procent uppger att det skett mer än 50 gånger. (F35)

Kvinnor som har omfattande funktionsnedsättning och använder hjälpmedel, utsätts vanligen vid fler tillfällen än kvinnor som inte använder hjälpmedel för sin funktionsnedsättning. (F35)

Våldet sker vanligen i bostaden

Det är framför allt i någons bostad som våldet och hoten drabbar kvinnorna. I medeltal nämner kvinnorna som utsatts att det hänt på 1,3 olika platser. Näst vanligaste platsen för våld och hot från pojkvänner är restauranger och danslokaler. Kvinnor med omfattande funktionsnedsättning har i genomsnitt blivit utsatta på flera av de nämnda platserna, i genomsnitt 1,5 olika ställen. (F36)

E. Frågor till kvinnor som idag är gifta eller sammanboende med en man.

Totalt sett svarar 19 procent av samtliga kvinnor att de inte är gifta eller sambo idag, men att de har varit det, 12 procent har aldrig varit gifta eller sambo. Det varierar inte nämnvärt mellan de olika urvalsgrupperna. Frågorna inom följande kapitel ställdes enbart till de kvinnor som nu bor i ett förhållande som gifta eller sambo. (F37)

Det nuvarande förhållandet har varat i 20 år

En majoritet av kvinnorna som är gifta eller sammanboende har varit detta under en längre tid. I genomsnitt har förhållandet varat i 20 år. De svarandes medelålder är 48 år. (F37)

Kvinnorna är nöjda med sin partner

En majoritet uppger att förhållandet till deras partner är bra eller mycket bra. Endast några enstaka kvinnor uppger att de har ett dåligt förhållande till sin man. Resultaten skiljer sig inte nämnvärt åt mellan olika delgrupper. (F38)

Följaktligen är det en mindre andel män som uppges behandla sin nuvarande partner illa på olika sätt: (F39)

- 2 procent av kvinnorna uppger att deras man är svartsjuk och kräver att få veta vem hon träffat och vad hon gjort.
- 4 procent uppger att deras man kallar dem nedsättande saker.
- 6 procent uppger att deras man får dem att känna sig underlägsen och dålig.
- 1 procent uppger att deras man ofta startar bråk när hon skall träffa släkt och vänner.
- 1 procent uppger att han inte låter henne besluta om pengar eller köpa saker som hon vill.
- 1 procent av kvinnorna bor ihop med en man som hotar att göra sig själv illa om hon lämnar honom.
- 1 procent av kvinnorna bor med en man som hotar att inte ge henne hjälp
- och 3 procent av kvinnorna bor ihop med en man som inte alltid ger henne hjälp när hon behöver.

Det är också få kvinnor som uppger att deras nuvarande make eller sambo utsätter dem för sexuellt tvång eller hot: (F40)

- 1 procent uppger att deras nuvarande partner någon gång tvingat dem till någon form av sexuell aktivitet, genom hot, fasthållande eller skada

och 1 procent uppger att deras partner försökt att tvinga dem på detta sätt.

- 2 procent uppger att deras partner tagit på dem på ett sexuellt sätt mot deras vilja. 1 procent uppger att detta hänt under senaste året.

Kvinnornas make eller sambo har också i vissa fall uppträtt våldsamt på andra sätt: (F41)

- 1 procent uppger att deras man kastat något på dem, något som skulle kunna göra dem illa.
- 3 procent uppger att deras nuvarande make eller sambo någon gång knuffat, hållit fast henne eller släpat henne, 1 procent uppger att detta hänt under senaste året.
- 2 procent uppger att deras man slagit dem med knytnäven, med något hårt föremål eller sparkat dem.
- 1 procent uppger att deras man tagit stryptag eller försökt att kväva dem.
- 1 procent uppger att deras nuvarande partner använt våld på speciellt svaga eller ömma delar på kroppen, 1 procent uppger också att detta hänt under det senaste året.
- 1 procent av kvinnorna uppger också att deras nuvarande make eller sambo någon gång varit våldsam på något annat sätt än de ovan uppräknade sätten.

7 procent av de som är sambo eller gifta har någon gång utsatts för våld eller hot av sin make

Totalt är det således sammanlagt 4 procent av samtliga 1.063 kvinnor som nu bor ihop med en make eller sambo som någon gång tvingat dem eller uppträtt våldsamt. Det motsvarar totalt 6 procent av de kvinnor som är gifta eller sambo vid frågetillfället.

Våld och hot ingen engångsföreteelse

Hälften av de kvinnor som utsatts av sin make eller sambo uppger att det hänt 2-50 gånger. En tredjedel av kvinnorna som blivit utsatta uppger att detta hänt en gång.

Det hände första gången för mer än fem år sedan

Hälften av de kvinnor som drabbats av hot, fysiskt våld eller sexuellt övergrepp av sin nuvarande make eller sambo uppger att det hände första gången för mer än 5 år sedan. En fjärdedel uppger att det hände första gången för mer än 10 år sedan. En av tio uppger att första gången det hände var under de 2 senaste åren. (F43)

En tredjedel uppger att det hänt under senaste året

En tredjedel av de kvinnor som drabbats av någon form av övergrepp uppger att deras make eller sambo ansatte dem det senaste året. (F44)

4 procent av de kvinnor vars make eller sambo uppträtt våldsamt, tvingat eller hotat dem uppger att han gjorde det redan innan de flyttade ihop. (F45)

Hot och våld under graviditeten

6 procent av de kvinnor som bor ihop med en make eller sambo som tvingat dem eller uppträtt våldsamt och har barn ihop med honom uppger att han *hotade* henne redan före eller under graviditeten. Ingen kvinna uppger dock att hon blivit utsatt under graviditeten. (F46+47)

Det förekommer också att kvinnor svarar att deras barn sett eller hört deras make/pappa/sambo vara våldsamma mot mamman (totalt 11 stycken) eller att barnen själva blivit utsatta för våld av maken/sambon (totalt 3 stycken).

F. Frågor till kvinnor som har en *före detta* make eller sambo.

Totalt sett uppger 19 procent av samtliga kvinnor i undersökningen att de vid ett tidigare tillfälle har varit gifta eller sambo med en man. Drygt hälften av de kvinnorna, 56 procent, blev utsatta för hot, fysiskt eller sexuellt våld av den mannen. (F49)

Det är värt att notera att nästan ingen kvinna som har en före detta make eller sambo, har uppgett en ny relation idag. De har valt att leva ensamma i fortsättningen. Grundfrågan som endast ställdes till de kvinnor som tidigare bott ihop med en (annan) make eller sambo, löd:

- *”Passar någon eller några av de här beskrivningarna in på någon tidigare make eller sambo till dig?” (F49)*

Det kan konstateras att en betydande andel av kvinnornas föregående make eller sambo var svartsjuka och uppträdde nedsättande mot henne:

- 34 procent uppger att deras f.d. make eller sambo var svartsjuk och krävde att få veta vem hon träffat och vad hon gjort.
- 34 procent av kvinnorna uppger att deras före detta kallade henne nedsättande saker.
- 42 procent uppger att mannen fick henne att känna sig underlägsen och dålig.
- 17 procent bodde med en man som ofta startade bråk när hon skulle träffa släkt eller vänner.
- 5 procent uppger att deras före detta förbjöd henne att träffa släkt eller vänner.
- 15 procent bodde tidigare ihop med en man som inte lät henne besluta om pengar eller inköp.
- 4 procent av kvinnorna som har en före detta make eller sambo uppger att denne hotade att skada barnen.
- 10 procent skadade avsiktligt hennes saker
- 11 procent hotade göra sig själv illa om hon lämnade honom.
- 3 procent hotade att ta undan hjälpmedel från henne.
- 4 procent tog verkligen undan hjälpmedel.
- 2 procent hotade att ta bort medicin.
- 4 procent tog bort medicin.

- 6 procent hotade att inte ge hjälp.
- 15 procent gav inte hjälp när hon behövde det.

Därefter ställdes ytterligare delfrågor om önskade sexuella handlingar. Grundfrågan, som ställdes till de kvinnor som uppgett att de tidigare bodde ihop med en (annan) make eller sambo, löd:

- *"Har någon tidigare make/sambo någonsin..." (F50)*

- 9 procent uppger att deras tidigare man tvingat dem till någon form av sexuell aktivitet genom att hota, hålla fast eller göra henne illa på något sätt.
- 7 procent svarar att deras tidigare man försökt att tvinga dem till någon form av sexuell aktivitet.
- 7 procent uppger att de har blivit tvingade eller att mannen har försökt tvinga henne till någon form av sexuell aktivitet när hon varit i en situation då hon inte kunnat försvara sig.
- 12 procent av kvinnorna uppger att deras före detta tagit på dem på ett sexuellt sätt, mot deras vilja genom att ta tag i, hålla fast, kyssa eller krama.

- *"Har någon tidigare make/sambo någonsin uppträtt våldsamt mot dig på något av följande sätt?" (F51)*

- 19 procent av kvinnorna som tidigare bott ihop med en man uppger att han hotade att göra henne illa fysiskt.
- 15 procent uppger att deras tidigare man kastat något på dem, något som skulle kunna göra dem illa.
- 24 procent uppger att mannen knuffat dem, hållit dem fast eller släpat dem.
- 20 procent uppger att deras före detta man slagit dem med knytnäven, slagit dem med något hårt föremål eller sparkat dem.
- 8 procent bodde tidigare med en man som tog stryptag eller försökte kväva dem.
- 6 procent bodde med en man som bankat deras huvud mot något.
- 5 procent blev hotade eller skurna med kniv, skjutvapen eller annat vapen.
- 7 procent uppger att deras före detta man eller sambo varit våldsamma mot dem på något annat sätt än de uppräknade sätten. I de fallen var det frågan om psykiskt våld/terror, han skrek högt, jagade henne, drog i håret eller var allmänt hårdhänt eller hade gått nära och tänkt att slå.

Våldet upprepades

Det var i de allra flesta fallen frågan om upprepat våld och hot. Endast 5 procent av de kvinnor som tidigare bott ihop med en man som utsatt dem för hot, fysiskt eller sexuellt våld uppger att det bara hände en gång. (F52)

Våldet och hoten började innan de flyttade ihop och fortsatte under graviditeten

En av tio kvinnor som tidigare bott i ett våldsamt förhållande uppger att hoten, våldet eller de sexuella övergreppen började innan de flyttade ihop eller gifte sig. En av tio uppger också att mannen hotade dem under hennes graviditet. Det förekommer också att kvinnorna utsattes för fysiskt våld eller sexuella övergrepp under graviditeten. (F53-55)

Våldet och hoten fortsätter efter separationen

Av de kvinnor som uppger att de tidigare bott tillsammans med en man som utsatt dem för hot eller fysiskt och sexuellt våld uppger upp till en fjärdedel att hoten och våldet fortsatte efter separationen. (F56)

- 23 procent uppger att mannen fortsatte att hota henne, ansikte mot ansikte eller per telefon.
- 18 procent uppger att mannen kom till hennes bostad mot hennes vilja.
- 15 procent uppger att mannen väntat på henne, stått på lur eller förföljt henne.
- 9 procent uppger att före detta mannen också efter skilsmässan eller efter att de flyttat isär fortsatte att utsätta kvinnan för fysiskt eller sexuellt våld.

Barnen slipper inte undan

Av de kvinnor som uppger att de tidigare bott tillsammans med en man som utsatt dem för hot eller fysiskt och sexuellt våld uppger cirka hälften av de som har barn att barnen sett eller hört kvinnans make/sambo vara våldsam mot mamman. (F57)

En av fem utsatta kvinnor som separerat från mannen uppger att även barnen blivit utsatta för våld från mannen i fråga.

Det förekommer också att barn blivit utsatta för sexuella övergrepp av fadern/mannen som kvinnan separerat från.

Det tidigare förhållandet varade i genomsnitt i 13 år

De kvinnor som uppger att de separerat från en man som utsatt dem för hot eller fysiskt- och sexuellt våld stannade i förhållandet i genomsnitt i 13 år. (F58)

G. Frågor till alla kvinnor om allt våld och alla hotelser *efter* 15-årsdagen.

Totalt sett uppger en tredjedel, 33 procent, av samtliga kvinnor som besvarat enkäten att de har erfarenhet av hot, våld eller sexuella trakasserier från män. Drygt fyra av tio av dem har fått fysiska skador av det som de blivit utsatta för, var tjugonde av dem fick så kraftiga skador att de lades in på sjukhus.

Var sjunde kvinna med funktionsnedsättning har fått fysiska skador av våld från män

Det kan således konstateras att totalt 14 procent av samtliga svarande (1.063 st.) har fått fysiska skador av män som utsatt dem för våld eller sexuella övergrepp. (F59)

Totalt sett uppger en tredjedel av de kvinnor som har erfarenhet av hot, våld eller sexuella trakasserier att de fått blåmärken eller skrubbsår av våldet, 27 procent har fått värk eller smärta, 6 procent har fått hjärnskakning, 2 procent benbrott. En av tio har fått sår. Det förekommer också att kvinnor har fått missfall av våldet. (F59)

En minoritet söker vård för sina skador

En fjärdedel, 26 procent, av de kvinnor som fått fysiska skador (totalt 147 kvinnor av 1.063) uppger att de sökt vård för sina skador. Av alla de kvinnor som fått fysiska skador av våld från män, lades 5 procent in på sjukhus. (F59+60)

En majoritet, 61 procent, av de kvinnor som sökt vård för sina skador berättade för vårdpersonalen att skadorna orsakats av en man, men alla fick inte ett skrivet rättsintyg. (F61+64)

Vården informerar kvinnorna dåligt

Övervägande har kvinnorna uppgett att de varit nöjda med den vård de fick, cirka tre fjärdedelar. En fjärdedel av kvinnorna som sökt vård för sina skador var dock inte nöjda med den vård de fått. Främst uppfattades problem i kontakten med vården då kvinnan upplevde att personalen bagatelliserade deras fall eller agerade ointresserat och att de fick dåligt med information om andra möjligheter till stöd och hjälp. (F62-63)

Mäns våld mot kvinnor leder till destruktiva känslor

Många kvinnor som drabbats av mäns våld och trakasserier känner t.ex. rädsla, skam, skuld och har dålig självkänsla. (F65)

Av de kvinnor som har erfarenhet av hot, våld eller sexuella trakasserier (totalt 347 stycken) uppger:

- 40 procent att de känner rädsla.

- 36 procent att de har skamkänslor.
- 23 procent att de har skuldkänslor.
- 47 procent känner vrede och hat.
- 26 procent har depression.
- 18 procent känner trötthet och håglöshet.
- 40 procent upplever dålig själskänsla.
- 19 procent har sömnsvårigheter.
- 18 procent har koncentrationssvårigheter.
- 24 procent har numera svårigheter i sitt förhållande till män.
- 5 procent har svårigheter vid gynekologiska undersökningar.
- 9 procent har svårigheter i arbete eller studier.
- 6 procent upplever andra problem än de uppräknade därför att de utsatts för våld och hot av en man/flera män. Det kan t.ex. vara frågan om tillitsproblem eller svårigheter att känna närhet till andra människor.

Senast det hände var det fysiskt våld eller ett sexuellt övergrepp som skedde

På frågan om vilken typ av övergrepp som kvinnan senast blivit utsatt för, svarade de kvinnor som har erfarenhet av mäns våld att de blev utsatta för ett sexuellt övergrepp av en man de känner, 15 procent, eller fysiskt våld av en man de känner, 13 procent. 13 procent svarar också att en okänd man tagit i dem på ett sexuellt sätt mot hennes vilja. (F66)

Av de kvinnor som upper att det varit fråga om våldtäkt, uppger 2 procent att det varit av en man de har eller har haft en sexuell relation med, 3 procent uppger att det varit av en annan man hon känner och 2 procent uppger att de utsatts av våldtäkt/sexuellt övergrepp av en man de inte känner.

Flera av de svarande kvinnorna som drabbats har också varit utsatta för olika former av våldtäktsförsök, totalt 9 procent.

Totalt sett uppger 5 procent av de kvinnor som blivit utsatta att senaste gången var att de blev lämnade utan hjälp i en beroendesituation. (F66)

En fjärdedel uppger att det är deras partner, föräldrar eller syskon som utsatte dem för övergreppen

Det konstateras att det ofta är en partner, förälder eller syskon som utsätter kvinnan för övergrepp. Men det förekommer, som tidigare konstaterats, att färdtjänstbusschaufförer, taxichaufförer, hemtjänstpersonal, personliga assistenter, annan personal som kommer till hemmet uppges vara skyldiga till övergrepp. (F67)

Väldet, hoten, våldtäkterna sker vanligen i kvinnans, 41 procent, eller någon annans bostad, 17 procent. (F68)

Var tionde kvinna som utsätts, anmäler själv till polisen

Totalt sett uppger 12 procent av samtliga kvinnor som någon gång utsatts för våld eller hot från män (procent av 347 kvinnor) att de själva anmälde saken till polisen och 3 procent svarar att polisen fick kännedom om händelsen på något annat sätt.

Totalt sett uppger således 5 procent av *samtliga* svarande kvinnor (1.063 stycken) att de varit i kontakt med polisen för att de hotats eller trakasserats av män. (F69)

Anledningar till att kvinnor inte polisanmäler

Närmare hälften, 45 procent, av de kvinnor som utsatts, men inte polisanmält händelsen uppger att de inte gjorde det därför att de tyckte händelsen var för obetydlig för att en polisanmälan skulle göras. (F70)

En av fem, 19 procent, av de utsatta kvinnorna som inte var i kontakt med polisen svarar att de helt enkelt inte ville att polisen skulle bli inblandad. (F70)

En av sju, 14 procent, anmälde inte därför att de skämdes eller hade skuld känslor. (F70)

Sju procent av kvinnorna som inte anmälde svarar att de inte trodde att polisen kunde göra någonting, 5 procent var rädda för hämnd av förövaren och 2 procent trodde inte att polisen skulle tro henne. Det förekommer också att enstaka kvinnor svarar att polisstationen var otillgänglig för dem, så de hade svårt att ta sig in, de orkade inte eller de ville inte att deras föräldrar skulle få veta vad som hänt. Några kvinnor beskriver anledningen med egna ord, t.ex.: (F70)

- *”Osäker på hur det skulle uppfattas, då han fyllade mig.”*
- *”Jag fick inte anmäla för min mamma.”*

Det är värt att notera att en något högre andel av de kvinnor som fått fysiska skador av män svarar att de är rädda för hämnd från förövaren och därför vänder de sig inte till polisen. (F70)

Nästan lika många missnöjda med polisens agerande som nöjda

En majoritet av de kvinnor som anmält händelser till polisen angående att de blivit utsatta/ansatta av män uppger att det var mer än 10 år sedan som den anmälan gjordes. (F71)

Av de kvinnor som varit i kontakt med polisen angående mäns agerande mot dem uppger 56 procent att de är nöjda och 41 procent att de är missnöjda med polisens sätt att hantera deras fall. Det är lika stor andel som svarar att de är mycket nöjda som det är kvinnor som svarar att de är direkt missnöjda. Kvinnor som inte fått fysiska skador är något mer nöjda med polisens agerande jämfört med kvinnor som har fått fysiska skador. (F72)

En tredjedel av de som var i kontakt med polisen ansåg att polisen ansträngde sig för lite för att utreda brottet. Och en tredjedel upplevde att polisen bagatelliserade deras fall eller var ointresserade. Hälften upplevde att de fick dålig information om andra möjligheter till stöd och hjälp. Det förekommer också att kvinnor upplevt att polisen lade skuld på dem för vad som hänt eller att de inte blev tagna på allvar på grund av sin funktionsnedsättning.

-”Polisanmäl alltid, har han gjort det mot dig gör han säkert det mot någon annan.”

H. Frågor till kvinnor som är eller har varit i ett äktenskap/förhållande där det förekommit våld

Totalt uppger 20 procent av samtliga kvinnor i undersökningen att de någon eller några gånger varit utsatta för hot, våld, eller sexuella övergrepp av en make eller sambo.

Få kvinnor som är utsatta söker professionell hjälp

En av tre kvinnor som levt eller lever i ett våldsamt förhållande har sökt hjälp hos bland annat kvinnojour, socialjour, socialsekreterare eller hos psykiatrin. (F74)

Många kvinnor är missnöjda med den professionella hjälpen

Fem procent av de kvinnor som varit utsatta av make eller sambo har sökt hjälp på kvinnojour och varit nöjda med hjälpen, 3 procent har sökt och blivit missnöjda med den hjälp de fått där. (F74)

Tre procent har sökt sig till brottsofferjour och blivit nöjda med hjälpen, 2 procent sökte och blev missnöjda. (F74)

En procent av kvinnorna har sökt hjälp hos och blivit nöjda med socialjouren, 5 procent sökte hjälp och blev missnöjda med hjälpen de fick där. Fler är också missnöjda, än nöjda, med hjälpen de fått från socialsekreterare. 2 procent är nöjda och 7 procent är missnöjda. (F74)

Flest nöjda, i förhållande till andelen missnöjda klienter får advokater som hjälper kvinnor som blivit utsatta av sin make eller sambo. 9 procent sökte hjälp hos advokat och blev nöjda, 1 procent sökte och blev missnöjda. (F74)

Åtta procent sökte hjälp vid familjerådgivning och blev nöjda, 5 procent sökte och blev missnöjda med den hjälp som kunde erbjudas hos familjerådgivningen. (F74)

En av tio, 10 procent, har sökt hjälp av psykiatrin och blivit nöjda med hjälpen de fick, 6 procent sökte och blev missnöjda. Dessutom sökte 6 procent sig till annan sjukvård och blev nöjda med hjälpen där, 2 procent som sökt annan sjukvård blev missnöjda. (F74)

En av tio kvinnor söker inte hjälp för att de skäms

Två av tre kvinnor som lever eller har levt ihop med en man som utsätter dem för hot, våld eller sexuella övergrepp har aldrig sökt den hjälp som finns att få av samhället.

En knapp tredjedel, 27 procent, av dessa kvinnor säger att de inte sökt någon professionell hjälp på grund av att de upplevde övergreppen som för

obetydliga. 16 procent svarar att de inte sökte hjälp för att de inte ville ha eller inte behövde. En av tio kvinnor som inte sökt hjälp uppger att det berodde på att hon skämdes för det inträffade.

Det förekommer också att kvinnor uppger att de inte söker hjälp därför att de är rädda för att bli behandlade som om det vore deras eget fel, 5 procent, de visste inte var de skulle söka hjälp, 4 procent, det fanns ingen hjälp att få, 1 procent eller att deras make/sambo hindrade dem, 1 procent. Särskilt värt att notera är andelen kvinnor, 3 procent, som inte söker hjälp därför att de är rädda för att förlora barnen. (F75)

Några kvinnor valde att beskriva anledningen till att de inte sökt hjälp med egna ord, några exempel:

- *”Otillgänglighet utan ledsagare, jag blev helt isolerad mot min vilja. Bil, telefon, post – allt kontrollerades.”*
- *”Jag hade svårt att ta mig ut.”*
- *”Rädd för repressalier från ex.”*
- *”Behövde personlig assistans.”*

En av tre som utsätts av sin make/sambo, separerar

Totalt uppger 35 procent av kvinnorna som bott ihop med en man som på något sätt utsatt henne för hot, fysiskt våld eller sexuella övergrepp valt att separera från honom. En majoritet av dessa kvinnor lämnade deras gemensamma bostad, 28 procent flyttade ut, 6 procent av männen lämnade hemmet. (F76)

De kvinnor som flyttade ut, flyttade i de flesta fallen in hos vänner eller släktingar eller direkt till en ny bostad. I ett fåtal fall uppges det att kvinnan flyttade till kvinnojour, hotell eller annat ställe som sin arbetsplats, sin bil eller liknande. (F77)

En av tre som separerar, återförenas

En tredjedel, 33 procent, av de som separerat, flyttade ihop med mannen igen efter ett tag. (F78)

Den vanligaste orsaken till att paren återförenas och flyttar ihop igen är att mannen ”lovar att ändra på sig”. En fjärdedel av de som flyttar ihop igen uppger att det är för barnens skull och var tionde kvinna säger att det är för att hon fortfarande älskar mannen. (F79)

Ungefär hälften av de kvinnor som aldrig flyttar ihop med mannen igen svarar att det beror på hans våldsamhet mot henne och barnen, drygt en tredjedel vill leva sitt eget liv i fortsättningen, en knapp femtedel uppger att de inte längre älskar honom och en av tio ville att barnen skall få ett bättre liv. (F80)

Det är således, sammanfattningsvis, totalt 7 procent av alla svarande kvinnor (1.063 stycken) med funktionsnedsättningar som uppger att de någon gång flyttat isär från en man som hotat eller våldfört sig på dem.

I. Frågor till alla kvinnor.

Avslutningsvis i enkäten besvarades en rad frågor av samtliga kvinnor (1.063 stycken).

Drygt en av tio kvinnor med funktionsnedsättning utsattes för fysiskt våld innan de fyllde 15 år

Totalt sett svarar 11 procent av samtliga kvinnor att de utsatts för våld av sin far innan de fyllde 15 år och 1 procent blev slagna av sin styvfar. (F81)

Det förekommer också att deras mor slagit dem, 5 procent, eller deras styvmor, 1 procent. Tre procent har blivit slagna av sin bror och 2 procent av sin syster. Dessutom uppger 1 procent att de blivit slagna av andra familjemedlemmar eller släktingar och 4 procent av någon bekant. (F81)

Även om det är ett fåtal kvinnor, finns det kvinnor i undersökningen som uppger att de utsatts för fysiskt våld innan de fyllt 15 år av boendepersonal, assistenter eller elevassistenter, sjukgymnaster, arbetsterapeuter eller annan vårdpersonal, färdtjänstchaufförer eller taxichaufförer. (F81)

Två procent, av alla, uppger att de blivit utsatta för fysiskt våld av lärare. (F81)

Var tjugonde blev tvingad till sexuella aktiviteter innan de fyllde 15 år

Följande fråga ställdes till samtliga kvinnor:

- *"Hände det någon gång, innan du fyllde 15 år, att en man...?"* (F82)

Totalt sett svarar...

- 16 procent att en man betett sig på ett sätt som hon upplevde som sexuellt hotfullt.
- 5 procent att de blivit tvingade till någon form av sexuell aktivitet.
- 8 procent har blivit utsatta för att en man försökt att tvinga henne till någon form av sexuell aktivitet.
- 7 procent har råkat på en man som låtit henne förstå att det är "normalt" och ok att ha sexuell umgänge med honom.

Var femte har någon gång deltagit i en sexuell aktivitet fast de inte vill

På frågan om det har hänt någon gång, efter att de fyllt 15 år, att någon man fått dem att delta i någon form av sexuell aktivitet fast de egentligen inte ville, svarar en femtedel, 18 procent, av samtliga kvinnor ja. (F83)

Hälften av de kvinnor som "ställt upp" mot sin vilja uppger att det var tillsammans med en tillfällig bekant och en femtedel uppger att det var tillsammans med deras dåvarande pojkvän. Det förekommer också att kvinnan svarat att det varit deras make eller sambo, en okänd man, en vän eller en bekant till familjen, släktingar, chefer, far/styvfar etc. (F84)

Tre procent har barn som blivit misshandlade av kvinnans partner

Tre procent av samtliga kvinnor uppger att deras barn blivit misshandlade, av i första hand hennes före detta make eller sambo, men det förekommer också att barnen misshandlats av den man hon nu lever tillsammans med vid frågetillfället. Sett endast till de kvinnor som har barn, utgör detta närmare 5 procent av "barnhushållen" i undersökningen. Det är vanligare att kvinnor som själva fått fysiska skador av mäns våld också har barn som blivit utsatta för misshandel. (F85)

Barn utsätts för sexuella övergrepp i hemmet

Det förekommer också att kvinnornas barn blir utsatta för sexuella övergrepp av kvinnans partner/barnens far. Totalt sett svarar 1 procent av samtliga kvinnor att deras barn blivit utsatt för någon form av sexuella övergrepp av någon partner till henne. (F86)

Två eller flera gärningsmän samtidigt

Av samtliga svarande kvinnor (1.063 stycken) uppger 3 procent att de varit utsatta för våldtäkt, våldtäktsförsök eller sexuellt utnyttjande och att det då någon gång varit av två eller flera gärningsmän. En fjärdedel, 26 procent, svarar att det inträffat men inte med flera gärningsmän samtidigt. Två tredjedelar, 66 procent, uppger att de inte varit utsatta för våldtäkt, våldtäktsförsök eller sexuellt utnyttjande. Fem procent väljer att inte besvara frågan. (F87)

Vanligare att kvinnor som fått fysiska skador av män försöker ta sitt liv

Totalt sett uppger 7 procent av samtliga kvinnor i undersökningen att de någon gång försökt att ta sitt liv. Det är framför allt de yngsta kvinnorna, 18-34 år, som uppger detta, 14 procent.

En av fem kvinnor, 20 procent, som uppger att de fått fysiska skador av att en man utsatt henne för någon form av övergrepp uppger att de också försökt att ta sitt liv. Det är också vanligare att kvinnor som inte bor med en man, jämfört med de som gör det, försökt ta sitt liv, 11 respektive 4 procent. (F88)

Många har funderat på att ta sitt liv

Det är vanligt att kvinnorna funderat på att ta sitt liv. Totalt sett svarar en tredjedel, 33 procent, av samtliga kvinnor att de någon gång funderat på att ta sitt liv.

En högre andel av kvinnor som är ensamstående (42 procent), har omfattande funktionsnedsättning (43 procent), fått fysiska skador av en man (64 procent), eller är under 35 år (43 procent) har någon gång funderat över att ta sitt liv.

Prostitution, pornografi och porrklubbar

Totalt sett uppger 1 procent av samtliga svarande att de någon gång deltagit i någon form av sexuell aktivitet mot betalning. Det förekommer också att kvinnor uppgett att de poserat för pornografi mot betalning och arbetat på porrklubb. (F89)

4.2 Studie om mäns våld mot kvinnor med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning

Utvecklingsstörning är en intellektuell funktionsnedsättning som, oavsett orsak, uppkommit under personens utvecklingsperiod, före ca 16-18 års ålder.

De individuella variationerna i olika förmågor och i en persons sätt att använda sina förmågor i olika sammanhang är dock stora. Detta beror inte enbart på funktionsnedsättningen utan även på omgivningens bemötande och det stöd som personerna fått för att minska hinder i sin livsföring. Oavsett om en person med utvecklingsstörning accepterar eller förkastar sitt behov av stöd innebär det ett beroende av andra. Det finns en utsatthet med risker att försätta sig eller försättas i situationer som medför att hon eller han utnyttjas, omedvetet eller medvetet.

Kvinnorna som deltagit i studien är i åldrarna 18-64 år. De äldsta har vuxit upp och haft sin skolgång i en tid då institutioner som vårdhem och särskoleinternat var vanliga. "Kollektiva lösningar" präglade synsätt och stödinsatser i samhället. Personliga egenskaper, intressen och önskemål skymdes av uppfattningar om "de utvecklingsstörda" och vad som var bäst för dem som grupp. Det kunde även gälla anhöriga som öppet eller dolt lastades för att ha en familjemedlem med utvecklingsstörning.

På flera sätt kan detta ha påverkat kvinnornas identitetsutveckling och ökat deras utsatthet.

Idag ska stödinsatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, styras av respekt för individuella förutsättningar och önskemål, integritet och inflytande. Institutionerna är nerlagda och har bland annat ersatts med grupp- och servicebostäder för vuxna. Inkludering är ett nyckelord inom utbildning och stöd till familjer har utvecklats. Det innebär dock inte att kollektiva uppfattningar övergivits i samma takt, vilket kan ha konsekvenser för bedömningen av enskilda kvinnors behov av stöd och innehållet i det stöd som ges.

Först under senare år har det blivit en ökad uppmärksamhet på vikten av att "häva könslösheten" och beakta att personer med utvecklingsstörning är flickor och pojkar, kvinnor och män. Det har till exempel väckts av kvinnors egna berättelser om hur de påverkats av kvinnobilder i media, av deras drömmar om "att bli som andra" och deras upplevelse av att utstå mycket för att nå dit. Erfarenheter av kontakter med hälso- och sjukvård, polis etc har också bidragit.

Ett positivt resultat av den ökade uppmärksamheten på könsperspektivet är att det på flera håll finns "tjej- och killgrupper" (inom fritidsverksamhet) och att det finns goda exempel på att skolan ökat intresset för att förbereda vuxenlivet

genom att belysa också dessa frågor. Insatser för att dels fördjupa kvinnors och mäns egna kunskaper och inflytande, dels omgivningens kunskaper, kan förebygga att enskilda utsätts för utnyttjande i olika avseenden. Det handlar också om att kunna bli trodd när man med sina intellektuella begränsningar beskriver hur ett beroende av stöd lett till övergrepp. Det ställer i sin tur krav på till exempel personalutbildning, handledning och tillsyn av samhällets insatser.

Enkäten besvarades av 156 kvinnor vilket var lägre än väntat. Det finns sannolikt ett mörkertal, också bland de kvinnor som gick igenom enkäten och förklarade att de inte varit utsatta för ”tråkiga saker”. Ett annat mörkertal kan finnas i de situationer när ansvariga för en verksamhet (där kvinnor med utvecklingsstörning deltar) med olika skäl avstått från att medverka till genomförandet av studien.

A. Resultaten av undersökningen

–”Jag har behållit det som en hemlighet”(våldtagen).

–”Visste inte att jag fick berätta för polisen.”

Genom besöksintervjuer, telefonsamtal samt brevutskick besvarade 156 kvinnor med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning en enkät om mäns våld mot kvinnor. Enkäten hade anpassats i längd, typsnitt och ordval efter förutsättningar som gäller för kvinnor med denna funktionsnedsättning.

I det följande redovisas undersökningens huvudsakliga resultat i löpande text. Den som är intresserad av enskilda resultat i tabellform hänvisas till tabellbilagan, kapitel 6. Efter varje stycke förekommer en parentes (F), vilket är en hänvisning till frågan i tabellbilagan som redovisas i texten. Först några resultat som beskriver de intervjuade kvinnorna:

Närmare en tredjedel av kvinnorna är gifta eller sambo

En av fem, 22 procent av kvinnorna är sambo, 7 procent är gifta och 12 procent uppger att de är särbo. En mindre andel, 6 procent, uppger att de är fränskilda och 2 procent är änkor. En av tio, 13 procent, uppger att de aldrig haft någon pojkvän. Några av kvinnorna valde att ge flera svar på frågan, t.ex. både att de är fränskilda och sambo. (F1)

En fjärdedel, 26 procent uppger att de är ogifta och 13 procent svarar att de aldrig haft någon pojkvän. (F1)

En fjärdedel bor i någon form av gruppbostad

Drygt hälften av samtliga svarande uppger att de bor i egen lägenhet eller villa och 16 procent bor hos sina föräldrar. En av fem, 20 procent bor i en gruppbostad med egen lägenhet och 6 procent bor i en gruppbostad av äldre

modell med eget rum. Tre procent av kvinnorna uppger att de bor på något annat sätt än de uppräknade, t.ex. med en vän. En av tio kvinnor som uppger att de bor med en man, gör det i en gruppboende. Detta resultat kan vara en misstolkning som inte utvisar ett förhållande utan anger att det också bor män i gruppboenden. (F2)

En av fem kvinnor bor i ett hem där det finns barn

Totalt sett uppger 21 procent av kvinnorna att de bor barn i deras hem. Det är särskilt kvinnor som bor ihop med en man som uppger detta, totalt 37 procent av de sammanboende kvinnorna har barn i bostaden. I vissa fall, där kvinnan bor i föräldrahem kan det tänkas handla om syskon. (F3)

Hälften av de svarande är under 35 år

De kvinnor som tillfrågades var alla i åldern 18-64 år. Medelåldern hos de svarande kvinnorna är 36,9 år. Hälften, 47 procent är i åldern 18-34 år, 39 procent 35-54 år och 11 procent i åldern 55-64 år. (F4)

En tiondel, 13 procent, är födda i ett annat land än Sverige. (F5)

Kvinnorna är huvudsakligen utbildade inom särskoleväsendet

Många av kvinnorna har deltagit i flera olika utbildningsformer. Fyra av tio, 42 procent har gått grundskola, 54 procent i grundsärskola, 58 procent i yrkessärskola eller gymnasiesärskola, 35 procent har gått på särsvux eller komvux och 21 procent har deltagit i kurser vid folkhögskola. En av tio uppger att de gått i någon annan skola än de uppräknade. (F7)

En majoritet arbetar/deltar i daglig verksamhet

Två tredjedelar, 66 procent, av kvinnorna uppger att de arbetar. Åtta procent arbetar på Samhall, 14 procent på ett företag, i kommunen eller åt en organisation. Dessutom uppger 51 procent att de arbetar/deltar i daglig verksamhet. (F8-9)

Närmare hälften av de som har daglig verksamhet eller arbete med lön gör detta på deltid. (F10)

En av tio, 13 procent, studerar för närvarande. (F8)

Hälften har andra funktionsnedsättning och sjukdomar

Närmare hälften av alla, 43 procent, svarar att de också har någon annan typ av funktionsnedsättning än utvecklingsstörning. De har då oftast hörselskador, synskador och rörelsehinder. (F11)

Dessutom svarar en fjärdedel, 26 procent av alla, att de har någon sjukdom. De kvinnor som själva skrivit vilka sjukdomar de har svarar ofta att de har epilepsi, magproblem, diabetes, reumatism eller olika neurologiska sjukdomar. (F12)

Närmare hälften begränsas av sina funktionshinder eller sjukdom

Totalt sett svarar 46 procent av samtliga kvinnor att det finns saker som de inte kan göra på grund av handikapp eller sjukdom. Kvinnorna har själva fått uppge vad de har svårt att göra och det är oftast vardagliga sysslor som de uppger; springa, skriva, sitta på huk, bo själv, skära saker, knyta skor, åka rulltrappa, cykla, räkna med siffror, sy och sticka och handla etc. (F13)

Närmare en tredjedel, 29 procent av alla, svarar att de använder någon eller några olika hjälpmedel på grund av sin funktionsnedsättning. (F14)

Hälften, 49 procent, av alla svarande har färdtjänst. (F15)

Nio av tio kvinnor är beroende av stöd och hjälp

Totalt sett svarar 89 procent av alla att de får stöd och hjälp av olika personer. Det kan vara från personal i gruppboenden, boendestödare eller hemtjänsten. Några kvinnor har personlig assistent. En tredjedel uppger att de har ledsagare eller kontaktperson. Många får också hjälp av sina föräldrar, syskon eller sin partner. (F16)

En av fem kvinnor är orolig för att personal skall göra henne illa

Totalt sett svarar 18 procent av alla kvinnor att de är oroliga för att någon som de behöver stöd och hjälp av skall göra dem illa. Hälften av dessa är oroliga för vad färdtjänstpersonal och taxichaufförer skall göra. Denna oro eller rädsla är särskilt förekommande bland kvinnor som använder hjälpmedel, åker färdtjänst eller som tidigare råkat ut för våld. Det förekommer även att kvinnorna är oroliga för att någon av deras närstående, föräldrar, partner eller syskon skall göra dem illa. (F17)

Tre av fyra har symptom som kan tyda på psykosomatiska besvär

Två av tre svarande, 64 procent, uppger att de haft något, eller allt, av följande symptom under den senaste tiden: Huvudvärk, magbesvär, hjärtklappning, illamående, yr och matt, oförklarlig svettning. Detta gäller *särskilt* kvinnor som också uppger att de tidigare varit utsatta för våld. (F18)

Dessutom svarar tre av fyra, 76 procent, att de under den senaste tiden antingen haft svårt att koncentrera sig, komma ihåg saker, att sova, varit trötta eller kraftlösa, nervösa eller oroliga eller varit irriterade, ledsna eller deppade. I genomsnitt markerar de som haft problem närmare två av de uppräknade besvärerna. Detta gäller *särskilt* kvinnorna som tidigare varit utsatta för våld. Av de våldsutsatta kvinnorna är det nio av tio som haft besvär och de har också haft fler besvär än övriga kvinnor. (F19)

Hälften av alla använder mediciner

Hälften, 48 procent, uppger att de använder mediciner. En av tio, 13 procent använder medicin för att sova, 13 procent för att bli lugn, 7 procent för att inte ha ont och 27 procent använder annan medicin än de uppräknade. (F20)

Det är *särskilt* kvinnor som uppger att de tidigare varit utsatta för våld som använder mediciner för att bli lugna. Totalt sett uppger en *fjärdedel* av dessa kvinnor att de använder lugnande medicin. (F20)

Många har självmordstankar

Drygt fyra av tio, 42 procent av alla kvinnor uppger att de någon gång *tänkt* på att ta sitt liv. En av fem, 18 procent har någon gång *försökt* att ta sitt liv. Detta gäller *särskilt* kvinnor som tidigare varit utsatta för våld. Totalt sett svarar 41 procent av de som varit slagna/våldförda innan de fyllde 15 år att de försökt ta sitt liv någon gång och 26 procent av de som blivit utsatta för våld efter att de fyllt 15 år uppger detsamma. (F21-22)

Kvinnor som utsatts för våld har sämre hälsa än andra kvinnor

En av tio kvinnor uppger att deras hälsa är dålig, 34 procent att hälsan är ganska bra och 55 procent uppger att de har en bra hälsa. Kvinnor som tidigare varit utsatta för våld svarar i lägre utsträckning än övriga kvinnor att deras hälsa är bra. (F23)

Åtta av tio kvinnor är rädda att gå ut när det är mörkt

Närmare hälften, 44 procent, av de svarande uppger att de är rädda för våld när det är mörkt och de brukar därför inte gå ut på kvällarna. Detta gäller, naturligt nog, främst kvinnor som tidigare varit utsatta för våld. Dessutom svarar 44 procent av alla att de helt enkelt inte går ut ensamma när det är mörkt och 38 procent uppger att de är mörkrädda. Endast 16 procent av samtliga kvinnor uppger att de inte alls är rädda att gå ut ensamma när det är mörkt. (F24)

Två av tre är oroliga för att någon okänd skall våldta dem

Hälften av de kvinnor som är oroliga för att bli våldtagna av någon okänd uppger att de är *mycket* oroliga. (F25)

En av fyra har förberett sig på en våldssituation

Totalt sett uppger 25 procent av alla kvinnorna att de förberett sig på en våldssituation. En av fem, 21 procent har tänkt på vad de skall göra om något händer, 4 procent brukar ha med sig någon sak för att försvara sig och 3 procent har gått en kurs i självförsvar. Det är särskilt kvinnor som tidigare råkat ut för våld som tänkt på vad de skall göra om det händer igen. (F26)

Åtta av tio kvinnor bodde hos sina föräldrar under uppväxten

I genomsnitt uppger kvinnorna att de bott på 1,3 olika ställen under sin uppväxt, 83 procent svarar att de bott hos sina föräldrar, 13 procent har bott i fosterhem, 7 procent på barnhem, 13 procent på elevhem, 4 procent på vårdhem och 6 procent på specialsjukhus. (F27)

Det är framför allt de kvinnor som blivit slagna/våldförda både före och efter att de fyllt 15 år som är uppvuxna på institutioner eller i fosterhem.

En tredjedel av alla kvinnor har blivit slagna innan de fyllt 15 år

Totalt sett uppger 31 procent av kvinnorna att de kommer ihåg att någon slagit dem innan de var 15 år och 12 procent uppger att de inte minns om detta hänt dem eller inte. Det är vanligare att de allra äldsta, 53 procent, uppger att de blivit slagna innan de fyllt 15 år, än andelen som uppger det av de yngsta, 22 procent. Det är de kvinnor som blivit slagna i unga år som också i hög utsträckning uppger att de blivit utsatta för våld när de blivit äldre än 15 år. (F28)

Av de kvinnor som uppger att de blivit slagna innan de fyllt 15 år uppger 22 procent att det var deras far och 6 procent att det var deras styvfar. En av tio, 8 procent har blivit slagna av sin mor och 4 procent av sin styvmor. Det förekommer också att andra släktingar och syskon slagit dem. (F29)

I genomsnitt uppger de kvinnor som blivit slagna innan de fyllt 15 år att de blivit detta av flera personer, i genomsnitt 1,3 stycken. (F29)

Totalt sett uppger 14 procent av kvinnorna som blivit slagna innan de fyllt 15 år att det var boendepersonal som slog dem och 16 procent uppger att det var vårdpersonal. Dessutom uppger 10 procent att de blivit slagna av skolpersonal. Hälften av de yngsta, 18-34 år, kvinnorna som blivit slagna, uppger att det var en kompis eller någon annan de känner. (F29)

Ju yngre kvinnorna är i undersökningen desto mer slagna har de varit i unga år och desto fler olika typer av personer uppges vara de som kvinnorna blivit slagna av. (F29)

En av fem tvingades till sex innan de fyllde 15 år

Totalt sett uppger 18 procent av samtliga kvinnor att någon man *har* tvingat dem att ha sex innan de var 15 år och 19 procent uppger att någon man *försökt* tvinga dem till sex i samma ålder. Totalt sett är det 22 procent av samtliga kvinnor som uppger att de också/eller *blivit* tvingade eller att någon man *försökt* tvinga dem. (F30-31)

Ju äldre kvinnorna är desto högre andel av dem uppger att de blivit tvingade eller utsatts för ett försök till att ha sex med dem innan de fyllde 15 år. Totalt sett uppger 12 procent av kvinnorna i åldern 18-34 år och 41 procent av kvinnorna i åldern 55-64 år att de *utsatts* för tvång och/eller att någon *försökt* att tvinga dem till sex innan de fyllde 15 år. (F30-31)

En tredjedel har blivit utsatta för våld efter att de fyllt 15 år

Totalt sett uppger 37 procent av samtliga kvinnor att de blivit utsatta för våld efter att de fyllt 15 år. Av de kvinnor som nu är i 55-64 års ålder uppger 71 procent att de blivit utsatta för våld. Totalt sett uppger två tredjedelar av de kvinnor som blivit slagna innan de fyllde 15 år att de också blivit utsatta för våld efter att de fyllt 15 år. (F32)

Sex av tio kvinnor har utsatts för sexuella trakasserier

Vid en uppräknings av olika oönskade beteenden svarar 60 procent av *samtliga* kvinnor att de råkat ut för allt eller något av de uppräknade från en eller flera män som de *inte* haft ett sexuellt förhållande med. De beteenden som nämndes var:

- Gjort mig rädd genom att säga något om min kropp (22 procent)
- Gjort mig rädd genom att tala om sex (25 procent)
- Ringt snuskiga telefonsamtal till mig (21 procent)
- Skrivit snuskiga saker när vi chattat (13 procent)
- Kommit för nära fast jag inte vill (39 procent)
- Följt efter mig så att jag blivit rädd (32 procent)
- Tjatat om att vi skall träffas fast jag inte vill, sagt nej (31 procent)
- Hotat att skada mig om jag inte har sex med honom (15 procent)

Totalt sett uppger åtta av tio kvinnor som tidigare utsatts för våld att de råkat ut för något eller några av de uppräknade. (F33)

Det är oftast någon ”kompis” eller arbetskamrat

På en direkt fråga till de kvinnor som svarat att de råkat ut för något av uppräknade beteenden från män, uppger 5 procent att det var en manlig personal i gruppboestad, 6 procent att det var hemtjänstpersonal eller boendestödare, 1 procent att det var sjukvårdspersonal. Dessutom uppger 4 procent att de råkat ut för sådant från färdtjänstpersonal eller taxichaufförer och 1 procent säger att det var en läkare, psykolog eller präst. (F34)

Majoriteten av de kvinnor som blivit sexuellt trakasserade av män uppger att det var en ”kompis” (39 procent), granne (6 procent), släkting (8 procent), arbets- eller skolkamrat (18 procent) eller helt enkelt någon ”annan jag känner” (31 procent).

Fyra av tio kvinnor har utsatts för sexuella övergrepp

Fyra av tio, 43 procent, av samtliga kvinnor uppger att en eller flera män som de *inte* haft ett sexuellt förhållande med, gjort dem något eller några av följande en eller flera gånger:

- Tagit på min kropp, kysst eller kramat mig fast jag inte vill (40 procent)
- Misshandlat mig (12 procent)
- Tvingat mig att ha sex genom att hota mig eller göra mig illa (17 procent)
- Våldtagit mig (10 procent)

Av de kvinnor som är i åldern 55-64 år så är det 71 procent som uppger att de råkat ut för något av det uppräknade.

Även personal inom vård och boende förgriper sig på kvinnorna

Av de kvinnor som svarat att de råkat ut för något av de uppräknade våldssituationerna uppger 7 procent att det var personal i gruppboestad, 9 procent att det var boendestödare eller hemtjänstpersonal och 3 procent svarar att det var färdtjänstpersonal som utsatte dem. (F36)

Vanligast är dock att kvinnorna utsätts av en kompis 25 procent, släkting 12 procent, arbets- eller skolkamrater samt annan personal på arbetet 16 procent. Närmare en tredjedel, 30 procent, av kvinnorna uppger att ”det var någon annan man jag känner”. Några kvinnor uppger att de utsatts för våld från flera olika kategorier av män. (F36)

Våldet/trakasserierna händer vanligtvis i någons bostad

Totalt sett uppger 33 procent av kvinnorna som utsatts för våld av män att det hänt i deras bostad eller någon annans bostad 28 procent. En av fem, 18 procent, utsatta kvinnor uppger också att de utsatts för våld i skolan eller på sin arbetsplats. Det är värt att notera att det finns några kvinnor som uppger att de utsatts för våld i en taxi (färdtjänst). (F37)

Totalt sett uppger 19 procent av kvinnorna att en eller flera män har förgripit sig på dem på en restaurang, gata eller torg, park eller skog. Det är vanligare att yngre kvinnor svarar att det hänt dem på flera olika ställen, än vad det är att äldre kvinnor uppger detta. Det är t.ex. endast kvinnor mellan 18-34 år

som uppger att de utsatts i en bil eller taxi, totalt sett en fjärdedel av dessa. (F37)

En av fyra kvinnor har utsatts för att en ”pojkvän” våldfört sig på dem

En av fyra av *samtliga* kvinnor, 26 procent, uppger att en man som de haft ett sexuellt förhållande med, men som de *inte* varit gift eller bott tillsammans med har: (F38)

- Tagit på deras kropp, kysst eller kramat dem fast de inte vill (22 procent)
- Misshandlat dem (13 procent)
- Tvingat dem att ha sex genom att hota dem eller göra illa (12 procent)
- Våldtagit dem (8 procent)

Totalt sett uppger 41 procent av de äldsta kvinnorna, i åldern 55-64 år, att något av ovanstående hänt dem. Det är lika vanligt att kvinnor som använder hjälpmedel för sina funktionshinder som kvinnor som inte gör det, blir utsatta på de uppräknade sätten av sina ”pojkvänner”. (F38)

Drygt hälften av de kvinnor som uppger att de blivit slagna innan de fyllde 15 år, svarar att något av det uppräknade hänt dem tillsammans med en man som de haft ett sexuellt förhållande med, men som de inte varit gifta eller sambo med. (F38)

Åtta av tio som utsatts för våld/sexuellt våld av ”pojkvän” fick fysiska skador

En majoritet av de kvinnor som utsatts för våld av en man, efter att de fyllt 15 år och som de haft sex med, men *inte* varit sambo/gift med, fick fysiska skador av händelsen/händelserna: (F39)

- 53 procent fick blåmärken eller skrubbsår
- 24 procent fick sår
- 5 procent fick benbrott eller armbrott
- 9 procent fick tandskada
- 7 procent fick missfall
- 14 procent fick hjärnskakning
- 55 procent fick värk eller smärta i kroppen
- 26 procent fick någon annan typ av skada än ovanstående

De som svarat att de fått någon av ovanstående skador tillfrågades om de sökt vård för de skador de fått. Endast en av fem, 21 procent, av de kvinnor som fått fysiska skador av en man uppger att de har sökt vård för dem. (F40a) En tredjedel av de som sökte vård uppgav inte att det var en man som skadat dem trots att i sex fall av tio skadorna var så allvarliga att kvinnan lades in på sjukhus. (F40b-41) En av fem som sökte vård var direkt missnöjd med den vård de fick. (F42) En av fem som sökte vård fick ett intyg på de skador de fått. (F43)

En av fem kvinnor har anmält våldet till polisen

Av de kvinnor som utsatts för våld av en man efter att de fyllt 15 år uppger 22 procent att de anmält händelsen till polisen och 9 procent uppger att de själva inte gjorde en anmälan, men att polisen fick reda på det inträffade i alla fall. (F44)

Omräknat till samtliga tillfrågade kvinnor, kan det således konstateras att totalt 11 procent av alla svarande kvinnor uppger att de direkt eller indirekt varit i kontakt med polisen med anledning av att de utsatts för våld av en eller flera män efter att de fyllt 15 år. (F44)

De främsta anledningarna till att kvinnor inte valt att göra en polisanmälan är att de inte tänkte på att de kunde göra det eller att de inte ville att polisen skulle veta något. Det är också vanligt att kvinnorna uppger att de skämdes eller var rädda för hämnd. Vissa kvinnor svarar också att de inte trodde att polisen skulle tro dem om de gjorde en anmälan eller att de trodde att polisen inte skulle kunna göra någonting. Det förekommer kvinnor som svarar att de inte gjort en anmälan för att de var rädda att förlora sina barn. (F45)

Många av dem som väl är i kontakt med polisen är nöjda med hjälpen

En majoritet av de som varit i kontakt med polisen för att de blivit utsatta för våld av en eller flera män tycker att polisen var bra på att hjälpa dem. Det är värt att notera att i vissa fall har en polisanmälan gjorts, men kvinnan har aldrig träffat polisen. (F46)

Omfattande psykiska reaktioner efter männens våld mot kvinnorna

Den dryga tredjedel av alla tillfrågade kvinnor med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning som utsatts för våld av en eller flera män efter att de fyllt 15 år uppger att de fått många psykiska problem av händelsen/händelserna. Av totalt 58 kvinnor som tidigare i undersökningen svarat att de utsatts för våld efter 15 år svarar: (F47)

- 71 procent att de känner rädsla
- 38 procent att det var hennes eget fel
- 38 procent ilska
- 59 procent känner sig deppiga
- 29 procent känner trötthet
- 45 procent har fått dålig självkänsla
- 53 procent har svårt att sova och får mardrömmar
- 40 procent har svårt att koncentrera sig
- 47 procent har fått svårigheter i förhållande till män
- 24 procent har svårigheter vid gynekologiska undersökningar
- 19 procent har svårigheter i arbete eller studier

I genomsnitt uppger de kvinnor som fått problem 4,7 olika sådana. Kvinnor som också blivit slagna innan de fyllt 15 år uppger i genomsnitt 6 olika av de uppräknade känslorna efter våldet. (F47)

Tidigare partners uppträdde våldsamt och kontrollerande

En rad frågor ställdes till de kvinnor som tidigare varit gifta eller sambo om deras föregående partner. Totalt sett uppgav 14 procent av samtliga kvinnor i undersökningen att de tidigare haft en annan sambo eller make. I genomsnitt uppger dessa kvinnor att de har närmare 2 stycken f.d. partners. I nio fall av tio uppger kvinnorna att deras före detta gjort något av följande gentemot dem: (F49)

- 68 procent var svartsjuka och ville veta vem de träffat och vad de gjort
- 73 procent kallade dem för fula saker
- 73 procent fick dem att känna sig dålig
- 36 procent av kvinnorna har haft en partner som förbjöd dem att träffa släkt eller vänner
- 5 procent fick inte arbeta utanför hemmet
- 14 procent har haft en partner som hotade med att skada deras barn
- 32 procent har haft en partner som hotade att göra sig själv illa om hon lämnade honom
- 64 procent uppger att deras f.d. tagit på deras kropp, kysst eller kramat dem fast de inte vill
- 55 procent har blivit misshandlade
- 55 procent säger att deras f.d. tvingat dem att ha sex genom att hota eller att göra henne illa
- 32 procent har blivit våldtagna av en man som de tidigare varit gift eller sambo med

Sammanfattningsvis kan konstateras att nio av tio kvinnor som tidigare bott tillsammans med en annan man uppger att denne visat kontrollbeteende och hotat och misshandlat dem på olika sätt. Tre av fyra uppger att han våldfört sig på dem och/eller misshandlat och våldtagit dem. (F50)

Dessutom uppger nio av tio kvinnor som tidigare bott tillsammans med en man som hon varit gift eller sambo med: (F51)

- 59 procent har kastat något på dem
- 73 procent har blivit knuffade
- 68 procent har blivit slagna eller sparkade
- 23 procent har varit med om att deras f.d. har tagit stryptag på dem
- 41 procent uppger att mannen bankat deras huvud mot något
- 32 procent har haft en tidigare sambo/make som hotat dem med kniv eller skjutvapen
- 32 procent uppger att deras f.d. man varit våldsamt mot dem på något annat sätt. Några kvinnor valde att med egna ord skriva vad detta

annat sätt var: hotade med hagelgevär, hotade med knytnäve, klämt mina fingrar i en låda, skrikigt högt i örat, hotat med en flaska, sexuellt, el-kontakt.

Hälften av männen fortsätter trakasserierna efter separationen

Även efter att kvinnorna flyttat isär med mannen fortsätter ofta mannen att hota och förfölja dem. Totalt sett uppger hälften, 50 procent, av de kvinnor som varit gifta eller sambo med en annan man tidigare, att följande hände efter separationen: (F52)

- 32 procent hotade kvinnan
- 32 procent av kvinnorna fick besök i sin bostad av mannen, mot deras vilja
- 23 procent av kvinnorna blev förföljda av den man de separerat från
- 9 procent av kvinnorna blev misshandlade

Även barnen drabbas av männens våld

Några kvinnor med barn uppger att de separerat från ett förhållande. Tre fjärdedelar av de kvinnorna uppger att barnen sett eller hört när deras före detta make/sambo var våldsam mot henne och i hälften av fallen blev även barnen misshandlade. (F53)

Våld och varningssignaler förekommer också i nuvarande förhållanden

De kvinnor som har en partner idag som de är gifta eller sambo med uppger att de bott ihop i genomsnitt 4 år. (F54)

En majoritet uppger att förhållandet är bra, men en fjärdedel svarar att förhållandet är ganska bra. (F55)

En tiondel av kvinnorna svarar att deras nuvarande sambo/make är svartsjuk och vill veta vem hon träffar eller vad hon gör. Det förekommer också att kvinnor uppger att de blir kallade fula saker av sin sambo eller att han hotar att själv göra sig illa om hon lämnar honom. Totalt sett uppger en femtedel av alla kvinnor som nu bor ihop med en man att han gör något nedsättande mot henne. (F56)

Några kvinnor uppger att deras nuvarande partner tagit på deras kropp, kysst eller kramat henne fast hon inte vill. (F57)

En fjärdedel av kvinnorna uppger att deras nuvarande partner har varit våldsam mot henne genom att antingen kastat något på henne, knuffat henne, slagit eller sparkat henne. (F58)

Några kvinnor uppger att det förekommit att hennes barn sett eller hört när hennes nuvarande make/sambo varit våldsam mot henne. (F59)

Kvinnornas egna kommentarer som de skrivit dem

Sist i enkäten ombads kvinnorna att skriva vad de ville, om de ville tillägga något eller utveckla, förklara. Nedan återges ordagrant svar som givits: (F60)

- Jag behöver mycket hjälp från er för att jag skall bli frisk och jag behöver mycket stöd och psykologisk hjälp. (Misshandlad, våldtagen)

- Han är snäll och hjälper mig hemma. Han slår mig inte, vi har inget barn. Han är för snäll mot mig så ni vet det, jag har inte kryssat några frågor för han är inte en sån person.
- Att leva med sambo med svartsjuka är inte roligt. Har man otur så blir man som nar inom sig. Det är det jobbigaste jag varit med om, att bli misstänksam för allt man säger och gör.
- Vill försöka få hjälp. De borde informera sjukvården mer, det kan faktiskt bli psykiska besvär av våld. Informera inom FUB hur man kan försvara sig – även om man inte kan så är man i alla fall lite förberedd.
- (Våldtagen) Det är så svårt att veta vad man skall göra för man skäms också så man kan inte säga något till sin mamma eller kontaktperson. Alla tjejer borde få hjälp. Folk i vården och så måste lära sig att se när något har hänt, för det är svårt att beskriva och säga själv. Tänk om dom inte tror på mig när jag berättar.
- Min man är ett stort stöd. Jag hoppas att min dotter inte ska vara med om våldtäkt som jag. Då dödar jag den karlen.
- Min man var alkoholist (= därför våldsam). Det är spriten som förstör. En släkting hjälpte mig att anmäla honom. Man måste ha hjälp då.
- Jag har varit otrogen typ 4 gånger och jag har erkänt för min f.d. sambo. Han förlät mig inte och plågade mig med att gå på relationsklubb att ha sex med andra män, psykisk misshandel.
- Tycker detta frågeformulär var bra att svara på och bra gjort. Är bra att ni gör en undersökning om detta.
- Kvinnor måste lära sig vara tuffare mot killar och tveka inte måste göra det som känns rätt. Dom blir misshandlade och våldtäkt och utnyttjad sexuellt, måste få någon att prata med eller bli stark själva och försöka gå vidare eller hitta någon som kan lyssna och hjälpa den personen.
- När jag ringde och berättade för mina föräldrar att personalen slog mig på elevhemmet hämtade de hem mig och jag kom till ett annat ställe istället. Men där var det också hemskt.
- Funktionshindret ska inte innebära att man inte får stöd och respekt och möjlighet att leva som andra.

5. Tabellbilaga -

Studie om mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning

A. Frågor till alla kvinnor

I det följande redovisas huvudresultaten i tabellform, tillsammans med frågornas formulering. I varje tabell ingår dels en kolumn med resultatet för samtliga som besvarat undersökningen, samt resultatet uppdelat på de olika urvalsgrupperna. I de fall då bastalen är mycket låga redovisas enbart totalen.

Tabellraden med "Bas" anger faktiskt antal kvinnor. Övriga rader i tabellerna anger procent. Tabellerna summerar kolumnvis till 100 procent, utom på de frågor där de svarande kunde uppge flera svarsalternativ samtidigt. Det kan förekomma att det finns kolumner som summerar till 99 eller 101, det beror på att värdena är avrundade till heltal och dessa, var för sig avrundade tal, inte summerar jämnt till 100.

Siffran 0 i tabellerna representerar att åtminstone någon kvinna har angett det svarsalternativet, men att det är så få att de inte utgör en hel procent. Markering med (-) anger att ingen kvinna givit det svaret.

Fråga 1: Hur många personer tillhör ditt hushåll?

(Hushåll betyder personer som bor och äter tillsammans och/eller använder sina inkomster tillsammans. *Räkna med dig själv!*)

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
1 person	30	44	31	19	26
2 personer	37	37	30	44	36
3 personer	16	12	17	15	22
4 personer	13	5	16	16	15
5 personer eller fler	4	2	5	5	1
Medelantal personer	2,2	1,8	2,3	2,5	1,3
Ej svar	0	1	1	0	-

Fråga 2: Vem tillhör hushållet utöver dig själv?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Min partner	38	34	31	47	39
Min partner och våra gemensamma barn	26	17	29	30	29
Mina egna barn	8	3	11	10	8
Min partners egna barn	2	0	1	2	4
Mina egna eller min partners föräldrar	1	2	1	-	1
Andra personer	1	1	1	1	-
Inga andra, jag bor ensam	29	43	28	19	26
Ej svar	1	2	3	-	-

Fråga 3: Hur många barn finns i hushållet?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
inga barn alls eller inga barn i hushållet under 18 år	63	75	55	59	62
barn som är 0-7 år	9	3	14	9	13
barn som är 7-14 år	18	9	21	21	23
barn som är 15-18 år	10	9	13	11	11

Fråga 4: Vilket är ditt förhållande/civilstånd för närvarande

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Ogift och bor ej med en man	20	28	25	12	15
Gift och bor med min make	46	41	41	56	49
Sambo med en man	16	9	19	20	18
Gift men bor inte med honom	0	0	1	0	-
Frånskild/separerad från tidigare manlig sambo	12	13	11	9	15
Särbo	5	6	6	4	3
Änka	3	5	2	2	2
Vet ej	0	0	1	0	1
Ej svar	0	1	-	-	-

Fråga 5: Vilken är den högsta utbildningsnivå du avslutat?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Har ej genomgått obligatorisk skola	1	1	1	0	1
Obligatorisk skola (folkskola, enhetsskola, grundskola)	18	22	12	19	20
Påbyggnadsskola (realskola, flickskola, gymnasium, folkhögskola)	49	45	44	52	57
Universitet/högskola utan examen	9	7	10	7	13
Universitet/högskola med examen	23	23	33	22	10
Ej svar	0	1	-	-	-

Fråga 6: Vilken är din månadsinkomst efter skatt?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Högst 5000 kronor	4	4	4	4	2
5001-10000 kronor	36	39	37	36	32
10001-15000 kronor	39	32	38	36	53
15001-20000 kronor	13	14	13	14	11
Mer än 20000 kronor	7	8	8	8	2
Ej svar	1	3	1	1	1

Fråga 7: Vilken eller vilka är dina sysselsättningar för närvarande?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Löntagare med heltidsarbete (35 timmar i veckan eller mer)	10	7	12	8	13
Löntagare med deltidsarbete (mindre än 35 timmar i veckan)	29	24	35	24	37
Egen företagare	3	6	2	1	5
Föräldraledig	1	1	2	2	1
Arbetslös	6	5	4	7	10
Sjukersättning (förtidspensionerad)	61	62	52	64	67
Långtidssjukskriven (mer än 3 månader)	8	1	10	11	8
Har sjukbidrag	7	10	5	9	5
Studerande	3	4	3	1	3
Hemarbetande (hushållsarbete)	1	1	0	0	2
Daglig verksamhet/Dagcenter	0	1	-	-	-
Pensionär	0	1	-	0	-
Arbetstränar	0	1	0	0	-
Deltidspolitiker/Fritidspolitiker	0	1	-	-	-
Egen företagare	0	0	0	1	-
Rehabilitering	0	0	0		-
Avtalspensionär/ Förtida uttag av pension/ Delpension	0	0	0	0	-
Plusjobb/Lönebidrag	0	0	-	0	-
Övrigt	0	1	-	-	-
<i>Medelantal sysselsättning</i>	1,33	1,27	1,28	1,31	1,49
Ej svar	0	1	-	-	-

Fråga 8: Hur gammal är Du?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
18-34 år	12	7	18	11	11
35-54 år	53	47	63	51	52
55-64 år	34	44	19	37	36
<i>Medelålder</i>	48,0	50,9	44,3	48,7	48,7
Ej svar	1	2	1	1	1

Fråga 9: Hur skulle du beskriva din hälsa? Skulle du säga att den ä...

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
6. Utmärkt	2	3	2	1	2
5. Mycket god	8	11	9	4	12
4. Bra	22	19	20	15	38
3. Någorlunda bra	45	46	50	44	40
2. Dålig	17	15	14	27	8
1. Mycket dålig	4	4	3	6	1
<i>Medelvärde skala 1-6</i>	3,2	3,3	3,3	2,9	3,6
Ej svar	2	2	2	3	-

Fråga 10: När fick du din huvudsakliga funktionsnedsättning?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Medfödd	21	30	17	3	42
Förvärvad	76	66	79	93	58
Ej svar	3	4	4	4	
<i>Bas: Förvärvad</i>		180	234	275	116
Förvärvad – 17 år	15	24	6	16	20
Förvärvad vid 18-34 år	37	36	46	34	30
Förvärvad vid 35-54 år	44	37	46	47	42
Förvärvad vid 55-64 år	3	2	2	3	7
<i>Medelålder</i>	48,7	52,5	45,0	48,7	50,4
Ej svar	1				1

Fråga 11: Vilken eller vilka funktionsnedsättningar har du?

	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	<i>1063</i>	<i>273</i>	<i>296</i>	<i>295</i>	<i>199</i>
Har svårt att gå	41	61	50	36	9
Kan inte gå alls	13	33	14	3	-
Har nedsatt rörlighet i armarna	30	37	27	47	2
Funktionshinder p g a neurologisk sjukdom eller skada	26	27	51	13	9
Gravt synskadad/blind	10	2	2	1	45
Synsvag	20	12	18	5	55
Hörselskada	9	10	5	12	11
Dövhet	0	-	0	-	-
Medicinskt funktionshinder t.ex. astma, allergi	12	13	8	13	14
Psykiskt funktionshinder	3	3	4	4	1
Utvecklingsstörning	1	1	1	0	1
Inkontinens	11	15	17	4	7
<i>Medeltal olika funktionsnedsättningar</i>	<i>2,11</i>	<i>2,40</i>	<i>2,34</i>	<i>1,94</i>	<i>1,61</i>

Fråga 12: Har du kronisk smärta?

	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	<i>1063</i>	<i>273</i>	<i>296</i>	<i>295</i>	<i>199</i>
Ja	46	46	31	83	14
Nej	51	48	67	14	85
Ej svar	3	5	2	3	1

Fråga 13: Vilka hjälpmedel använder du? Markera de hjälpmedel du använder.

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Manuell rullstol	25	57	28	8	3
Elrullstol	16	33	22	5	1
Rollator	11	21	15	5	2
Kryckor/käpp	23	36	28	17	6
Vitkäpp	7	1	1	0	33
Kikare	2	1	-	-	8
Ledarhund	1	-	-	-	5
Annat förflyttningshjälpmedel	5	8	5	5	-
Läshjälpmedel	25	7	21	5	87
ADL-hjälpmedel	7	11	6	4	6
Lyfthjälpmedel	8	22	5	2	2
Kommunikationshjälpmedel	4	5	6	1	5
Dator	15	15	10	6	33
Hörselhjälpmedel/hörseltekniska hjälpmedel	7	8	9	4	8
Medelvärde antal hjälpmedel		2,49	1,75	0,89	1,98
<i>Jag använder inga hjälpmedel</i>	27	11	23	58	9

Hjälpmedel som enbart ett fåtal kvinnor uppgett att de använder redovisas inte i tabellen.

Fråga 14: Var är du född?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Sverige	94	93	96	92	97
I ett nordiskt land	3	4	1	3	3
I ett europeiskt land	1	1	1	2	1
I ett land utanför Europa	2	2	1	3	-
Ej svar	0	0	1	-	-

Fråga 15: Var är dina föräldrar födda?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Sverige	90	89	90	88	96
I ett nordiskt land	9	10	8	8	9
I ett europeiskt land	5	5	3	5	5
I ett land utanför Europa	2	3	1	3	1
Ej svar	1	1	2	2	-

Fråga 16: Medför ditt funktionshinder att du har regelbunden hjälp?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Nej, jag har inte regelbunden hjälp	46	28	54	48	54
Ja, av anhörig eller närstående	36	36	29	46	33
Ja, av personlig assistans	15	31	21	3	4
Ja, av hemtjänst	9	15	6	8	8
Ja, av servicepersonal knuten till min bostad	1	2	2	1	2
Ja, av ledsagarservice	5	5	3	2	13
Ja, av personligt biträde/arbetsbiträde	1	1	0	0	1
Ja, av elevassistent	-	-	-	-	-
Ej svar	1	2	1	2	-

Tabellen summerar till mer än 100 procent eftersom några personer har flera olika sorters hjälp.

Fråga 17: Var har du huvudsakligen bott under uppväxten?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Hemma	96	92	98	99	94
Internat/elevhem	4	8	2	1	7
Sjukhus	0	1	-	-	-
Övrigt	0	-	-	-	1
Hos morföräldrar	0	-	0	-	-
Olika ställen	0	0	-	-	-
Ej svar	1	1	2	1	-

Tabellen summerar till mer än 100 procent eftersom några personer svarat flera svar.

Fråga 18: Har du gått skola i.....

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Vanlig klass <u>utan</u> elevassistent	86	81	89	95	60
Vanlig klass <u>med</u> elevassistent	7	10	5	1	15
Rh-klass	2	5	3	-	-
Syn-klass	5	-	1	-	26
Hörsel-klass	0	-	0	-	-
På internat/speciaskola	3	5	2	1	5
Ej svar	3	5	3	3	1

Tabellen summerar till mer än 100 procent eftersom några personer svarat flera svar.

Fråga 19: Har du under den senaste månaden lidit av följande besvär?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	99
Huvudvärk					
Mycket	26	16	18	48	17
Lite	40	42	36	35	51
Inte alls	29	34	40	11	32
Magbesvär					
Mycket	11	14	9	15	6
Lite	37	35	41	40	31
Inte alls	43	40	45	31	64
Domningar eller kraftlöshet i armar eller ben					
Mycket	32	30	33	46	13
Lite	30	29	41	35	7
Inte alls	33	33	23	12	80
Hjärtklappning eller oregelbunden hjärtrytm					
Mycket	3	3	2	4	2
Lite	18	19	16	27	8
Inte alls	68	61	74	54	90
Illamående eller kräkningar					
Mycket	4	3	2	9	1
Lite	17	13	14	34	4
Inte alls	68	67	75	46	95
Yrsel					
Mycket	11	8	9	23	2
Lite	32	27	33	44	22
Inte alls	48	51	51	23	76
Darrhänthet					
Mycket	6	3	7	12	3
Lite	24	18	29	28	18
Inte alls	59	63	57	44	79
Riklig svettning utan att jag ansträngt kroppen					
Mycket	8	10	8	10	2
Lite	20	18	16	22	26
Inte alls	63	59	69	54	72

Fråga 20: Har du under senaste månaden haft följande symtom?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
<i>Överansträngning</i>					
Mycket	12	10	13	17	6
Lite	37	31	40	39	40
Inte alls	41	47	38	31	54
<i>Försämrat minne eller försämrad koncentrationsförmåga</i>					
Mycket	16	11	15	32	1
Lite	33	29	37	43	20
Inte alls	45	52	44	18	79
<i>Kraftlöshet eller trötthet</i>					
Mycket	43	32	45	59	30
Lite	36	42	40	32	29
Inte alls	18	20	12	6	41
<i>Svårt att sova eller sömnlöshet</i>					
Mycket	21	21	16	38	6
Lite	40	40	38	42	42
Inte alls	35	34	42	16	51
<i>Nervositet eller att jag känt mig spänd</i>					
Mycket	9	8	10	14	5
Lite	29	27	29	39	16
Inte alls	55	56	57	37	79
<i>Irritation</i>					
Mycket	10	8	8	18	2
Lite	38	37	42	48	18
Inte alls	45	45	44	23	79
<i>Nedstämdhet eller depression</i>					
Mycket	9	7	11	14	3
Lite	41	36	40	45	43
Inte alls	44	50	45	31	53
<i>En känsla av att allting är mig övermäktigt</i>					
Mycket	10	8	13	14	4
Lite	30	29	32	42	11
Inte alls	53	54	51	33	85

Fråga 21: Hur ofta sysslar du med följande fritidsaktiviteter?

Procentuell andel som någon gång deltar i olika fritidsaktiviteter	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Frivilligt arbete eller arbete i förening	35	45	35	34	19
Kultur eller underhållning (bio, konsert, teater etc.)	68	74	74	62	62
Dans eller att jag går ut med vänner	59	61	59	54	67
Studier (t.ex. genom studieförbund) eller annan hobbyverksamhet (t.ex. musik)	40	40	33	30	68
Motion eller idrott	72	66	75	81	68

Fråga 22: Har du under den senaste månaden använt medicin för att kunna sova, bli lugn eller komma ur depression? Flera svarsalternativ kan anges!

	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Ja, för att kunna sova	29	27	26	33	29
Ja, för att bli lugn	7	8	6	7	6
Ja, för att komma ur en depression	11	11	13	9	12
Nej, använder ingen medicin för att kunna sova, för att bli lugn eller komma ur depression	61	63	65	58	60
Ej svar	1	2	0	2	-

Fråga 23: Om du går ut ensam när det är mörkt, hur känner du dig då?

	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Mycket orolig	17	9	10	9	49
Lite orolig	31	25	30	32	38
Inte alls orolig	24	23	29	32	5
Jag går inte ut ensam när det är mörkt eftersom jag är rädd för våld	13	17	11	12	8
Jag går inte ut ensam när det är mörkt	23	35	22	18	14
Jag åker färdtjänstbuss	4	5	6	4	-
Jag åker taxi (färdtjänst)	-	-	-	-	-
Vet ej	0	-	-	-	-
Ej svar	1	1	0	1	-

Fråga 24: Är du orolig att någon som du behöver hjälp av ska vara våldsam mot dig?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Nej jag är inte orolig	87	85	89	92	81
Ja, färdtjänstbusschaufför	2	4	4	1	-
Ja, taxichaufför	6	4	6	2	14
Ja, hemtjänstpersonal	1	1	0	0	2
Ja, vårdpersonal	1	1	1	0	1
Ja, personlig assistent	2	3	3	-	1
Ja, vårdpersonal på sjukhus	1	1	1	0	1
Ja, personal på gruppboende eller annat boende med särskild service	0	0	0	-	1
Ja, annan personal som kommer hem och hjälper mig i hemmet.	1	1	2	1	2
Ja, partner, föräldrar, syskon eller familj/släkt	2	2	2	1	-
Ja, andra som jag delar boende med eller vänner	1	0	1	-	1
Någon okänd jag eventuellt behöver hjälp av	1	1	-	-	3
Kontaktman	0	0	-	-	-
F.d. make	0	0	0	1	-
Försäkringskassans anställda	0	-	-	0	-
Övriga	0	1	-	-	-
Ej svar	2	3	2	3	-

Tabellen summerar till mer än 100 procent eftersom några kvinnor givit flera svar på frågan.

Fråga 25: Hur orolig är du för att någon för dig okänd man ska våldta dig?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Mycket orolig	12	5	10	4	35
Lite orolig	23	16	21	24	33
Inte alls orolig	56	68	57	59	32
Vet ej	8	10	10	11	-
Ej svar	1	1	1	1	-

Fråga 26: Är du orolig för att någon i din familj/släkt ska våldta dig?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Mycket orolig	0	0	-	0	-
Lite orolig	1	1	1	0	-
Inte alls orolig	97	96	97	97	100
Vet ej	1	2	0	1	-
Ej svar	1	1	1	1	-

Fråga 27: Har du förberett dig för våldssituationer genom att ...

Ja-förberett mig på våldssituationer	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
...ha med dig något föremål som du kan använda i självförsvar eller för att kalla på hjälp med?	17	15	17	26	7
... tänka på hur du ska bete dig i en våldssituation?	46	39	47	46	52
...gå en kurs i självförsvar?	5	6	5	6	2
... undvika situationer och/eller går inte alls ut?	42	33	38	36	68

B. Frågor till alla kvinnor om män i allmänhet. Händelser som inträffat efter Din 15-årsdag.

Följande frågeavsnitt innehåller om erfarenheter av *trakasserier* från män som kvinnorna *inte* har/*inte* har haft en sexuell relation med (t.ex. vänner, släktingar, arbetskamrater och okända män). Samtliga frågor gäller det som hänt kvinnan efter sin 15-årsdag.

I stort sett uppger en av tre kvinnor att de någon gång råkat ut för oönskade handlingar från män som de inte haft en sexuell relation med. En av tjugo har råkat ut för det under det senaste året.

Fråga 28: Många kvinnor får önskad uppmärksamhet av män. Har det någonsin hänt att en man, som du *inte* har och *inte* har haft en sexuell relation med, har...

De senaste 12 månaderna	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
a. ...ringt oanständiga eller snuskiga telefonsamtal till dig?	2	2	3	1	1
b. ...blottat sig för dig?	0	-	1	-	-
c. ...fått dig att känna dig illa till mods genom kommentarer om dig kropp, ditt privatliv eller genom sexuella anspelningar?	6	5	7	9	2
d. ...fått dig att känna dig illa till mods genom att flera gånger fråga om ni kan träffas och inte acceptera ett nej som svar?	2	3	3	2	1
e. ...lutat sig över dig, kommit för nära eller trängt in dig i ett hörn på ett sätt som du upplevt som obehagligt?	6	6	6	5	9
f. ...betett sig på ett sätt som du upplevt vara sexuellt hotfullt?	4	3	2	5	8
g. ...följt efter dig så att du blivit rädd?	2	3	0	1	7
h. ...lätit dig förstå att det är till skada för ditt jobb eller dina studier om du inte går med på att ha sexuell umgänge med honom?	0	-	1	0	1

För mer än 12 månader sedan	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
a. ...ringt oanständiga eller snuskiga telefonsamtal till dig?	23	26	21	24	19
b. ...blottat sig för dig?	19	18	23	24	4
c. ...fått dig att känna dig illa till mods genom kommentarer om dig kropp, ditt privatliv eller genom sexuella anspelningar?	35	30	35	29	36
d. ...fått dig att känna dig illa till mods genom att flera gånger fråga om ni kan träffas och inte acceptera ett nej som svar?	19	17	21	21	15
e. ...lutat sig över dig, kommit för nära eller trängt in dig i ett hörn på ett sätt som du upplevt som obehagligt?	38	27	36	36	60
f. ...betett sig på ett sätt som du upplevt vara sexuellt hotfullt?	33	21	30	27	63
g. ...följt efter dig så att du blivit rädd?	22	19	21	21	29
h. ...lätit dig förstå att det är till skada för ditt jobb eller dina studier om du inte går med på att ha sexuellt umgänge med honom?	4	4	3	2	8

Fråga 29: Om du varit med om något av det som nämnts ovan, vem var mannen/männen som gjorde det? Flera svarsalternativ kan anges!

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har trakasserats:</i>	664	149	183	174	158
Min chef/handledare	10	9	8	11	12
Lärare	5	5	6	3	4
Arbets- eller studiekamrat/kollega	20	15	17	17	32
Klient/kund/patient	6	5	8	7	3
Läkare/psykolog/präst	2	3	1	4	-
Far	1	3	1	1	-
Styvfar	0	2	-	-	-
Bror	1	1	1	1	-
Styvbror	-	-	-	-	-
Son/styvson	0	-	-	1	-
Farfar/morfar	0	1	1	-	-
Annan släkting	7	3	5	13	6
Vän	11	13	13	7	13
Bekant/granne	28	19	21	29	42
Färdtjänstbusschaufför	3	7	2	2	-
Taxichaufför (färdtjänst)	9	13	9	4	10

Hemtjänstpersonal	1	2	-	1	-
Vårdpersonal	1	1	1	-	1
Personlig assistent	1	3	1	-	-
Vårdpersonal på sjukhus	1	1	-	1	-
Personal på gruppboende eller annat boende med särskild service	-	-	-	-	-
Annan personal som kommer hem och hjälper mig i hemmet.	1	2	1	1	1
Ja, andra som jag delar boende med eller vänner	1	1	-	1	1
Någon okänd	60	56	63	59	62
Make/sambo/pojkvän	2	1	2	-	-
F.d. make/sambo/pojkvän	0	1	1	3	-
Bekants bekant	0	1	1	1	-
På arbetsplatsen	0	1	-	-	-
Internetbekant		1	1	-	-
Medlem i handikappförbund	0	-	1		-
Kontaktman	0	1	-		-
Annan patient rehanläggning	0	1	-		-
Ledare för fritidsaktivitet	0	-	-	1	-
Arbetsförmedlingschef	0	-	1		1
Bekants bekant, yttlig bekant	0	-	-	2	-
Husvärden	0	-	1	-	-
Övriga	0	-	1	-	-
Politisk	0	1	-	-	-
Kurskamrat	0	1	-	-	-
Genomsnitt antal svar	1,72	1,71	1,62	1,68	1,87
Ej svar	4	5	4	4	1

C. Frågor till alla kvinnor om olika former av hot, fysiskt våld och sexuella övergrepp som inträffat efter att de fyllt 15 år

Var tredje kvinna med ett funktionshinder som gör att hon har svårt att förflytta sig eller lokalisera sig i rummet har råkat ut för att en eller flera män som de aldrig haft en sexuell relation med har tvingat dem till sexuella aktiviteter, hotat, hållit fast dem, trakasserat dem eller givit dem fysiska skador. Det framkommer att kvinnor även blir utsatta för detta i situationer då de inte kunnat försvara sig. Totalt sett svarade 35 procent av samtliga kvinnor att de blivit utsatta för något av det uppräknade. Huvudfrågan inom avsnittet löd:

Fråga 30: Har det hänt att en man, som du *inte har/inte* har haft en sexuell relation med har.....

Ja - De senaste 12 månaderna	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
a. ... <i>tvingat</i> dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	0	0	1	1	-
b. ... <i>försökt</i> tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	1	1	1	1	-
c. ... <i>tvingat</i> dig eller <i>försökt</i> tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet när du inte har kunnat försvara dig?	1	1	1	2	-
d. ...tagit i dig på ett sexuellt sätt mot din vilja, t.ex. genom att ta tag i, hålla fast, kyssa eller krama?	4	3	4	5	1
e. ...utsatt dig för fysiskt våld?	2	2	2	2	-
f. ...ansikte mot ansikte hotat att skada dig fysiskt?	1	1	1	2	-
g. ...per telefon eller brev hotat att skada dig fysiskt?	1	1	0	1	1

Ja - För mer än 12 månader sedan	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
a. ... <i>tvingat</i> dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	8	8	8	11	3
b. ... <i>försökt</i> tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	11	10	9	14	9
c. ... <i>tvingat</i> dig eller <i>försökt</i> tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet när du inte har kunnat försvara dig?	8	10	7	11	3
d. ...tagit i dig på ett sexuellt sätt mot din vilja, t.ex. genom att ta tag i, hålla fast, kyssa eller krama?	26	22	28	29	24
e. ...utsatt dig för fysiskt våld?	8	8	9	11	3
f. ...ansikte mot ansikte hotat att skada dig fysiskt?	8	9	8	9	2
g. ...per telefon eller brev hotat att skada dig fysiskt?	5	7	3	5	3

Fråga 31: Hur många gånger har du varit med om det som nämndes i fråga 30?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har varit utsatt för hot/fysiskt våld/sexuella övergrepp</i>	370	90	105	119	56
1 gång	23	23	21	17	41
2-10 gånger	54	53	55	55	50
11-50 gånger	8	13	5	10	4
Fler än 50 gånger	3	2	4	3	2
Vet ej/minns ej	6	3	11	7	-
Ej svar	5	4	4	8	4

Fråga 32: Var befann du dig när det senast hände?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har varit utsatt för hot/fysiskt våld/sexuella övergrepp</i>	370	90	105	119	56
I min egen bostad	26	37	30	22	13
I någon annans bostad	20	17	17	21	29
På gården eller i trappuppgången till ett bostadshus	4	2	4	6	2
I skolan eller på arbetsplatsen	18	16	12	22	23
På en restaurang/danslokal	14	11	16	13	18
I en bil	4	8	4	4	-
I en taxi (färdtjänst)	3	6	4	3	-
I en färdtjänstbuss	2	4	2	2	-
På någon form av kollektivtrafik, t.ex. buss	2	1	3	3	-
I lokal för vård eller behandling	2	3	3	1	-
På något annat ställe inomhus	9	8	6	13	13
På en gata, ett torg eller annan offentlig plats	4	2	6	5	2
I en park eller skog	4	2	5	3	4
På något annat ställe utomhus	6	6	10	4	-
<i>Medelantal ställen</i>	<i>1,19</i>	<i>1,22</i>	<i>1,21</i>	<i>1,22</i>	<i>1,02</i>
Vet ej/minns ej	3	2	2	5	-
Ej svar	5	3	5	7	4

Fråga 33: Vem var mannen/männen som utsatte dig den senaste gången?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: varit utsatt för hot/fysiskt våld/sexuella övergrepp</i>	370	90	105	119	56
Chef/handledare	8	4	7	8	16
Lärare	1	-	1	1	2
Arbets- eller studiekamrat/kollega	12	11	10	12	20
Klient/kund/patient	5	3	6	7	2
Läkare/psykolog/präst	0	1	-	-	-
Far	2	2	3	1	2
Styvför	1	2	1	-	-
Bror	2	3	2	2	-
Styvbror	-	-	-	-	-
Son/styvson	-	-	-	-	-

Farfar/morfar	0	1	-	-	-
Annan släkting	5	4	3	8	5
Vän	11	16	10	8	9
Bekant/granne	19	16	18	19	27
Färdtjänstbusschaufför	2	3	2	2	-
Taxichaufför (färdtjänst)	3	7	4	2	-
Hemtjänstpersonal	1	2	-	-	-
Vårdpersonal	0	-	1	-	-
Personlig assistent	1	3	-	-	-
Vårdpersonal på sjukhus	0	1	-	-	-
Personal på gruppboende eller annat boende med särskild service	0	1	-	-	-
Annan personal som kommer hem och hjälper mig i hemmet.	1	-	1	1	2
Ja, andra som jag delar boende med eller vänner	12	11	10	12	20
Någon okänd	5	3	6	7	2
Make/Sambo/Pojkvän	4	4	6	3	-
F.d. make/sambo/pojkvän	5	4	7	5	-
Bekants bekant, ytlig bekant	1	-	1	2	-
Kompis pojkvän	0	-	1	-	-
På arbetsplatsen	0	-	-	1	-
Kontaktman	0	1	-	-	-
Date	0	1	-	-	-
Politiskt	0	1	-	-	-
Taxichaufför utomlands	0	1	-	-	-
Husvärd	0	-	1	-	-
<i>Medelantal svar</i>	<i>1,02</i>	<i>1,1</i>	<i>0,97</i>	<i>1,00</i>	<i>1,05</i>
Ej svar	25	19	27	30	18

D. Frågor till kvinnor som har/har haft en sexuell relation med en man som hon *inte* varit gift eller bott tillsammans med. Händelser efter 15-årsdagen.

Totalt sett uppger tre av fyra kvinnor, 75 procent av alla, att de haft en sexuell relation med en man som de inte varit gifta eller sambo med. Av dessa kvinnor är det totalt sett 15 procent som någon gång blivit utsatta för hot, fysiskt våld och sexuella övergrepp av de män de känt.

Således har totalt sett var tionde kvinna, 11 procent, haft en övergående sexuell relation med en man som utsatt dem för någon form av hot, våld eller övergrepp mot dem. Det är vanligare att kvinnor som nu inte bor med en man, ansatts på olika sätt av män de känt under sitt liv, än de kvinnor som nu bor i ett förhållande.

Fråga 34: Har det hänt att en man du har/har haft en sexuell relation med, men inte varit gift eller bott tillsammans med har...

Ja - De senaste 12 månaderna	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: har haft sexuell relation (ogift, ej sambo)</i>	792	182	213	204	193
a. ... <i>tvingat</i> dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	1	-	1	1	-
b. ... <i>försökt</i> tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	1	1	1	1	-
c. ... <i>tvingat</i> dig eller <i>försökt</i> tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet när du inte har kunnat försvara dig?	0	-	-	0	-
d. ...tagit i dig på ett sexuellt sätt mot din vilja, t.ex. genom att ta tag i, hålla fast, kyssa eller krama?	2	3	1	2	-
e. ...utsatt dig för fysiskt våld?	0	1	0	0	-
f. ...ansikte mot ansikte hotat att skada dig fysiskt?	0	-	0	1	-
g. ...per telefon eller brev hotat att skada dig fysiskt?	0	1	-	0	-

Ja - För mer än 12 månader sedan	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: har haft sexuell relation (ogift, ej sambo)</i>	792	182	213	204	193
a. ...tvingat dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	4	3	5	6	2
b. ...försökt tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	5	4	6	6	2
c. ...tvingat dig eller försökt tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet när du inte har kunnat försvara dig?	4	4	4	6	1
d. ...tagit i dig på ett sexuellt sätt mot din vilja, t.ex. genom att ta tag i, hålla fast, kyssa eller krama?	11	13	13	13	4
e. ...utsatt dig för fysiskt våld?	5	6	5	7	3
f. ...ansikte mot ansikte hotat att skada dig fysiskt?	4	6	1	6	2
g. ...per telefon eller brev hotat att skada dig fysiskt?	4	9	1	3	1

Fråga 35: Hur många gånger har du varit med om det som nämns i fråga 34?

	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: varit utsatt för hot/fysiskt våld/sexuella övergrepp</i>	118	31	39	39	9
1 gång	19	3	23	28	22
2-10 gånger	58	74	56	49	44
11-50 gånger	9	136	8	8	11
Fler än 50 gånger	3	3	5	3	-
Vet ej/minns ej	7	3	8	10	-
Ej svar	3	3	-	3	22

Fråga 36: Var ägde det rum?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: varit utsatt för hot/fysiskt våld/sexuella övergrepp</i>	<i>118</i>	<i>31</i>	<i>39</i>	<i>39</i>	<i>9</i>
I någon annans bostad	41	42	36	46	33
På gården eller i trappuppgången till ett bostadshus	3	3	5	-	-
I skolan eller på arbetsplatsen	12	10	8	18	11
På en restaurang/danslokal	20	16	23	23	11
I en bil	7	6	5	10	-
I en taxi (färdtjänst)	3	10	-	3	-
I en färdtjänstbuss	1	-	-	3	-
På någon form av kollektivtrafik, t.ex. buss	3	3	3	3	-
I lokal för vård eller behandling	1	-	3	-	-
På något annat ställe inomhus	18	19	15	18	22
På en gata, ett torg eller annan offentlig plats	8	16	5	5	-
I en park eller skog	4	6	-	8	-
På något annat ställe utomhus	8	10	8	8	-
<i>Medelantal svar</i>	<i>1,27</i>	<i>1,42</i>	<i>1,10</i>	<i>1,44</i>	<i>0,78</i>
Vet ej/minns ej	7	3	10	8	-
Ej svar	10	13	8	8	22

E. Frågor till kvinnor som idag är gifta eller sammanboende med en man.

Totalt sett svarar 19 procent av samtliga kvinnor att de inte är gifta eller sambo idag, men att de har varit det, 12 procent har aldrig varit gifta eller sambo. Detta ger att totalt 69 procent av de kvinnor som besvarat frågorna är gifta eller sambo vid frågetillfället. Det varierar inte nämnvärt mellan de olika urvalsgrupperna. Frågorna inom avsnittet ställdes till kvinnor som nu bor i ett förhållande som gifta eller sambo.

Fråga 37: Hur länge har ditt nuvarande äktenskap/samboförhållande varat?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Är gift eller sammanboende nu</i>	731	169	186	234	142
1-5 år	10	7	11	11	11
6-10 år	13	6	13	16	15
11-15 år	11	9	13	10	14
16 år eller längre	57	56	54	57	58
Medelantal år	20,4	23,0	18,5	21,2	19,0
Ej svar	9	20	8	6	2

Fråga 38: Hur tycker du att ditt och din nuvarande makes/sambos förhållande är?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Är gift eller sammanboende nu</i>	731	169	186	234	142
6. Mycket bra	47	44	52	45	45
5. Bra	36	30	32	39	44
4. Nöjaktigt	7	7	6	5	9
3. Inte så bra	2	2	2	4	-
2. Dåligt	0	-	1	0	-
1. Mycket dåligt	0	-	-	0	-
Medelvärde skala 1-6	5,4	5,4	5,4	5,3	5,4
Ej svar	8	17	7	6	1

Fråga 39: Passar någon eller några av de här beskrivningarna in på din nuvarande make/sambo?

Procentuell andel kvinnor som svarar att ja - deras partner...	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Är gift eller sammanboende nu</i>	731	169	186	234	142
a. Han är svartsjuk och kräver att få veta vem jag träffat och vad jag gjort	2	4	1	1	1
b. Han kallar mig nedsättande saker	4	5	4	4	4
c. Han får mig att känna mig underlägsen och dålig	6	5	7	8	4
d. Han startar ofta bråk när jag ska träffa släkt eller vänner	1	1	1	0	-
e. Han förbjuder mig att träffa släkt eller vänner	-	-	-	-	-
f. Han låter mig inte besluta om pengar eller köpa saker som du vill	1	1	2	2	-
g. Han förbjuder mig att arbeta utanför hemmet	0	1	-	-	-
h. Han hotar med att skada mina/våra barn	0	1	-	-	-
i. Han skadar avsiktligt mina saker eller saker jag tycker om	0	1	-	1	-
j. Han hotar att göra sig själv illa om jag lämnar honom	1	1	2	0	1
k. Han hotar att ta undan hjälpmedel	0	1	-	-	1
l. Han tar undan hjälpmedel	0	-	-	-	1
m. Han hotar att ta bort medicin	0	-	-	0	-
n. Han tar bort medicin	-	-	-	-	-
o. Han hotar att inte ge hjälp	1	1	1	-	-
p. Han ger inte hjälp när jag behöver	3	5	3	5	-

Fråga 40: Har din nuvarande make/sambo någonsin...

Ange svar både för ” de senaste 12 månaderna” och ” tidigare”, alltså två kryss per rad!

Ja – de senaste 12 månaderna	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Är gift eller sammanboende nu</i>	731	169	186	234	142
a. ... <i>tvingat</i> dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	0	1	-	-	-
b. ... <i>försökt</i> tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	-	-	-	-	-
c. ... <i>tvingat</i> dig eller <i>försökt</i> tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet när du inte har kunnat försvara dig?	-	-	-	-	-
d. ... <i>tvingat</i> dig eller <i>försökt</i> tvinga dig till någon sexuell aktivitet när du inte har kunnat försvara dig på grund av ditt funktionshinder?	0	-	-	1	-
e. ...tagit i dig på ett sexuellt sätt mot dig vilja, t.ex. genom att ta tag i, hålla fast, kyssa eller krama?	1	1	1	0	-

Ja – för mer än 12 månader sedan	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Är gift eller sammanboende nu</i>	731	169	186	234	142
a. ... <i>tvingat</i> dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	1	2	-	1	-
b. ... <i>försökt</i> tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	1	-	1	1	-
c. ... <i>tvingat</i> dig eller <i>försökt</i> tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet när du inte har kunnat försvara dig?	0	1	1	-	-
d. ... <i>tvingat</i> dig eller <i>försökt</i> tvinga dig till någon sexuell aktivitet när du inte har kunnat försvara dig på grund av ditt funktionshinder?	0	-	-	1	-
e. ...tagit i dig på ett sexuellt sätt mot dig vilja, t.ex. genom att ta tag i, hålla fast, kyssa eller krama?	2	3	2	1	1

Fråga 41: Har din nuvarande make/sambo någonsin uppträtt våldsamt mot dig på något av följande sätt?

Ja - De senaste 12 månaderna	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Är gift eller sammanboende nu:</i>	731	169	186	234	142
a: Kastat något på dig, något som skulle kunna göra dig illa	0	1	-	-	-
b: Knuffat dig, hållit fast dig eller släpat dig	1	1	2	1	-
c: Slagit dig med knytnäven, slagit dig med något hårt föremål, eller sparkat dig	0	1	-	1	-
d: Tagit stryptag på dig eller försökt kväva dig	-	-	-	-	-
e: Bankat ditt huvud mot något	-	-	-	-	-
f: Hotat med eller använt kniv, skjutvapen eller annat vapen	0	1	-	-	-
g: Använt våld på speciella svaga eller ömma delar av kroppen	1	1	-	1	-
h: Varit våldsamt på något annat sätt, ange hur:	0	1	1	-	-

Ja – för mer än 12 månader sedan	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Är gift eller sammanboende nu</i>	731	169	186	234	142
a: Kastat något på dig, något som skulle kunna göra dig illa	1	2	1	1	-
b: Knuffat dig, hållit fast dig eller släpat dig	3	4	4	3	1
c: Slagit dig med knytnäven, slagit dig med något hårt föremål, eller sparkat dig	2	3	-	3	-
d: Tagit stryptag på dig eller försökt kväva dig	1	1	1	0	-
e: Bankat ditt huvud mot något	0	-	-	1	-
f: Hotat med eller använt kniv, skjutvapen eller annat vapen	0	1	1	-	-
g: Använt våld på speciella svaga eller ömma delar av kroppen	1	1	-	2	-
h: Varit våldsamt på något annat sätt, ange hur:	1	2	1	1	-

→ Om du **aldrig** varit med om något av det som nämndes i fråga 40 och 41 gå till instruktionerna under **avsnitt E (sidan 14)**!

→ Om du **har** kryssat i något av alternativen i frågorna 40 eller 41, **fortsätt med fråga 42!**

Fråga 42: Hur många gånger har du blivit utsatt för det som nämndes i fråga 40 och 41 av din nuvarande make/sambo?

	Alla
<i>Bas: Make/sambo har tvingat/ uppträtt våldsamt</i>	47
1 gång	32
2-10 gånger	45
11-50 gånger	6
Fler än 50 gånger	2
Vet ej/minns ej	4
Ej svar	11

Fråga 43: När utsatte din nuvarande make/sambo dig första gången för någon typ av övergrepp (hot, fysiskt våld eller sexuellt övergrepp)?

	Alla
<i>Bas: Make/sambo har tvingat/ uppträtt våldsamt</i>	47
För mindre än 1 år sedan	4
För 1 år sedan	2
För 2 år sedan	9
För 3-4 år sedan	13
För 5-6 år sedan	6
För 7-10 år sedan	17
För mer än 10 år sedan	28
Vet ej/minns ej	11
Ej svar	11

Fråga 44: När utsatte din nuvarande make/sambo dig senast?

	Alla
<i>Bas: Make/sambo har tvingat/ uppträtt våldsamt</i>	47
Under den senaste månaden	6
För 2-3 månader sedan	15
För 4-6 månader sedan	6
För 7-11 månader sedan	9
För 1 år sedan	2
För 2 år sedan	11
För 3-4 år sedan	6
För 5-10 år sedan	15
För mer än 10 år sedan	9
Vet ej/minns ej	11
Ej svar	11

Fråga 45: Blev du hotad eller utsatt för fysiskt våld eller sexuella övergrepp av din nuvarande make/sambo innan ni gifte er eller flyttade ihop?

	Alla
<i>Bas: Make/sambo har tvingat/ uppträtt våldsamt</i>	47
Ja	4
Nej	85
Vet ej/minns ej	-
Ej svar	11

Fråga 46: Om du väntat barn med din nuvarande make/sambo, blev du utsatt för någon form av hot av honom medan du var gravid?

	Alla
<i>Bas: Make/sambo har tvingat/ uppträtt våldsamt</i>	47
Ja, men hoten började före graviditeten	4
Ja, hoten började under graviditeten	2
Nej, men hoten började innan barnet fyllt ett år	-
Nej	68
Vet ej/minns ej	-
Har aldrig väntat barn med min nuvarande make/sambo	15
Ej svar	11

Fråga 47: Om du väntat barn med din nuvarande make/sambo, blev du utsatt för någon form av fysiskt våld eller sexuella övergrepp av honom medan du var gravid?

	Alla
<i>Bas: Make/sambo har tvingat/uppträtt våldsamt</i>	47
Ja, men våldet började före graviditeten	-
Ja, våldet började under graviditeten	-
Nej, men våldet började innan barnet hade fyllt ett år	-
Nej	72
Vet inte	-
Har aldrig väntat barn med min nuvarande make/sambo	17
Ej svar	11

Fråga 48: Om du/ni har barn, har något av dina barn.....

Andel ja-svar	Alla
<i>Bas: Make/sambo har tvingat/uppträtt våldsamt</i>	47
a. ...sett eller hört din make/sambo vara våldsamt mot dig?	23
b. ...blivit utsatt för våld av din make/sambo?	6
c. ...blivit utsatt för någon form av sexuella övergrepp av din make/sambo?	-

F. Frågor till kvinnor som har en *före detta* make eller sambo.

Totalt sett uppger 19 procent av samtliga kvinnor i undersökningen att de vid ett tidigare tillfälle har varit gifta eller sambo med en (annan) man. Drygt hälften av de kvinnorna, 57 procent, blev utsatta för hot, fysiskt- eller sexuellt våld av den mannen.

Fråga 49: Passar någon eller några av de här beskrivningarna in på någon tidigare make/sambo till dig?

Ja, så här var min tidigare make/sambo	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har varit gift eller sambo tidigare</i>	205	63	63	41	38
a. Han var svartsjuk och krävde att få veta vem jag träffat och vad jag gjort	34	29	32	46	32
b. Han kallade mig nedsättande saker	34	22	38	41	37
c. Han fick mig att känna mig underlägsen och dålig	42	32	44	49	47
d. Han startade ofta bråk när jag skulle träffa släkt eller vänner	17	19	13	22	13
e. Han förbjöd mig att träffa släkt eller vänner	5	8	2	7	5
f. Han lät mig inte besluta om pengar eller köpa saker som jag ville	15	11	22	12	13
g. Han förbjöd mig att arbeta utanför hemmet	0	-	-	2	-
h. Han hotade med att skada mina/era barn	4	5	5	5	3
i. Han skadade avsiktligt mina saker eller saker jag tyckte om	10	6	10	22	3
j. Han hotade att göra sig själv illa om jag lämnade honom	11	10	10	20	8
k. Han hotade att ta undan hjälpmedel	3	2	2	5	5
l. Han tog undan hjälpmedel	4	3	2	5	8
m. Han hotade att ta bort medicin	2	2	2	5	-
n. Han tog bort medicin	4	6	3	7	-
o. Han hotade att inte ge hjälp	6	8	3	7	5
p. Han gav inte hjälp när jag behövde	15	17	13	22	8

Fråga 50: Har någon tidigare make/sambo någonsin.....

Ja - De senaste 12 månaderna	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har varit gift eller sambo tidigare</i>	205	63	63	41	38
a. Tvingat dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	1	2	-	2	-
b. Försökt tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	0	-	-	2	-
c. Tvingat dig eller försökt tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet när du inte har kunnat försvara dig?	1	2	2	2	-
d. Tagit i dig på ett sexuellt sätt mot dig vilja, t. ex. genom att ta tag i, hålla fast, kyssa eller krama?	1	3	-	2	-

Ja – För mer än 12 månader sedan	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har varit gift eller sambo tidigare</i>	205	63	63	41	38
a. Tvingat dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	9	11	2	12	8
b. Försökt tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet genom att hota dig, hålla fast dig eller göra dig illa på något sätt?	7	10	3	12	-
c. Tvingat dig eller försökt tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet när du inte har kunnat försvara dig?	7	10	3	7	5
d. Tagit i dig på ett sexuellt sätt mot dig vilja, t. ex. genom att ta tag i, hålla fast, kyssa eller krama?	12	10	2	22	11

Fråga 51: Har någon tidigare make/sambo någonsin uppträtt våldsamt mot dig på något av följande sätt?

Ja – De senaste 12 månaderna	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har varit gift eller sambo tidigare</i>	205	63	63	41	38
a. Hotat med att göra dig illa fysiskt	1	2	2	2	-
b. Kastat något på dig, något som skulle kunna göra dig illa	1	-	3	2	-
c. Knuffat dig, hållit fast dig eller släpat dig	1	-	3	2	-
d. Slagit dig med knytnäven, slagit dig med något hårt föremål, eller sparkat dig	0	-	2	2	-
e. Tagit stryptag på dig eller försökt kväva dig	0	-	-	2	-
f. Bankat ditt huvud mot något	0	-	-	2	-
g. Hotat med eller använt kniv, skjutvapen eller annat vapen	-	-	-	-	-
h. Varit våldsamt på något annat sätt, ange hur: Skrikigt högt, psykisk våld/terror, jagat mig, gått nära och tänkt att slå	2	2	-	7	-

Ja – För mer än 12 månader sedan	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har varit gift eller sambo tidigare</i>	205	63	63	41	38
a. Hotat med att göra dig illa fysiskt	19	21	14	29	11
b. Kastat något på dig, något som skulle kunna göra dig illa	15	17	11	20	13
c. Knuffat dig, hållit fast dig eller släpat dig	24	19	24	39	16
d. Slagit dig med knytnäven, slagit dig med något hårt föremål, eller sparkat dig	20	14	16	34	18
e. Tagit stryptag på dig eller försökt kväva dig	8	11	6	12	3
f. Bankat ditt huvud mot något	6	11	2	10	3
g. Hotat med eller använt kniv, skjutvapen eller annat vapen	5	5	2	12	5
h. Varit våldsamt på något annat sätt: Skrikigt högt, psykisk våld/terror, jagat mig, gått nära och tänkt att slå, aggressiv, hårda ord, drog i håret,	7	8	8	10	3

→ Jag har **aldrig blivit utsatt** för de former av fysiskt/sexuellt våld eller hot som nämndes i fråga 50 och 51 av en före detta make/sambo. Gå till **avsnitt F (sidan 17)**.

Följande frågor avser det senast avslutade förhållandet (äktenskap eller samboförhållande) där kvinnan blev utsatt för hot eller våld eller sexuellt övergrepp.

Fråga 52: Hur många gånger har du blivit utsatt för det som nämndes i fråga 50 och 51 av din före detta make/ sambo?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har varit utsatt för hot/fysiskt/sexuellt våld</i>	116	36	36	29	15
1 gång	5	6	6	7	-
2-10 gånger	28	17	42	21	33
11-50 gånger	16	11	11	17	33
Fler än 50 gånger	8	8	6	10	7
Vet ej/minns ej	7	6	8	10	-
Ingen gång	1	-	-	3	-
Ej svar	36	53	28	31	27

Fråga 53: Utsatte din före detta make/sambo dig för en form av hot, fysiskt våld eller sexuellt övergrepp innan ni gifte er eller flyttade ihop?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har varit utsatt för hot/fysiskt/sexuellt våld</i>	116	36	36	29	15
Ja	9	14	8	3	7
Nej	54	36	61	62	67
Vet ej/minnas ej	2	-	3	3	-
Ej svar	35	50	28	31	27

Fråga 54: Om du väntat barn med din före detta make/sambo, utsatte han dig för någon form av hot medan du var gravid?

	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har varit utsatt för hot/ fysiskt/sexuellt våld</i>	116	36	36	29	15
Ja, men hoten började före graviditeten	5	6	-	7	13
Ja, hoten började under graviditeten	3	-	6	3	7
Nej, men hoten började innan barnet fyllt ett år	3	3	3	7	-
Nej	36	19	50	41	33
Vet ej/minns ej	1	3	-	-	-
Har aldrig väntat barn med min före detta make/sambo	13	17	8	10	20
Ej svar	38	53	33	31	27

Fråga 55: Om du väntat barn med din före detta make/sambo, utsatte han dig för någon form av fysiskt våld eller sexuella övergrepp medan du var gravid?

	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har varit utsatt för hot/ fysiskt/sexuellt våld</i>	116	36	36	29	15
Ja, men våldet började före graviditeten	5	6	-	7	13
Ja, våldet började under graviditeten	2	-	-	3	7
Nej, men våldet började innan barnet fyllt ett år	3	-	3	7	-
Nej	38	25	50	41	33
Vet ej/minns ej	-	-	-	-	-
Har aldrig väntat barn med min före detta make/sambo	11	17	6	7	20
Ej svar	41	53	42	34	27

Fråga 56: Har din före detta make/sambo efter att ni skildes eller flyttade isär....

Ja, han har...	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har varit utsatt för hot/fysiskt/sexuellt våld</i>	116	36	36	29	15
a. Hotat dig ansikte mot ansikte eller per telefon?	23	22	11	48	7
b. Kommit till din bostad mot din vilja?	18	19	8	28	20
c. Väntat, stått på lur eller förföljt dig?	15	19	6	21	13
d. Utsatt dig för fysiskt eller sexuellt våld?	9	6	3	21	7

Fråga 57: Om du/ni har barn, har något av dina/era barn....

Ja, barnen har...	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har varit utsatt för hot/fysiskt/sexuellt våld</i>	116	36	36	29	15
a. ...sett eller hört din före detta make/sambo vara våldsam mot dig?	28	22	19	41	40
b. ...blivit utsatt för våld av din före detta make/sambo?	11	11	8	14	13
c. ...blivit utsatt för någon form av sexuella övergrepp av din före detta make/sambo?	1	-	-	-	7

Fråga 58: Hur länge varade ert förhållande?

	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har varit utsatt för hot/fysiskt/sexuellt våld</i>	116	36	36	29	15
1-5 år	13	8	17	10	20
6-10 år	16	19	14	17	13
11-15 år	14	14	17	10	13
16 år eller längre	22	8	22	34	
Medelantal år	12,9	10,4	12,5	16,0	12,1
Ej svar	35	50	31	28	27

G. Frågor till alla kvinnor om allt våld och alla hotelser som de blivit utsatta för *efter* sin 15-årsdag.

Totalt sett uppger en tredjedel, 33 procent, av samtliga kvinnor som besvarat undersökningen att de har erfarenhet av hot, våld eller sexuella trakasserier från män. Närmare hälften av de kvinnorna har fått fysiska skador av det som de blivit utsatta för, var tjugonde av dem fick så kraftiga skador att de lades in på sjukhus.

Det kan således konstateras att totalt 14 procent av samtliga svarande (1.063 individer) har fått fysiska skador av män som utsatt dem för våld eller sexuella övergrepp.

Fråga 59: Har du någon gång fått fysiska skador på grund av att du utsatts för fysiskt våld eller sexuella övergrepp? Flera svarsalternativ kan anges!

Procentuell andel kvinnor som fått något av följande	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har erfarenhet av hot/våld/sexuella trakasserier</i>	347	87	101	111	48
Inga fysiska skador	58	62	60	52	56
Blåmärken, skrubbsår	33	29	30	39	38
Sår	9	8	9	11	4
Sträckning, muskelbristning eller något gick ur led	5	8	2	5	8
Benbrott	2	3	1	1	4
Tandskada	3	1	1	4	6
Missfall	1	-	1	1	-
Inre skador	2	1	2	-	6
Hjärnskakning	6	3	5	7	8
Värk/smärta i kroppen	27	21	21	32	38
Försämrad funktionsnedsättning	2	1	2	4	-
Spräckt trumhinna	1	-	-	1	-
Underlivssmärta	0	-	2	-	-
Svårt knivskuren	0	-	1	-	-
Annan skada	-	-	2	-	-
<i>Genomsnitt antal svar</i>	<i>1,47</i>	<i>1,38</i>	<i>1,38</i>	<i>1,55</i>	<i>169</i>
Ej svar	1	3	-	2	-

Fråga 60: Sökte du vård för dina skador?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas har fått fysiska skador:</i>	147	33	40	53	21
Nej, eftersom de var så lindriga	49	39	48	55	52
Nej, men jag borde ha gjort det	23	30	23	15	33
Ja, jag besökte läkare eller sjuksköterska, men lades inte in på sjukhus	20	30	20	21	5
Ja, jag lades in på sjukhus	5	-	8	6	10
Ej svar	2		3	4	-

Fråga 61: Berättade du för den som behandlade dig att orsaken till dina skador var våld från en man?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas sökte vård för skador:</i>	38	10	11	14	3
Ja	61	50	82	57	33
Nej	39	50	18	43	67
Ej svar	-	-	-	-	-

Fråga 62: Hur nöjd var du med den vård du fick?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas sökte vård för skador:</i>	38	10	11	14	21
Mycket nöjd	32	30	55	21	-
Ganska nöjd	39	40	27	43	67
Inte så nöjd	16	30	-	14	33
Missnöjd	11	-	18	14	-
Ej svar	3	-	-	7	-

Fråga 63: Förekom följande problem när du hade kontakt med vården?

Ja, följande problem förekom	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas sökte vård för skador:</i>	38	10	11	14	3
a. Personalen bagatelliserade ditt fall eller var ointresserad	39	40	18	21	67
b. Du fick dålig information om andra möjligheter till stöd och hjälp	50	60	45	50	33
c. Personalen bröt mot sekretessen eller tystnadsplikten	8	10	9	7	-
d. Du kände att du inte blev tagen på allvar pga. din funktionsnedsättning	18	20	9	21	33
e. Annat problem, ange vilket:	3	-	9	-	-

Fråga 64: Har det någon gång skrivits ett intyg om dina skador (ett rättsintyg) då du varit i kontakt med vården?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har erfarenhet av hot/våld/sexuella trakasserier</i>	147	33	40	53	21
Ja	12	12	15	11	5
Nej	12	15	15	13	-
Vet ej/minns ej	5	6	-	6	10
Ej svar	71	67	70	70	86

Fråga 65: Hur har dina erfarenheter påverkat dig? Tycker du att de har orsakat något av följande?

Ja-orsakat	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har erfarenhet av hot/våld/sexuella trakasserier</i>	347	87	101	111	48
a. Rädsla	40	39	33	44	46
b. Skamkänslor	36	30	37	42	29
c. Skuld-känslor	23	22	28	25	10
d. Vrede eller hat	47	41	48	55	40
e. Depression	26	33	16	28	29
f. Trötthet och håglöshet	18	25	11	18	21
g. Dålig självkänsla	40	39	33	42	54
h. Sömnsvårigheter eller mardrömmar	19	24	13	22	19
i. Koncentrationssvårigheter	18	20	12	20	27
j. Svårigheter i förhållande till män	24	21	27	27	19
k. Svårigheter vid gynekologiska undersökningar	5	6	4	9	-
l. Svårigheter i arbete eller studier	9	6	9	10	10
m. Andra problem: Svårt med närhet, tillitsproblem, att våga, svårigheter i förhållande till andra människor, anställer inte manlig assistent, svårt med närhet, stor oro	6	7	7	6	-

Instruktioner till de svarande: För att kunna uppskatta omfattningen av våld mot kvinnor är det viktigt att få reda på om kvinnor anmäler våldshändelser till polisen. Här följer frågor om din senaste våldserfarenhet och om du gjorde någon polisanmälan.

Fråga 66: Vilken typ av övergrepp blev du utsatt för senast?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har erfarenhet av hot/ våld/sexuella trakasserier</i>	347	87	101	111	48
En man blottade sig för mig	8	7	7	13	-
En okänd man tog i mig på ett sexuellt sätt mot min vilja	13	15	15	11	13
Våldtäktsförsök av en okänd man	3	3	3	5	-
Våldtäktsförsök av en man jag har eller har haft en sexuell relation med	1	2	-	-	-
Våldtäkt av en man jag har eller har haft en sexuell relation med	2	3	3	-	-
Annat sexuellt övergrepp av en man jag har eller har haft en sexuell relation med	2	6	1	1	2
Våldtäktsförsök av en annan man jag känner	5	2	6	5	10
Våldtäkt av en annan man jag känner	3	-	4	5	4
Annat sexuellt övergrepp av en man jag känner	15	11	16	11	27
Fysiskt våld från en okänd man	2	1	2	4	-
Fysiskt våld från en man jag har eller har haft en sexuell relation med	8	7	7	13	-
Fysiskt våld från en annan man jag känner	13	15	15	11	13
Hot från en okänd man	3	3	3	5	-
Hot från en man jag har eller har haft en sexuell relation med	1	2	-	-	-
Hot från en annan man jag känner	2	3	3	-	-
Hot om att bli lämnad utan hjälp i en beroendesituation	2	6	1	1	2
Blev lämnad utan hjälp i en beroendesituation	5	2	6	5	10
Våldtäkt/sexuellt övergrepp av en man jag inte känner	2	1	2	3	-
En man jag känner tog i mig på ett sexuellt sätt mot min vilja/kyss på halsen	1	1	3	1	
Psykisk terror	0	-	-	-	2
Telefonterror	1	1	2	1	-
Sexuellt trakasserier från klient	0	-	-	1	-
Sexuellt tvång av en ny bekantskap	0	-	-	1	-
Ej svar	48	54	41	53	42

Fråga 67: Utsattes du för övergreppen från någon av nedanstående personer?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har erfarenhet av hot/ våld/sexuella trakasserier</i>	67	87	101	111	48
Nej	56	47	59	2	58
Färdtjänstbusschaufför	2	3	2	2	-
Taxichaufför (färdtjänst)	3	2	4	1	2
Hemtjänstpersonal	1	2	-	-	-
Personlig assistent	1	5	-	-	-
Vårdpersonal på sjukhus	0	-	1	-	-
Personal på vårdboende	-	-	-	-	-
Personal som kommer hem.	1	2	1	-	-
Partner, föräldrar eller syskon	26	28	28	20	35
Andra som jag delar boende med eller vänner	5	6	3	6	4
Ej svar		8	5	11	-

Fråga 68: Var befann du dig när det skedde?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har erfarenhet av hot/ våld/sexuella trakasserier</i>	347	87	101	111	48
I min egen bostad	41	51	42	35	40
I någon annans bostad	17	10	15	21	25
På gården eller i trappuppgången till ett bostadshus	2	5	3	-	-
I skolan eller på arbetsplatsen	7	5	7	10	8
På en restaurang/danslokal	6	6	8	4	6
I en bil	2	5	1	1	-
I en taxi (färdtjänst)	3	2	5	2	2
I en färdtjänstbuss	2	2	2	2	-
På någon form av kollektivtrafik, t.ex. buss	2	-	3	3	2
I lokal för vård eller behandling	1	1	2	1	-
På något annat ställe inomhus	8	13	3	6	17
På en gata, ett torg eller annan offentlig plats	6	7	7	7	-
I en park eller skog	1	2	2	1	-
På något annat ställe utomhus	3	5	4	3	-
Medelantal	1,02	1,13	1,03	0,95	1,00
Vet ej/minne ej	1	2	2	1	-
Ej svar	10	13	5	17	2

Fråga 69: Anmälde du saken till polisen?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har erfarenhet av hot/ våld/sexuella trakasserier</i>	347	87	101	111	48
Ja	12	17	14	11	2
Nej, men polisen fick kännedom om det på något annat sätt	3	5	3	2	-
Nej	76	67	77	74	96
Ej svar	9	11	6	14	2

Fråga 70: Om du inte gjorde en anmälan till polisen, vad var den huvudsakliga orsaken till detta? Ange endast ett svarsalternativ!

→ Om du **inte har haft kontakt med den svenska polisen** med anledning av att du utsatts för våld, hot, eller sexuella övergrepp, gå till instruktionerna vid **fråga 74!**

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas anmälde ej till polisen:</i>	273	62	81	84	46
Jag trodde inte polisen skulle tro mig	2	-	1	4	2
Jag trodde inte att polisen kunde göra någonting	7	10	6	7	4
Jag tyckte att det var en för obetydlig händelse	45	42	52	40	46
Jag skämdes eller hade skuldkänslor	14	15	12	19	4
Jag var rädd för hämnd från förövaren	5	5	7	5	2
Jag ville inte att polisen skulle bli inblandad	19	13	12	17	46
Jag ville inte att förövaren skulle hamna i fängelse	1	-	1	1	4
Polisstationen var otillgänglig så att jag hade svårt att ta mig in	0	-	-	-	2
Tyckte inte det var min sak, utan kommunens	1	2	-	-	2
Orkade inte	1	-	2	-	-
Arbetsplatsen anmälde till Säpo	0	2	-	-	-
Arbetsmiljöfråga på arbetsplatsen	0	-	-	1	-
Trodde inte min familj skulle tro mig	0	2	-	-	-
Jag visste inte om det	0	2	-	-	-
Fick inte för min mamma	0	-	-	1	-
Jag var bara 4 år	0	-	1	-	-
Ville inte att föräldrarna skulle få veta	1	2	1	-	-
Osäker på hur det skulle uppfattas	0	2	-	-	-
Vet inte/minns inte	8	10	7	11	-
Ej svar	1	3	-	-	2

Fråga 71: När var du senast i kontakt med polisen med anledning av att du utsatts för våld, hot eller sexuella övergrepp?

	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Har erfarenhet av hot/våld/sexuella trakasserier</i>	347	87	101	111	48
För mindre än 1 år sedan	1	2	2	-	-
För 1-5 år sedan	3	5	2	3	2
För 6-10 år sedan	4	7	6	3	-
För mer än 10 år sedan	11	11	13	13	-
Ej svar	81	75	77	82	98

Fråga 72: Hur nöjd är du med polisens sätt att hantera ditt fall?

	Alla
<i>Bas: Har varit i kontakt med polisen</i>	66
Mycket nöjd	20
Nöjd	36
Inte så nöjd	21
Missnöjd	20
Ej svar	3

Fråga 73: Förekom följande problem när du hade kontakt med polisen?

Ja, hade problem	Alla
<i>Bas: Har varit i kontakt med polisen</i>	66
a. Polisen ansträngde sig för lite för att reda ut brottet	6
b. Polisen bagatelliserade ditt fall eller var ointresserade	6
c. Du fick dålig information om andra möjligheter till stöd och hjälp	9
d. Polisen lade skuld på dig för det som hänt	3
e. Du kände att du inte blev tagen på allvar på grund av din funktionsnedsättning	3
f. Polisen verkade inte förstå ditt praktiska behov av den som hotat/utövade	1
g. Polisen verkade inte förstå dina praktiska möjligheter att skydda dig	3
h. Annat problem, ange vad: Fick vänta länge på 112	1

H. Frågor till kvinnor som är eller har varit i ett äktenskap/ förhållande där det förekommit våld

Frågorna i delkapitel H ställdes till de kvinnor som bor eller som någon gång bott tillsammans med en man som utsatt dem för våld, hot eller sexuella övergrepp. Totalt sett utgör det 20 procent av alla svarande kvinnor.

Fråga 74: Har du någon gång sökt hjälp hos följande instanser? Hur nöjd var du i så fall med den hjälp du fick?

Ja, nöjd med hjälpen	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: har varit utsatt för hot/våld/sexuella övergrepp av make/sambo:</i>	208	56	60	72	20
a. Kvinnojour	5	5	8	4	-
b. Brottsofferjour	3	4	2	3	5
c. Socialjour	1	4	2	-	-
d. Socialsekreterare	2	2	5	1	-
e. Advokat	9	9	8	10	5
f. Familjerådgivning	8	4	17	6	-
g. Psykiatri	10	11	13	7	5
h. Annan sjukvård	6	5	7	8	-
i. Annan t.ex. handikapporganisation, habilitering, rehabilitering. Ange vilken:	6	7	7	4	10

Ja, men missnöjd med hjälpen	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: har varit utsatt för hot/våld/sexuella övergrepp av make/sambo:</i>	208	56	60	72	20
a. Kvinnojour	3	5	2	1	5
b. Brottsofferjour	2	4	2	3	-
c. Socialjour	5	4	5	6	10
d. Socialsekreterare	7	5	3	10	10
e. Advokat	1	4	2	-	-
f. Familjerådgivning	5	7	3	6	-
g. Psykiatri	6	4	8	4	10
h. Annan sjukvård	2	5	2	3	10
i. Annan t.ex. handikapporganisation, habilitering, rehabilitering. Ange vilken:	1	2	2	-	-

**Fråga 75: Om du aldrig sökt hjälp hos någon av de instanser som nämndes i fråga 74, vad var den huvudsakliga orsaken till detta?
Ange endast ett svarsalternativ!**

	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: Aldrig sökt hjälp hos någon av instanserna</i>	140	38	37	49	16
Jag visste inte var jag skulle söka hjälp	4	-	3	4	13
Det fanns inte sådana tjänster	1	-	-	4	-
Köerna var för långa	-	-	-	-	-
Jag tyckte att saken var för obetydlig	27	18	30	31	31
Jag skämdes	11	13	14	10	6
Jag var rädd för att bli behandlad som om det var mitt eget fel	5	5	8	4	-
Ingen skulle ha trott mig	-	-	-	-	-
Min make/sambo hindrade mig	1	3	-	-	-
Jag var rädd att förlora barnen	3	3	-	2	13
Jag ville inte att förhållandet skulle ta slut	2	3	-	4	-
Jag ville inte ha eller behövde inte hjälp	16	11	14	20	19
Lokalen var otillgänglig	-	-	-	-	-
Rädd att de bara skulle se mitt funktionshinder	-	-	-	-	-
Annan orsak, se nedan	5	8	3	4	6
Vet ej/minns ej	7	11	5	8	-
Ej svar	24	29	27	22	13

Fråga 76: Har det någonsin hänt att du lämnat eller varit separerad från din make/sambo på grund av hans hot, fysiska våld eller sexuella övergrepp?

	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas har varit utsatt för hot/våld/sexuella övergrepp av make/sambo:</i>	208	56		72	20
Nej	50	50	57	47	35
Ja, jag lämnade hemmet	28	29	15	32	55
Ja, han lämnade hemmet	6	4	7	7	10
Ej svar	16	18	22	14	-

Fråga 77: Om du lämnade hemmet, var bodde du?

	Alla
<i>Bas: kvinnan lämnade hemmet</i>	59
Hos vänner/släktingar	61
I en ny bostad	32
På en kvinnojour	3
Jourhem (socialtjänsten)	-
Hotell eller liknande	5
Servicelägenhet på ett äldreboende	-
Annat ställe, t.ex. på arbetsplatsen, i bilen, stuga	5
Ej svar	2

Fråga 78: Flyttade ni ihop igen?

	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas kvinnan eller mannen lämnade hemmet:</i>	72	18	13	28	13
Ja	33	56	23	32	15
Nej	65	44	77	64	85
Ej svar	1				

Fråga 79: Om ni flyttade ihop igen, eller om ni aldrig flyttat isär vilken var den huvudsakliga orsaken? Ange endast ett svarsalternativ!

	Alla
<i>Bas: flyttade ihop igen</i>	24
Min make/sambo lovade ändra på sig	63
Ekonomiska orsaker	8
Jag hade ingenstans att ta vägen	8
För barnens skull	25
Jag skämdes för att skilja mig/separera	4
Jag ville försöka igen	4
Jag älskade honom fortfarande	13
Jag var beroende av hans hjälp	4
Jag kunde inte få någon annan tillgänglig bostad	4
Annan orsak: Hot	4

Fråga 80: Om ni inte flyttade ihop igen vilken var den huvudsakliga orsaken? Ange endast ett svarsalternativ

	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: flyttade inte ihop igen</i>	47	8	10	18	11
Min makes/sambos våld mot mig eller barnen	45	25	50	44	55
Jag ville leva mitt eget liv	38	50	30	50	18
Min make/sambo ville ha skilsmässa/separera	-	-	-	-	-
Jag hittade en ny partner	2	-	-	-	9
Jag ville att barnen skulle få ett bättre liv	13	-	-	28	9
Min make/sambo dog	-	-	-	-	-
Jag älskade honom inte längre	17	25	30	17	-
Mitt assistans/servicebehov löste sig på annat sätt	-	-	-	-	-
Jag fick en annan tillgänglig bostad	6	25	10	-	-
Annan orsak. Ange vilken	4	13	-	-	9
Min make/sambos psykiska våld mot mig					

I. Frågor till alla kvinnor.

Fråga 81: Utsatte någon dig för fysiskt våld *innan* du fyllde 15 år?

Ja – utsattes för fysiskt våld innan 15 år	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
a. Far	11	8	11	12	11
b. Styvfar	1	1	0	1	3
c. Mor	5	5	5	6	7
d. Styvmor	1	0	0	-	2
e. Bror	3	4	2	3	1
f. Syster	2	3	2	1	2
g. Boendepersonal	0	0	0	-	1
h. Assistent/elevassistent	0	1	-	-	-
i. Sjukgymnast/arbetsterapeut/ annan vårdpersonal	0	0	-	0	-
j. Färdtjänstbusschaufför	0	0	-	0	-
k. Taxichaufför (färdtjänst)	0	1	-	0	-
l. Lärare	2	2	1	2	2
m. Annan familjemedlem/ släkting	1	0	1	1	-
n. Någon bekant	4	4	3	6	2
o. Någon okänd	2	3	2	3	2

Fråga 82: Hände det någon gång, *innan* du fyllde 15 år, att en man...

Ja, en man...	Alla	DHR – FÖR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
a. ...betedde sig på ett sätt som du upplevde som sexuellt hotfullt?	16	12	16	22	12
b. ...tvingat dig till någon form av sexuell aktivitet?	5	7	5	7	2
c. ...försökt tvinga dig till någon form av sexuell aktivitet?	8	7	7	13	5
d. ...lätit dig förstå att det är normalt och ok att ha sexuell umgänge med honom?	7	6	7	10	5

Fråga 83: Har det hänt någon gång, *efter att du fyllt 15 år*, att någon man har fått dig att delta i någon form av sexuell aktivitet fast du egentligen inte ville?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Ja	18	15	17	16	27
Nej	78	77	81	80	
Vet ej/minns ej	1	2	1	1	
Ej svar	3	6	2	3	

Fråga 84: Vem fick dig att ställa upp på det? Flera svarsalternativ kan anges!

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: har hänt/ kan ha hänt</i>	1063	62	56	60	54
En pojkvän	22	19	20	27	22
En make/sambo	9	11	16	7	4
En tillfällig bekant	47	29	45	43	72
Arbetskamrat	1	3	-	-	-
Kontaktman	1	2	-	-	-
Lärare	1	2	-	-	-
Mors sambo	1	2	-	-	-
En släkting	1	2	-	2	-
En vän	1	2	4	-	-
Chef	1	2	-	2	-
Assistent	0	2	-	-	-
En okänd man	2	-	5	-	2
Skolkamrat	0	-	-	2	-
Far	0	-	2	-	-
Vän/bekant till familjen	1	-	-	3	-
Pojkväns kompisar	0	-	2	-	-
Internetbekant	0	-	2	-	-
Kroggäst	0	-	2	-	-
Övrigt	0	2		-	-
Ej svar	18	29	16	23	-

Fråga 85: Har någon av dina barn blivit utsatt för misshandel av någon partner till dig?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
<i>Har inga barn</i>	27	34	32	18	21
Ja, av min före detta make/sambo	2	1	1	4	2
Ja, av min nuvarande make/sambo	0	1	0	-	-
Ja, av en pojkvän/tillfällig bekant	-	-	-	-	-
Nej	68	58	63	75	77
Vet ej/minns ej	0	-	1	1	-
Ej svar	3	5	3	2	1

Fråga 86: Har något av dina barn blivit utsatt för någon form av sexuella övergrepp av någon partner till dig?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
<i>Har inga barn</i>	26	33	32	17	21
Ja, av en före detta make/sambo	0	0	0	-	2
Ja, av nuvarande make/sambo	0	0	-	-	-
Ja, av en pojkvän/tillfällig bekant	0	0	0	-	-
Nej	69	60	64	79	77
Vet ej/minns ej	1	1	-	1	1
Ej svar	3	6	3	3	-

Fråga 87: Om du blivit utsatt för våldtäkt, våldtäktsförsök eller sexuellt utnyttjande, har det någon gång varit två eller flera gärningsmän?

	Alla	DHR – För	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
Har inte varit utsatt för våldtäkt, våldtäktsförsök eller sexuellt utnyttjande	66	58	68	52	93
Ja	3	3	2	4	1
Nej	26	32	24	37	6
Vet ej/minns ej	0	7	-	1	-
Ej svar	5		5	6	-

Fråga 88: Har du någon gång...

Ja, har någon gång...	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
a. ...försökt ta ditt liv?	7	6	9	6	5
b. ...funderat på att ta ditt liv?	33	26	32	35	40

Fråga 89: Har du någon gång...

Ja- deltagit	Alla	DHR – FöR	NHR	RTP	SRF
<i>Bas: samtliga</i>	1063	273	296	295	199
a. ...deltagit i någon form av sexuell aktivitet mot betalning?	1	0	0	1	1
b. ...poserat för pornografi mot betalning, t.ex. genom att bli fotograferad eller videofilmad?	0	1	-	0	1
c. ...arbetat på en så kallad porrklubb?	0	-	-	0	-

J. De svarandes egna kommentarer

Fråga 90: Vilka råd skulle du ge en kvinna som blivit utsatt för våld?

De råd som kvinnorna givit till andra kvinnor som blivit utsatta för våld har kategoriserats, under rubriken återfinns exempel på givna råd.

Polisanmälan

- Anmäl det! / Polisanmäl.
- Att genast lämna mannen. Om det är annat hot, gör polisanmälan. Be om polisskydd.
- Tala om det. Polisanmäl och se till att förövaren fälls. Sök hjälp och stöd för egen del, t.ex. genom kvinnojouren.
- Anmäla, inte ta tillbaka anmälan.
- Att inte känna skuld, göra allt för att den ansvarige blir fälld.

Kontakt med professionell hjälp så som kvinnojour, läkare, sköterska, socialtjänsten

- Att göra en anmälan och söka hjälp, få någon att tala med.
- Ta kontakt med närmaste kvinnojour, läkare, sköterska, socialtjänsten eller någon du har förtroende för. Bryt tystnaden.
- Prata med kvinnor/kvinnjourer och lämna gärna förhållandet om du är kvar.
- Sök hjälp omedelbart, både för egen och maken/familjens skull.
- Prata om händelsen hela tiden tills någon lyssnar, ge inte upp. Lämna partnern om så är fallet omedelbart, sök hjälp hos kvinnojourer.
- Anmäl händelsen och driv det till HD om så behövs.
- Att anmäla till polisen. Söka sjukhusvård och vara noga med att få allt dokumenterat.
- Skaffa hjälp /terapeut, psykolog eller dyl.), prata, prata, prata. Gråt och skrik, vägra bli offer.
- Sök hjälp direkt, skrik och sparka.
- Att söka stöd via kvinnonätverk.
- Att inte skrämmas. Våga vara stark och söka hjälp.
- Skäms inte. Det är inte ditt fel. Sök hjälp.

Sök hjälp hos någon man känner tillit till

- Prata med någon du litar på, omvärlden ser mer än du tror.
- Sök hjälp och få prata med någon man litar på.
- Berätta det för någon du har förtroende för.
- Berätta för någon att det hänt, försök att inte känna skam/skuld.
- Att prata om det med familj, vänner och professionella. Alla tre är lika viktiga.
- Att hon ska vända sig till någon som hon litar på och tala om det med den personen.

Lämna förhållandet

- Avsluta relationen redan vid första slaget.
- Lämna förhållandet, be om hjälp.
- Ge aldrig en andra chans, bryt upp.
- Försvara sig. Markera att man absolut inte accepterar sån behandling, och lämna sedan mannen. Polisanmäl.
- Bryt all kontakt med personen som utsätter dig för våld, sök hjälp, dokumentera eventuella skador, överväg om du orkar polisanmäla och delta i en rättegång.
- Berätta det för alla hon känner och bryt förhållandet omedelbart.
- Lämna mannen fortare än kvickt vid första slaget.
- Bearbeta händelsen, lämna maken/sambon.
- Ingen är värd att vara slagpåse, ta dig ur så fort du kan.
- Anmäl, ta emot hjälp, ta barnen från våldet, lämna den som brukar våld.
- Flytta och byt miljö.
- Byt man.
- Att aldrig acceptera.
- Byta umgängeskrets.
- Män är obehövlige.

Övrigt

- Lära sig att försvara sig både fysiskt och psykiskt. Fler råd om man vet något om händelserna t.ex. ej välja en viss typ av man etc.
- Lär dig självförsvar och rör dig inte som ett offer utan som om du kan klara av vilken situation som helst. Anmäl personen.

- Att lära sig självförsvar.
- Anmäl alltid. Vi måste ge våra döttrar bättre självförtroende till att våga säga nej, speciellt om man har ett funktionshinder. Föräldrar måste vara starka istället för att tycka synd om barnen. SRF kunde informera och vägleda föräldrar och även barn till hur man försvarar sig och inte kommer i svåra situationer som kvinna.
- Gå på någon sorts utbildning för att lära känna människor, bli inte rädd, lära sig lyssna, se och prata.
- Ta upp självkänslan.
- Visa att ingen får lov att trampa på dig.
- Se sig själv. Varför låter jag mig utsättas?
- Skriv ner allt så du får ur dig all ilska.
- Läs Gömda och Asyl. Skriv ner dina känslor.
- Att vara på sin vakt mot en okänd man.
- Att inte gå ut ensam sena kvällar.
- Att undvika de situationer som hon kan misstänka vara negativa för henne.
- Var inte utmanande. Inte utsätta sig själv för farliga situationer.
- Var inte så utmanande i kläder

Fråga 91: Finns det något speciellt råd som du skulle vilja ge en kvinna med funktionsnedsättning som blivit utsatt för våld?

Förutom hänvisningar med att samma svar gäller för denna fråga som på frågan innan kan vissa kommentarer läggas under nya rubriker som handikapporganisationer, självförtroende och självförsvar. Under övrigt har förslag lagts som är relaterade till att kvinnor generellt skall söka hjälp.

Varför andra råd till kvinnor som har funktionsnedsättning?

- Vi är lika mycket värda som en normal människa. Den som slår eller utsätter folk för våld gör det nog oavsett om tjejen framför har ett handikapp eller inte. Det är han som är sjuk. Maktkontroll.
- Varför annan rekommendation till kvinnor med funktionshinder?
- Även om man har ett funktionshinder tas man lika mycket eller lika lite på allvar, för vi är också kvinnor och det i första hand.

Självförtroende

- Att inte ha skuld känslor för det är inte ditt fel. Att försöka få bättre självkänsla.
- Gå aldrig ensam och visa dig modig och stark.
- Träna in tydliga kroppssignaler. Mental träning, fysisk träning = gör det bästa av det du har. Stärk självbilden.
- Anmäl. Bygg upp självförtroendet (ta hjälp). Försök att få praktisk hjälp från många olika personer.
- Lita aldrig till 100 % på någon. Lita på dig själv, var stark i själen.
- Berätta för så många som möjligt. Lasta inte dig och ditt funktionshinder för det som hänt. Det är han som är sjuk.
- Anmäl. Lämna honom nu. Stå på dig och ta ingen skit. Man är inte mindre värd bara för att man har ett handikapp.
- Att genom någon slags samtalsterapi göra en resa i sitt inre och försöka hitta ett verktyg för att kunna gå vidare. Nyfiket undersöka vad som är vad. Jag menar vad kan jag se tillhör mitt funktionshinder, vad tillhör min uppväxt eller är det en kombination. I båda fallen bör det vara en terapeut som är aktiv i samtalet och som kan ställa frågor som väcker tankar och känslor. En insiktsfull och uppriktig vän kan också fungera bra.

Självförsvar

- Ha dörren upplåst så någon granne kan komma in när du ropar på hjälp. Tala gärna med grannen före.
- Vi som är funktionshindrade kvinnor har ingen chans att försvara oss. Jag rekommenderar att undvika vara ute sent på kvällar i mörka glesa områden. Bäst att alltid ha någon med sig.
- Att inte utsätta sig för sådana risker igen utan gardera sig på något vis, beroende på situation. + något slags alarm.
- Polisanmäla. Kämpa för rättvisan. Alltid ha malen vitpeppar i fickan eller där man kan nå det fort, håll en liten dutt i ögonen.
- Det är aldrig ditt fel. Anmäl till polisen, var stark. Ha alltid med dig sprayburk, larm, gå där det finns människor.
- Träna om möjligt, lär dig sårbara ställen eller självförsvar. Anmäl personen. Om möjligt, bli arg istället för rädd.
- Gå på självförsvarskurs. Bli medveten om faror. Ha larm och skydd runt omkring.
- Anmäl. Markera. Var inte tyst om det. Gå självförsvarskurs (feministisk).

- Gå till polisen och tvätta dig inte förrän du blivit undersökt av läkare hur mycket du än vill tvätta dig då. Skaffa ett larm.
- Fråga efter larm i hemmet eftersom man har svårt att fly lätt. Trygghetslarm som ej mannen skall veta om.

Handikapporganisationer

- Om det är en hjälpare/inom boendet – sök hjälp utanför, t.ex. via NHR.
- Slå med kryckan, fäll ut halkskyddet. Bryt upp, anmäl till polisen. Sök upp kvinnojouren.
- Anmäl till polisen, sök hjälp på de ställen som erbjuder hjälp till dessa. Kontakta NHR och dess medarbetare.
- Sök hjälp hos ombud i föreningen.
- Anmäla händelsen via handikappföreningen till en högre instans där ärendet bearbetas.
- Sök omgående hjälp och anmäl till polisen. Om du ej klarar av att ta kontakt själv ta hjälp av någon vän eller någon i din omgivning. Kontakta lämplig förening för stöd/råd t.ex. RTP.

Övrigt

- Att inte bli för rädd att hon inte vågar leva det liv hon vill. Och att vi kvinnor måste prata mera med varandra om detta. Tänker också på att sjukvården inte tar in mannen eller assistenten i undersökningsrummet, det kan vara han som är förövaren.
- Våga gå – lämna honom. Skapa snabbt en kontakt som vet vad som händer och inte lämnar dig/din situation i fred (t.ex. vän, socionom eller dyl.). Begär familjehjälp så att inte ens respektive måste göra sånt som dödar förhållandet. Att anhöriga under en längre tid ska vårda sin respektive kan nog leda till en enorm frustration.
- Polisanmäl. Ta hjälp av någon du har förtroende för. Det är aldrig rätt att slå. Berätta för någon du har förtroende för. Så fort någon slår som är fysiskt starkare är det misshandel. Två jämbördiga som slåss kan kallas slagsmål, ända tills någon får övertaget, därefter är det misshandel.
- Polisanmäla, söka hjälp av psykoterapeut, självhjälpgrupp ACOA. Få stöd dygnet runt av person som är insatt i hur våld påverkar. Svårt att hantera känslor, chock m.m. Maktlöshet, ensamhetskänslor är starka den första tiden, rädsla och skräck.
- Dokumentera allt genom dagböcker, vänner, klinik, soc. Utan bevis finns inga övergrepp – tyvärr. Ordna skriftlig överenskommelse (fullmakt/ej fullmakt) för ord står alltid mot ord. För att undvika antastande ute var en babblande dreglande idiot. Tala inte med någon. Le inte. Var nykter, sjaskigt klädd och allmänt ovårdad. Det gäller alla kvinnor tyvärr. Se

också till att ha minst en manlig bekant som kan försvara dig. Man stjälar inte andras flickvänner (även utan sexuell innebörd).

- Sätt dig inte i beroendeställning. Sprid detta till brukarstödjare, hemtjänstpersonal med flera. Jämo borde inte hindra oss att söka assistenter av samma kön.

6. Tabellbilaga -

Studie om mäns våld mot kvinnor med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning

Tabellraden med "Bas" anger faktiskt antal kvinnor. Övriga rader i tabellerna anger procent.

Tabellerna summerar kolumnvis till 100 procent, utom på de frågor där de svarande kunde uppge flera svarsalternativ samtidigt. Det kan förekomma att det finns kolumner som summerar till 99 eller 101, det beror på att värdena är avrundade till heltal och dessa, var för sig avrundade tal, inte summerar jämnt till 100.

Siffran 0 i tabellerna representerar att åtminstone någon kvinna har angett det svarsalternativet, men att det är så få att de inte utgör en hel procent. Markering med (-) anger att ingen kvinna givit det svaret.

Fråga 1: Vad är Du?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Ogift	26
Skild	6
Änka	2
Gift	7
Sambo	22
Särbo	12
Jag har ingen pojkvän nu	28
Jag har aldrig haft någon pojkvän	13
<i>Summa gifta eller sambo</i>	29

Fråga 2: Hur bor du?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
I egen lägenhet	52
I egen villa	3
Hos mina föräldrar	16
I gruppbofastad i eget rum	6
I gruppbofastad i egen lägenhet	20
Jag bor på ett annat sätt	3

Fråga 3: Bor det barn i ditt hem?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Nej	79
Ja	21
Ej svar	1

Fråga 4: Hur många år är du?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
18-34 år	47
35-54 år	39
55-64 år	11
<i>Medelålder</i>	36,9
Ej svar	3

Fråga 5: I vilket land är du född?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
I Sverige	87
I ett annat land	13

Fråga 6: På vilket sätt fick du det här frågeformuläret?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
I skolan	4
På mitt dagcenter	3
Via FUB	37
Av en kompis	13
På ett annat sätt	28
Med posten	14
Ej svar	1

Fråga 7: Vilka skolor har du gått i?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Grundskola	42
Grundsärskola	54
Yrkessärskola/gymnasiesärskola	58
Särvux/komvux	35
Folkhögskola	21
Annan sorts skola	10

Fråga 8: Vad gör du nu på dagarna?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Arbetar	66
Arbetslös	4
Sjukskriven	3
Pensionerad	16
Föräldraledig	3
Studerande	13
Annat	8

Fråga 9: Var arbetar du?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
På ett företag/i kommunen/i en organisation	14
Daglig verksamhet	51
Samhall	8
Hemma	8
Arbetar inte	14
På annat arbete, vad?	5
Ej svar	6

Fråga 10: Arbetar du heltid eller deltid?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Heltid	40
Deltid	33
Arbetar inte	21
Ej svar	6

Fråga 11: Har du något handikapp?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Nej	18
Utvecklingsstörning	61
Synskada	4
Hörselskada	12
Rörelsehinder	7
Annat handikapp/funktionshinder	20
Ej svar	2

Fråga 12: Har du någon sjukdom?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Nej	73
Ja. Vilken sjukdom har du?	26
Ej svar	1

Exempel på sjukdomar som uppgetts, kategoriserat:

- ✓ Magsår

- ✓ Reumatiska sjukdomar
- ✓ Neurologiska sjukdomar
- ✓ Psykisk och fysisk.
- ✓ Epilepsi.
- ✓ Diabetes.
- ✓ Struma
- ✓ Starr.
- ✓ Astma.
- ✓ Tinnitus

Fråga 13: Finns det saker du inte kan göra på grund av handikapp eller sjukdom?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Nej	51
Ja. Vad kan du inte göra?	46
Ej svar	3

Saker som uppges att man inte kan göra på grund av sitt funktionshinder, kategoriserat:

- ✓ Bo ensam utan hjälp.
- ✓ Organisera och planera, komma ihåg saker.
- ✓ Ett vanligt avlönat arbete (-"ett riktigt jobb").
- ✓ Vissa fysiska rörelser, aktiviteter.
- ✓ Finmotoriska rörelser.
- ✓ Hantera ekonomi,
- ✓ Läsa och/eller skriva.
- ✓ Dieten.
- ✓ Olika färdmedel, kommunikationssätt.

Fråga 14: Har du hjälpmedel?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Nej	69
Rullstol/rollator/kryckor/käpp	8
Syn-hjälpmedel/förstorings-hjälpmedel	6
Hörsel-hjälpmedel/hörapparat	10
Dator/datorprogram	10
Annat hjälpmedel	8
Ej svar	3
<i>Summa använder hjälpmedel</i>	29

Fråga 15: Har du färdtjänst?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Ja	49
Nej	50
Ej svar	1

Fråga 16: Har du stöd och hjälp?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Nej, ingen stöd och hjälp	9
Ja, personal i gruppbostad	26
Ja, personlig assistent	6
Ja, boendestöd/hemtjänst	19
Ja, personal på arbetet	23
Ja, ledsagare/kontaktperson	30
Ja, elevassistent	4
Ja, sambo eller make	20
Ja, föräldrar	37
Ja, syskon	16
Någon annan. Vem då?	11
Någon annan, kategoriserat: God man, kurator, kompisar, församlingen. barnen.	
<i>Summa; har stöd och hjälp</i>	89
Ej svar	2

Fråga 17: Är du orolig för att någon som du behöver stöd och hjälp av ska göra dig illa?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Nej, jag är inte orolig	82
Ja, personal i gruppbostad	4
Ja, personlig assistent	1
Ja, boendestödare/Hemtjänstpersonal	1
Ja, personal på arbetet	3
Ja, sambo eller make	2
Ja, föräldrar	1
Ja, syskon	1
Ja, sjukvårdspersonal	1
Ja, färdtjänstpersonal/ taxichaufför	9
Någon annan. Vem?	4
<i>Summa; är orolig</i>	18
Ej svar	2

Fråga 18: Kryssa i rutan vid det som du haft under den senaste tiden:

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Huvudvärk	42
Magbesvär	20
Hjärtklappning	5
Illamående eller kräkningar	10
Känt mig yr och matt	16
Svettats mycket utan att jag ansträngt kroppen	13
Ej svar	36

Fråga 19: Kryssa i rutan vid det som hänt dig under den senaste tiden:

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Haft svårt att komma ihåg saker	26
Haft svårt att koncentrera mig	28
Haft svårt att sova	29
Varit trött eller kraftlös	29
Varit nervös eller orolig	23
Känt mig irriterad	19
Känt mig ledsen eller deppad	33
Ej svar	24
Summa svar	187

Fråga 20: Använder du medicin?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Nej	50
Summa Ja-svar	48
Ja, för att sova	13
Ja, för att bli lugn	13
Ja, för att inte ha ont	7
Ja, annan medicin. För vad?	27
Ej svar	2

Fråga 21: Har du någon gång tänkt på att ta ditt liv?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Ja	42
Nej	56
Ej svar	2

Fråga 22: Har du någon gång försökt att ta ditt liv?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Ja	18
Nej	80
Ej svar	2

Fråga 23: Hur är din hälsa?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Bra	55
Ganska bra	34
Dålig	10
Ej svar	1

Fråga 24: Hur känner du dig när du går ut ensam när det är mörkt?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Jag går inte ut ensam när det är mörkt	44
Jag är rädd för mörker	38
Jag är rädd för våld	44
Jag är inte rädd	16
<i>Summa rädd/går inte ut</i>	<i>81</i>
Vet inte	3
Ej svar	1

Fråga 25: Är du orolig för att någon som du inte känner ska våldta dig?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Summa orolig	67
Mycket orolig	33
Lite orolig	34
Inte orolig alls	20
Vet inte	12
Ej svar	1

Fråga 26: Har du förberett dig för våldssituationer?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Nej, jag har inte tänkt på det	72
Jag har tänkt på vad jag ska göra	21
Jag brukar ha med mig någon sak för att försvara mig	4
Jag har gått på kurs i självförsvar	3
<i>Summa Ja-svar</i>	25
Ej svar	3

Frågor om Din uppväxt

Fråga 27: Var bodde du under din uppväxt?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Hos mina föräldrar	83
Fosterhem	13
Barnhem	7
Elevhem	13
Vårdhem	4
Specialsjukhus	6
Annat. Vad?	6
Ej svar	1

Annat: Andra släkningar än föräldrar har uppgets.

Fråga 28: Har någon slagit dig innan du var 15 år?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Ja → Om du svarat Ja, fyll i fråga 29	31
Nej → →Fortsätt med fråga 30	54
Vet inte/minns inte	12
Ej svar	2

Fråga 29: Vem/vilka slog dig, innan du var 15 år?

	Alla
<i>Bas: slagen innan 15</i>	49
Pappa	22
Styvpappa	6
Mamma	8
Styvmamma	4
Fosterföräldrar	2
Bror	6
Syster	6
Annan släkting	8
Boendepersonal	14
Vårdpersonal	16
Färdtjänstpersonal	-
Skolpersonal	10
Kompis	27
Någon jag känner	31
Någon jag inte känner	4

Fråga 30: Har någon man tvingat dig att ha sex, innan du var 15 år?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Ja	18
Nej	74
Vet inte/minns inte	7
Ej svar	1

Fråga 31: Har någon man försökt tvingat dig att ha sex, innan du var 15 år?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Ja	19
Nej	71
Vet inte/minns inte	10
Ej svar	1

Frågor om händelser efter att du fyllt 15 år

Fråga 32: Har du blivit utsatt för våld efter att du fyllt 15 år?

	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
Ja	37
Nej	59
Ej svar	6

Fråga 33: Har någon man som du inte haft ett sexuellt förhållande med ...

Anger ja-svar. Procentuell andel som råkat ut för följande:	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
... gjort dig rädd genom att säga något om din kropp?	22
... gjort dig rädd genom att tala om sex?	25
... ringt snuskiga telefonsamtal till dig?	21
... skrivit snuskiga saker när ni chattat?	13
... kommit för nära dig fast du inte vill?	39
... följt efter dig så att du blivit rädd?	32
... tjatat om att ni ska träffas fast du inte vill (sagt nej)?	31
... hotat att skada dig om du inte har sex med honom?	15
Procentuell andel som svarat ja på någon av delfrågorna	60

Fråga 34: Vem var mannen/männen som gjorde det?

	Alla
<i>Bas: svarat ja på fråga 33</i>	193
Personal i gruppbostad	5
Personlig assistent	
Boendestödare/Hemtjänstpersonal	6
Granne i gruppbostad/ annan granne	6
Släkting	8
Kompis	39
Personal på arbetet	3
Arbetskamrat eller skolkamrat	18
Sjukvårdspersonal	1
Lärare/ Läkare/ Psykolog/ Präst	1
Färdtjänstpersonal /Taxichaufför	4
Någon annan jag känner	31
Vet inte/minns inte	14
Ej svar	2

Fråga 35: Har en man, som du inte haft ett sexuellt förhållande med ...

Procentuell andel ja-svar på respektive delfråga	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
tagit på din kropp, kysst eller kramat dig fast du inte vill?	40
misshandlat dig?	12
tvingat dig att ha sex genom att hota dig eller göra dig illa?	17
våldtagit dig?	10
Procentuell andel som svarat något ja-svar på delfrågorna	43

Fråga 36: Vem var mannen/männen som gjorde detta?

	Alla
<i>Bas: svarat något ja-svar på fråga 35</i>	67
Personal i gruppbostad	7
Personlig assistent	-
Boendestödjare/ Hemtjänstpersonal	9
Granne i gruppbostad/ annan granne	7
Släkting	12
Kompis	25
Personal på arbetet	4
Arbetskamrat eller skolkamrat	12
Sjukvårdspersonal	-
Lärare/ Läkare/ Psykolog/ Präst	1
Färdtjänstpersonal /Taxichaufför	3
Någon annan jag känner	30
Vet inte/minns inte	9
Ej svar	1

Fråga 37: Var hände detta?

	Alla
<i>Bas: svarat något ja-svar på fråga 35</i>	67
I min egen bostad	33
I någon annans bostad	28
I skolan eller på arbetsplatsen	18
I en bil	7
I en taxi (färdtjänst)	3
På en restaurang/ danslokal	7
På en gata eller torg	6
I en park eller skog	6
På något annat ställe	22
Minns inte	4
Ej svar	1

Fråga 38: Har en man som du haft ett sexuellt förhållande med, men inte varit gift eller bott tillsammans med...

Procent ja-svar på respektive delfråga	Alla
<i>Bas: samtliga</i>	156
tagit på din kropp, kysst eller kramat dig fast du inte vill?	22
misshandlat dig?	13
tvingat dig att ha sex genom att hota dig eller göra dig illa?	12
våldtagit dig?	8
Procent svarar något ja-svar på respektive delfråga	26

Hänvisning i enkät: ”Om du *aldrig* varit utsatt för våld och *aldrig* varit gift/sambo behöver du inte svara på fler frågor. TACK!”

Frågor till dig som blivit utsatt för våld

Fråga 39: När du blev utsatt för våld eller sexuella övergrepp efter du fyllt 15 år, fick du då...

	Alla
<i>Bas: ja på fråga 32</i>	58
blåmärken, skrubbsår?	53
sår?	24
benbrott /armbrott?	5
tandskada?	9
missfall?	7
hjärnskakning?	14
värk/smärta i kroppen?	55
annan skada. Vilken?	26
Procent svarat något ja-svar	81

Annat svar som uppgetts, kategoriserat:

- ✓ Psykiska besvär.
- ✓ Depression.
- ✓ Rädsla.
- ✓ Andra fysiska skador, (- "nackskada", -"svullet huvud", - "elskador").

Fråga 40a: Sökte du vård för dina skador?

	Alla
<i>Bas: något ja på fråga 39a-h</i>	47
Nej → → Fortsätt med fråga 44	77
Ja	21
Ej svar	2

Fråga 40b: Berättade du att en man skadat dig?

	Alla
<i>Bas: något ja på fråga 39a-h + sökte vård</i>	10
Ja	70
Nej	30

Fråga 41: Lades du in på sjukhus?

	Alla
<i>Bas: något ja på fråga 39a-h + sökte vård</i>	10
Nej	40
Ja	60

Fråga 42: Hur nöjd var du med den vård du fick?

	Alla
<i>Bas: sökte vård för skadorna</i>	10
Nöjd	70
Ganska nöjd	10
Missnöjd	20

Fråga 43: Fick du intyg på dina skador?

	Alla
<i>Bas: sökte vård för skadorna</i>	10
Ja	20
Nej	30
Vet inte/minns inte	50

Fråga 44: Anmälde du saken till polisen?

	Alla
<i>Bas: ja på fråga 32</i>	58
Ja → → → Fortsätt med fråga 46	22
Nej → → Fortsätt med fråga 45	59
Nej, men polisen fick veta det på något annat sätt → → Fråga 45	9
Ej svar	10

Fråga 45: Varför gjorde du inte en anmälan till polisen?

	Alla
<i>Bas: ja på fråga 32</i>	58
Jag trodde inte polisen skulle tro mig	9
Jag trodde inte att polisen kunde göra någonting	7
Jag tänkte inte på det	28
Jag skämdes	19
Jag var rädd för hämnd	14
Jag ville inte att polisen skulle veta något	21
Jag ville inte att han skulle hamna i fängelse	2
Jag visste inte var polisstationen låg	-
Jag var rädd för att förlora mina barn	2
Annan orsak. Vilken?	12
Ej svar	33

Annat:

- ✓ Jag har behållit det som en hemlighet. (Våldtagen)
- ✓ Jag sade istället till min rektor och min mamma.
- ✓ Visste inte att man kunde göra så!
- ✓ Visste inte att jag fick.
- ✓ Visste inte att jag fick berätta för polisen.
- ✓ Bodde på institution, visste inte att jag kunde det!
- ✓ Kan man göra det?

Fråga 46: Hur tyckte du att polisen hjälpte dig?

	Alla
<i>Bas: ja på fråga 32</i>	58
Bra	21
Ganska bra	5
Dåligt	5
Jag träffade aldrig polisen	19
Ej svar/ gjorde ingen anmälan	50

Fråga 47: Vad kände du efteråt när du blivit utsatt för våld?

	Alla
<i>Bas: ja på fråga 32</i>	58
Rädsla	71
Att det var mitt fel	38
Ilska	38
Deppig	59
Trött	29
Dålig självkänsla	45
Svårt att sova eller mardrömmar	53
Svårt att koncentrera mig	40
Svårigheter i förhållande till män	47
Svårigheter vid gynekologiska undersökningar	24
Svårigheter i arbete eller studier	19
Andra problem. Vilka?	9
Ej svar	10

Annat:

- ✓ Mycket huvudvärk.
- ✓ Jag ville skjuta honom.
- ✓ Hat. (Busschaufför våldförde sig)
- ✓ Sedan ville jag inte ha med karlar att göra.
- ✓ Besviken och osäker på människor.

Frågor till dig som tidigare varit gift eller bott tillsammans med en man

Om din nuvarande man är den ende du varit gift eller sambo med, fortsätt med fråga 54.

Fråga 48: Hur många män har du tidigare varit gift eller sambo med?

	Alla
<i>Bas: gift/sambo tidigare</i>	22
1	41
2	27
3	18
Medelantal	1,9
Ej svar	14

Fråga 49: Passar något av följande in på någon tidigare make eller sambo?

	Alla
<i>Bas: gift/sambo tidigare</i>	22
Han var svartsjuk och ville veta vem du träffat och vad du gjort	68
Han kallade dig fula saker	73
Han fick dig att känna dig dålig	73
Han förbjöd dig att träffa släkt eller vänner	36
Han förbjöd dig att arbeta utanför hemmet	5
Han hotade med att skada dina/era barn	14
Han hotade att göra sig själv illa om du lämnade honom	32
Svarat något ja-svar på delfrågorna ovan	86

Fråga 50: Har någon tidigare make/sambo någonsin...

	Alla
<i>Bas: gift/sambo tidigare</i>	22
tagit på din kropp, kysst eller kramat dig fast du inte vill?	64
misshandlat dig?	55
tvingat dig att ha sex genom att hota dig eller göra dig illa?	55
våldtagit dig?	32
Svarat något ja på delfrågorna ovan	73

Fråga 51: Har någon tidigare make/sambo någonsin...

	Alla
<i>Bas: gift/sambo tidigare</i>	22
kastat något på dig	59
knuffat dig	73
slagit dig eller sparkat dig	68
tagit stryptag på dig	23
bankat ditt huvud mot något	41
hotat dig med kniv eller skjutvapen	32
varit våldsam på något annat sätt. Hur då?	32
Svarat något ja-svar enligt ovan	86

Annat svar:

- ✓ Hotat med hagelgevär.
- ✓ Hotade med knytnäve.
- ✓ Klämt mina fingrar i en låda.
- ✓ Skrikigt högt i örat.
- ✓ Hotat med en flaska.
- ✓ Sexuellt
- ✓ El-kontakt.

Fråga 52: Har din före detta make/sambo efter att ni skildes eller flyttade isä...

	Alla
<i>Bas: sambo/gift tidigare</i>	22
hotat dig?	32
kommit till din bostad mot din vilja?	32
förföljt dig?	23
misshandlat dig?	9
Svarat något ja-svar enligt ovan	50

Fråga 53: Om du har barn, har något av dina bar...

	Alla
<i>Bas: sambo/gift tidigare</i>	22
sett eller hört din före detta make/sambo vara våldsam mot dig?	78
blivit utsatt för misshandel av din före detta make/sambo?	44
blivit utsatt för sexuella övergrepp av din före detta make/sambo?	89
Svarat något jag svar enligt ovan	78

Frågor till dig som nu är gift eller sambo

Fråga 54: Hur länge har du varit gift eller bott ihop med din nuvarande make eller sambo?

	Alla
<i>Bas: gift/sambo/särbo</i>	64
- 1 år	20
- 2 år	9
3-5 år	17
6-9 år	8
10 år eller längre	6
Ej svar	39
Medelantal år	4,3

Fråga 55: Hur är ert förhållande?

	Alla
<i>Bas: gift/sambo/särbo</i>	64
Bra	47
Ganska bra	17
Dålig	-
Ej svar	36

Fråga 56: Passar något av följande in på din nuvarande make/sambo?

	Alla
<i>Bas: gift/sambo/särbo</i>	64
Han är svartsjuk och vill veta vem du träffar och vad du gör	9
Han kallar dig fula saker	3
Han får dig att känna dig dålig	-
Han förbjuder dig att träffa släkt eller vänner	-
Han förbjuder dig att arbeta utanför hemmet	-
Han hotar med att skada dina/era barn	-
Han hotar att göra sig själv illa om du lämnar honom	3
Svarat något ja-svar enligt ovan	14

Fråga 57: Har din nuvarande make/sambo någonsin...

	Alla
<i>Bas: gift/sambo/särbo</i>	64
tagit på din kropp, kysst eller kramat dig fast du inte vill?	3
misshandlat dig?	-
tvingat dig att ha sex genom att hota dig eller göra dig illa?	-
våldtagit dig?	-
Svarat något ja-svar enligt ovan	3

Fråga 58: Har din nuvarande make/sambo någonsin...

	Alla
<i>Bas: gift/sambo/särbo</i>	64
kastat något på dig	5
knuffat dig	17
slagit dig eller sparkat dig	5
tagit stryptag på dig	-
bankat ditt huvud mot något	-
hotat dig med kniv eller skjutvapen	-
varit våldsam på något annat sätt. Hur då?	2
Svarat något ja-svar enligt ovan	19

Fråga 59: Om du/ni har barn, har något av dina/era barn...

	Alla
<i>Bas: har barn i hushållet</i>	20
sett eller hört din make/sambo vara våldsam mot dig?	5
blivit utsatt för misshandel av din make/sambo?	-
blivit utsatt för sexuella övergrepp av din make/sambo?	-